

Joj:yf1ksf- ;+;b

विकास समितिका निर्णयहरू

विकास समितिको २०७१/०५/१५ देखि दोश्रो पटक बसेको समीक्षा बैठक सम्मका निर्णयहरू २०७२/०२/२२ सम्मका।

मिति : २०७१/०५/१५

निर्णय नं १ : हालैका बाढी पहिरोबाट राज्यका विभिन्न स्थानमा राष्ट्रिय राजमार्गहरू, अरनिको, पूर्वपश्चिम राजमार्ग र अन्य महत्वपूर्ण सडकहरू र पूलहरू क्षतिग्रस्त भई राष्ट्रिय जनजिवनमा प्रतिकूल प्रभाव पर्न गई सर्वसाधरणको जिवनयापन र आवागमनमा गंभीर असुविधा उत्पन भएको स्थिति सृजना भएको हुँदा बाढी पहिरोबाट प्रभावित सबै जिल्लाहरूमा गृहमन्त्रालय, रक्षा मन्त्रालय, स्थानीय निकायहरू, जनप्रतिनिधि तथा स्थानीय समूह र संघसस्थाहरुसँग समन्वय राखी क्षतिग्रस्त पुल, सडक आदि संरचनाहरुको मर्मत समयमा गरी बैकल्पिक मार्ग समेत तत्काल खुलाउने कार्यमा सक्रिय रहन यो समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयलाई निर्देशन गर्दछ । साथै प्रत्येक बर्ष प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन पद्धति अनुरूप प्रकोपजन्य पूर्व तयारीका लागि आफ्नो मन्त्रालयको तर्फबाट गर्नुपर्ने पूर्व सावधानी तथा अन्य बैकल्पिक व्यवस्था सहितको कार्ययोजना बनाउने परिपाटी सबै जिल्लाहरूमा प्रारम्भ गर्न समेत समिति निर्देशन गर्दछ । यस सम्बन्धीत कार्यप्रगति र कार्ययोजनाको सम्बन्धमा १० दिनभित्र समितिमा प्रतिवेदन दिन समेत भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयलाई निर्देशन गर्दछ ।

निर्णय नं २ : आजको बैठकले मिति २०७१/०५/१८ गते भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयको कार्यक्रममा रहेको सडक तथा पुल जस्ता विकासका पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धीयोजनाहरुको समन्वय तथा कार्यान्वयन कार्यविधि जस्ता विषयमा पद्धतिगत अन्योल सिर्जना भएकोले सो सम्बन्धमा स्पष्ट हुन आवश्यक देखिएकोले अर्थ मन्त्री, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्री र राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्षलाई समितिमा आमन्त्रण गर्ने निर्णय गयो ।

मिति : २०७१/०५/१८

निर्णय नं. १ :

केन्द्रीय तथा स्थानीय योजना छनौट तथा बजेट विनियोजनमा विभिन्न वेरिति सिर्जना भएको देखिएकोले आगामी दिनहरुमा हचुवाका आधारमा प्रभावशाली व्यक्तिले केन्द्रमा वसी जिल्लाका योजना छनौट गर्ने नभई संस्थागत आधारमा योजना छनौट तथा कार्यान्वयन गर्न राष्ट्रिय योजना आयोग, विकास योजनाहरु र सो संबद्ध बजेट विनियोजनसँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरुलाई समितिको यो बैठक देहाय अनुरूप निर्देशन गर्दछ :-

- (क) विकास बजेट जिल्लाहरु बीच न्यायोचित हुने गरी विनियोजन गरिने संयन्त्र निर्माण गर्ने ।
- (ख) प्राप्त बजेट सिलिङ्गभित्र रहेर जिल्लाहरुबाट छनौट गरी पठाइएका योजनाहरु त्यसै आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन सम्पन्न गर्न आवश्यक सबै व्यवस्था मिलाउने ।
- (ग) जिल्लास्तरीय योजना संयन्त्रबाट समयमै छनौट नभएको योजना प्रभावशाली व्यक्तिका सिफारिशका आधारमा केन्द्रमा समावेश गराउने प्रचलनमा पूर्ण रोक लगाउने ।
- (घ) प्राकृतिक प्रकोप वा आकस्मिक रूपमा खर्च गर्नु परेमा आवश्यक प्रावधानको व्यवस्था गरी बजेट विनियोजन गर्न सकिने व्यवस्था सहज बनाउने ।
- (ङ) राष्ट्रिय योजना आयोगको प्रभावकारिता अर्थपूर्ण र फलदायी बनाउन योजना, अर्थ र विकास निर्माणको निरन्तर समन्वय गरी कार्यसम्पादन प्रभावकारी बनाउन योजना आयोग र सम्बन्धित मन्त्रालयहरुबाट नियमित अनुगमन कार्य गर्ने ।

निर्णय नं. २ :

देहायको विषयमा छलफल गर्न समितिको ०७१/५/२५ गते द:३० बजे बस्ने समिति बैठकमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री र सचिवलाई आमन्त्रण गर्ने :-

- (क) नगरपालिका, उप-महानगरपालिका र महानगरपालिका निर्माण गर्ने वर्तमान मापदण्डको व्यवस्था र भावी दिनमा ती मापदण्ड र प्रक्रियालाई वैज्ञानिक र बढी व्यवहारिक बनाउने सम्बन्धमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको भावी कार्यक्रम ।
- (ख) प्राकृतिक प्रकोपजन्य क्षेत्रमा मानववस्तीहरु हटाई जोखिम मुक्त क्षेत्रमा मानववस्ती तथा आवासक्षेत्रको व्यवस्थित विकास गर्ने सम्बन्धमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको वर्तमान नीति तथा भावी कार्यक्रमहरु ।

२५३६

मिति : २०७९/०५/२२

निर्णय नं. १ :

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निम्नानुसार निर्देशन गर्ने निर्णय गरिएको :

- (क) केन्द्रीय तथा स्थानीय जिल्ला स्थित सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय कायम गरी संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका, नगरपालिका र गा.वि.स.हरुको आआफ्नो क्षेत्र को विस्तृत अध्ययन (**Local Profile**) तयार गरी भू-उपयोग नीति अनुकूल गरी कृषि क्षेत्र, बस्ती विकास, सेवा केन्द्र, बजार, विद्यालय, अस्पताल, सडक, सार्वजनिक उद्यान बसपार्क समेतको सुव्यवस्थाको कार्ययोजना बनाई कार्यन्वयन गर्ने/गराउने । साथै ६ महिनाभित्र समितिमा प्रतिवेदन पेश गर्न निर्देशन गर्ने । यस सम्बन्धी आवश्यक थप बजेटको व्यवस्था गर्न अर्थ मन्त्रालयलाई पनि समितिले निर्देशन गर्ने ।
- (ख) नयाँ घोषणा भएका नगरपालिकाहरूमा जनशक्ति, कार्यालय व्यवस्थापन, सेवा सूचारू गर्न आवश्यक अन्य पूर्वाधारहरु पुगे नपुगेको सम्बन्धमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले स्थलगत अनुगमन निरीक्षण गरी १ महिनाभित्र समितिमा प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
- (ग) स्थानीय पुल तथा सडकहरूमा लगानी गरिने बजेट बढी आवश्यकताका स्थानीय क्षेत्रहरूमा पर्ने योजनाहरूमा केन्द्रित गरी सीमित स्रोतको समुचित उपयोग हुने गरी योजना सोही आर्थिक बर्षभित्र सम्पन्न गर्न सबै व्यवस्था मिलाउन ।
- (घ) निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनोटमा निश्चित बजेट सिलिङ्ग सहितका योजनाहरु छनोट गरी सोही आर्थिक बर्षभित्र सम्पन्न गर्ने गरी सबै आवश्यक मापदण्डको व्यवस्था १५ दिनभित्र मिलाउन संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देशन गर्ने ।

निर्णय नं. २ :

भविष्यमा बनाइने नयाँ नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिका सम्बन्धमा सम्बद्ध सबै पक्षहरूको अध्ययन गरी एक महिनाभित्र समितिमा सुभाव सहितको प्रतिवेदन पेश गर्न मा. श्री अनिता देवकोटाको संयोजकत्वमा निम्नानुसारका मा. सदस्यहरु रहनु भएको सात सदस्यीय उपसमिति/कार्यदल गठन गरियो :

मा. श्री अनिता देवकोटा -संयोजक

मा. श्री गुरु प्रसाद बुर्लाकोटी -सदस्य

मा. श्री राम अयोध्या प्रसाद यादव „,

मा. श्री महिन लिम्बु „

मा. श्री अतहर कमाल मुसलमान „

मा. श्री अजय शंकर नायक „

मा. डा. शिवजी यादव „

निर्णय नं ३ :

निम्नलिखित राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त पूर्वाधार योजनाहरु तथा निकायहरुका सम्बन्धमा मन्त्रालयहरुसँग वर्तमान स्थिति , कार्यान्वयन स्थिति र कार्य प्रगति माग गर्ने :-

क. मेलेम्ची खानेपानी आयोजना - शहरी विकास मन्त्रालय

ख. मध्यपहाडी लोकमार्ग - भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय

ग. हुलाकी राजमार्ग - भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था विकास मन्त्रालय

घ. काठमाडौं - निजगढ द्रुतमार्ग (Fast Track) - भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय

ड. सेती लोक मार्ग - भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय

च. ग्रामीण दूरसंचार विकास कार्यक्रम - सूचना तथा संचार मन्त्रालय

छ. नेपाल टेलिभिजन/गोरखापत्र/ र राष्ट्रिय समाचार पत्रको वर्तमान अवस्था र भावी स्वरूप । -सूचना तथा संचार मन्त्रालय

निर्णय नं ४ :

सार्वजनिक खरिद ऐन का व्यवस्थाहरुको सम्बन्धमा छलफल गर्न अर्थ मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय र सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयका सचिवहरुलाई ०७९/५/२६ गते विहिवार विहान द:३० बजे बस्ने समितिको वैठकमा आमन्त्रण गर्ने ।

२५३६८

मिति : २०७१/०५/२६

निर्णय नं. १ :

सार्वजनिक खरिद तथा निर्माणका क्षेत्रमा ठेकेदारले ठेक्का प्राप्त गरेपछि निर्माण पेशकी लिई लामो समयसम्म काम सम्पन्न नगर्ने र सम्पन्न पश्चात पनि गुणस्तरीय निर्माण नभएको कारण टिकाउ नहुने, काममा लापरवाही गर्ने डिजाइनकर्ता, सुपरभाइजर तथा निर्माण व्यवसायीहरु उपर कारबाही गरिने प्रभावकारी व्यवस्था समेत भएको नपाइएको हुँदा सरकारी तथा सार्वजनिक निर्माण तथा खरिदका सम्बन्धमा देखापरेका यी लगायतका विस्तारितहरूमा सुधार गर्न तथा E-bidding / E-procurement का सम्बन्धमा प्रभावकारी व्यवस्था गर्न सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ मा आवश्यक संशोधनका लागि विकास निर्माण र सार्वजनिक खरिदसँग संबद्ध मन्त्रालयहरूसँग समेत परामर्श गरी संशोधनको मस्यौदा तयार गरी छलफलका लागि समितिमा १० दिनभित्र पठाउन सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयलाई निर्देशन गर्ने ।

निर्णय नं २ :

दशैं, तिहार र छठ जस्ता चाडपर्वको याम शुरु भएकोले यात्रुहरुको आवागमन बढ्न गै सडकमा सवारी चाप बढ्ने भएकोले यात्रुवर्गले सहज रूपमा सुरक्षित सवारी साधन प्राप्त गर्न तथा सवारी गुड्ने सडकहरु आवश्यक मर्मत संभार गरी सवारीमैत्री बनाई दुघटनामुक्त बनाउन आवश्यक सबै व्यवस्था मिलाउन भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयका सचिव तथा प्रहरी प्रधान कार्यालय कार्यविभाग र महानगरीय ट्राफिक महाशाखालाई समितिको ०७१/५/३० को बैठकमा आमंत्रण गर्ने ।

निर्णय नं १ :

यस बर्षका महत्वपूर्ण चाडपर्वहरु जस्तै दशैं, तिहार, छठ बकरिद आदिको सिजन शुरु भएकोले यस कममा सडकमा यात्रुहरुको आवागमन सघन हुने भएकोले प्रत्येक क्षेत्रमा सुरक्षित र सहज यात्रा सुनिश्चित गर्न प्रत्येक विकास क्षेत्रमा सडक यातायात व्यवस्था, डोलिडार विभाग र ट्राफिक प्रहरी निर्देशनालयले निम्नासार व्यवस्था मिलाई आआफ्नो कार्यक्षेत्रको कार्ययोजना बनाई ३ दिनभित्र यस समितिमा प्रतिवेदन पठाउनका साथै सर्वसाधारणको जानकारीमा पुग्ने गरी प्रचारप्रसार समेतको व्यवस्था मिलाउन निर्देशन गरिन्छ :-

- (क) केन्द्र, क्षेत्र तथा जिल्लाहरुमा समन्वय केन्द्र स्थापना गरी सडक, पुल तथा सार्वजनिक सवारीका लागि संचालित सवारी साधनहरुलाई सुरक्षित र सुव्यस्थित राख्ने तथा प्राकृतिक प्रकोपका बेला तुरुन्त परिचालित भै आवगमन सुचारु गराउन आवश्यक मेशिनरीहरु चालु हालतमा तैनाथ गराउने ।
- (ख) सर्वसाधारणले यात्रा गर्ने सवारी साधनहरुका टिकटहरु सरल मूल्यमा सहज रूपमा उपलब्ध हुने र सुरक्षित रूपमा गन्तव्यमा पुयाउन सबै व्यवस्था मिलाउने र यस सम्बन्धी यात्रुहरुका पिरमर्का र गुनाशा सुनी तत्कालै कार्य क्षेत्रको समस्या समाधान गर्न सक्ने अधिकार भएको Help Desk हरु आवश्यकीय सबै स्थानहरुमा व्यवस्था गर्ने ।
- (ग) जिल्लास्थित सडक पुलहरु त्यहाँ चल्ने सवारी साधन अनुकूल आवश्यक मर्मत संभार तुरुन्त गर्न सक्ने गरी संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय अन्तर्गता जि.वि.स.हरु तथा डोलिडार विभागले स्थायी व्यवस्था मिलाउने ।
- (घ) ट्रापिक प्रहरी निर्देशानलयले प्रचलित ऐनका प्रावधानहरु सार्वजनिक सवारी साधन परिचालनमा कडाइका साथ परिपालन गराउन केन्द्र, क्षेत्र, जिल्ला तथा महत्वपूर्ण राजमार्गहरुमा उच्च सतर्कता साथ अनुगमन, निरीक्षण तथा पेट्रोलिङ्गको व्यवस्था गरी सवारी जोखिम निराकरण गर्नुका साथै यात्रु वर्गको सुरक्षाका लागि समेत विशेष व्यवस्था मिलाउने ।

निर्णय नं २ :

दशैंको लागि बाटो घाटोको अवस्था तथा राजधानीबाट ओहोरदोहर हुने सवारी साधनको उपलब्धता र सुव्यवस्था सम्बन्धमा निम्नानुसारका मा. सदस्यहरु रहनु भएको एक अनुगमन टोली गठन गरी वहाँहरुबाट प्राप्त प्रतिवेदनमा छलफल गरी सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक कार्यार्थ निर्देशन दिने निर्णय गरियो :-

१. मा. श्री राम कुमार भट्टराई	संयोजक
२. मा. श्री रामचन्द्र पोखरेल	
३. मा. श्री सन्त कुमार थारु	
४. मा. श्री रञ्जना सरकार	
५. मा. श्री इश्तियाक अहमद खान	

निर्णय नं ३ :

सभापतिसँग जापानका सडक पूर्वाधार तथा विकास क्षेत्रका प्रसिद्ध प्राध्यापक डा. मोरिची शिंगेरुले भेटघाट गरी अनुभव विनिमय गर्न समय लिनु भएकोले समिति सभाकक्षमा ०७१/६/१ दिनको ५:०० बजे हुने उक्त अन्तरक्रियामा समितिका इच्छुक मा. सदस्यहरु समेत सहभागी हुने निर्णय गरियो ।

निर्णय ४ :

०७१/६/६ सोमबार ८:३० मा हुने बैठकमा निम्न विषयमा छलफल गर्न मा. सूचना तथा संचार मन्त्री, सचिव र सरकारी संचार माध्यमहरु नेपाल टेलिभिजन, गोरखापत्र, रेडियो नेपाल र राससका प्रमुखहरुलाई आमन्त्रण गर्ने

- (क) उपर्युक्त संचार माध्यमको वर्तमान स्थिति ,
(ख) प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि गर्न चालिरहेको सुधारका कदम तथा भावी योजना तथा कार्यक्रमहरु ।

मिति : २०७९/०६/६

निर्णय नं. १ : समितिको आजको बैठकमा सरकारी सञ्चार माध्यमहरु नेपाल टेलिभिजन, गोरखापत्र, रेडियो नेपाल र राष्ट्रिय समाचार समितिको वर्तमान अवस्था र प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्न चालिएका सुधारका कदमहरु र भावी योजना र कार्यक्रमका सम्बन्धमा सम्बन्धित संस्थाका प्रमुखहरु एवं माननीय सञ्चार मन्त्रीज्यूले आफ्ना कुराहरु राख्नुभयो साथै सो सम्बन्धमा समितिमा छलफल भयो ।

निर्णय नं. २ : समितिको आजको बैठक सरकारी सञ्चार माध्यमहरु नेपाल टेलिभिजन गोरखापत्र, रेडियो नेपाल र रा.स.स को विद्यमान वित्तीय/आर्थिक अवस्था कानूनी पक्षहरु/समस्याहरु, जनशक्तिको अवस्था, सेवा प्रवाहको अवस्था, गुणस्तर एवं उपभोक्ताको अवस्था एवं प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्न चालिएका अल्पकालिन एवं द्विघकालीन योजनाहरु १० दिनभित्र लिखित रूपमा समितिमा पेश गर्न निर्देशन दिने निर्णय गच्छो ।

निर्णय नं. ३ : समितिको आजको यस बैठकले सूचना तथा संचार मन्त्रालयले मस्यौदाको रूपमा तयार गरेको “ सूचना प्रसारण नीति ” लाई छलफलको लागि यथाशिष्ट यस समितिमा उपलब्ध गराउन निर्देशन दिने निर्णय गच्छो ।

निर्णय नं. ४ : विकास समितिका सदस्य मा. श्री राम कुमार भट्टराईको आमाको मिति २०७९/६/१ गते असमाधिक निधन भएकोमा व्यवस्थापिका-संसद विकास समितिको यो बैठकले वहाको निधन प्रति गहिरो शोक व्यक्त गर्दछ । समितिको आजको बैठकले दिवगत आत्मको चिर शान्तिको कामना गर्दै शोक सन्तप्त परिवारजनमा गहिरो सम्वेदना व्यक्त गर्दछ ।

मिति : २०७१/०६/७

निर्णय नं. १ :

नेकपा(एमाले) तथा संविधानसभाका पूर्व सदस्य श्री शाहना प्रधान आज मिति ०७१/६/६ गते राति ११ बजे असमायिक निधन भएकोमा व्यवस्थापिका-संसद, विकास समितिको यो बैठक वहाँको निधन प्रति गहिरो शोक व्यक्त गर्दछ । समितिको यो बैठक दिवंगत आत्माको चीर शान्तिको कामना गर्दै शोक सन्तप्त परिवारजनहरुमा गहिरो सम्बेदना व्यक्त गर्दछ ।

निर्णय नं. २ :

समितिको अर्को बैठक ०७१/६/८ गते विहानको ८:३० बजेसम्मको लागि स्थगित भयो ।

2+3=5

मिति : २०७१/०६/८

निर्णय नं. १ :

समितिको आजको बैठकमा काठमाण्डौं-तराई-मधेश फास्ट ट्रयाक सडक आयोजनाको वर्तमान अवस्थाका सम्बन्धमा आयोजना प्रमुख तथा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयका प्रतिनिधि (सहसचिव)बाट भएको प्रस्तुती माथी विस्तृत छलफल भयो ।

निर्णय नं. २ :

काठमाण्डौं-तराई मधेश द्रुत मार्ग (Fast Track) को हालसम्म सम्भाव्यता अध्ययन मात्रको आधारमा काम कारवाही अगाडि बढेको, हालसम्म विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन नबनेको समेतबाट ठेकका बन्दोबस्त हुन नसकी काम अगाडि नबढेको स्थिति विद्यमान रहेकोले र यस आयोजनाको संम्पन्नतासँग प्रस्तावित निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको निर्माण समेत आवद्ध रहेकोले समितिको आगामी बैठकमा अर्थमन्त्री, राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष, पर्यटन मन्त्री, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्री र सम्बन्धित सचिवहरूलाई समितिमा आमंत्रण गरी राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त यस आयोजनाको छिटो, छरितो र प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय

१. काठमाडौं-मधेश तराई (निजगढ) द्रुतमार्ग नेपालको विकासको महत्वपूर्ण कोशेदुंगाको रूपमा रहने राष्ट्रिय गौरवको आयोजना भएकोले यसको सम्पन्नतासँग प्रत्यक्ष रूपले प्रस्तावित निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको निर्माण र सो सहित राष्ट्रिय सामाजिक आर्थिक रूपान्तरणका धेरै पक्षहरु यस आयोजनाको सफलतामा आधारित रहेको हुँदा यस आयोजनालाई कुन प्रक्रियाले कार्यान्वयन गर्दा लगानीकर्ता आकर्षित भै छिटो छरितो सम्पन्न गर्न सकिन्छ, यस बारे भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग र लगानी बोर्ड समेतले राष्ट्रिय प्राथमिकताका साथ उच्च महत्व दिई आपसी समन्वय गरी अविलम्ब निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्न यो समिति सम्बद्ध सबै निकायहरुलाई निर्देशन गर्दछ ।
२. प्रस्तावित निजगढ दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल नेपालको मात्र पर्यटन प्रवर्द्धन सँग सम्बद्ध नभई एशियाको यस क्षेत्रकै महत्वपूर्व ट्रान्जिट हवको रूपमा विकास हुन सक्ने रणनीतिक सम्भाव्यताको क्षेत्र भएको हुँदा काठमाडौं-मधेश तराई द्रुत मार्गसँग प्रत्यक्ष रूपमा आधारित रहेको यस आयोजनालाई लगानी जुटाउने लगायतका आवश्यक कार्य सम्पन्न गर्न प्रक्रियागत अन्योलहरु अविलम्ब निर्कौल गरी समन्वित रूपमा आयोजना अघि बढाउन राष्ट्रिय योजना आयोग, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयले यस आयोजनालाई प्राथमिकताका साथ उच्च महत्व दिई अविलम्ब निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्न यो समिति निर्देशन गर्दछ ।
३. उक्त दुबै अयोजनाको निर्माण सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रत्येक महिना अद्यावधिक प्रगति विवरण सहित समितिमा पठाउन भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयलाई समिति निर्देशन गर्दछ ।
- ४.

२५३६

मिति : २०७१/०६/२९

निर्णय :

विकास समितिको आजको बैठकमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ लाई पहिलो संशोधन गर्न बनेको विधेयक माथि प्राप्त संशोधनहरु उपर छलफल जारी रहयो । समितिको आगामी बैठक मिति २०७१ असोज २ गते विहान ८:३० बजे बस्ने गरी स्थगित भयो ।

२४३६

मिति : २०७१/०७/२

निर्णय :

विकास समितिको आजको बैठकमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ लाई पहिलो संशोधन गर्न बनेको विधेयक माथि प्राप्त संशोधनहरु उपर छलफल जारी रहयो । समितिको आगामी बैठक मिति २०७१ असोज ३ गते विहान ८:३० बजे बस्ने गरी स्थगित भयो ।

२५.३.२०७१.

मिति : २०७९/०७/३

निर्णयहरु :

निर्णय नं १ :

विकास समितिको आजको बैठकमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ लाई पहिलो संशोधन गर्न बनेको विधेयक माथि प्राप्त संशोधनहरु उपर छलफल जारी रहयो । समितिको आगामी बैठक अर्को सूचना जारी नभएसम्मका लागि स्थगित भयो ।

निर्णय नं २ :

मिति २०७९/७/११ गते विकास समितिको बैठकमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्री, राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष, कर्णाली क्षेत्रको समग्र विकास हेतु माननीय सदस्य र सम्बन्धित सचिवहरुलाई समितिमा आमन्त्रण गर्ने गरियो ।

२५३३६

मिति: २०७१/०७/११

निर्णयहरु

- 1= कर्णाली अञ्चलका ५ वटै जिल्लाहरुमा सडक संजाल पुऱ्याउन प्रस्तावित सबै सडकहरु तदारुकताका साथ यसै आर्थिक बर्षभित्र सम्पन्न गर्न तथा ती सडकहरुमा पर्ने पुल पुलेसाहरु समेत सडक निर्माण सँगसँगै सम्पन्न गर्ने गरी कार्यक्रम लैजान र सडक निर्माण गरिएका क्षेत्रहरुमा सडक फराकिलो पार्ने तथा भीर पहिरो सुदृढिकरण, घुम्तीहरु चढाई, उकालो सहज बनाउने जस्ता कार्यहरुमा निरन्तर अनुगमन गरी सहज यातायात सञ्चालनका जोखिमहरु न्यूनीकरण गर्ने कार्यक्रमहरु निरन्तर सञ्चालन गर्न सम्बन्धित सबै निकायहरुलाई समिति निर्देशन गर्दछ ।
- 2= कर्णाली क्षेत्रको प्राकृतिक उपलब्धि र सम्भाव्यताहरुको पहिचान गरी यस क्षेत्रको पूर्वाधार समेतको सर्वाङ्गिर्ण विकास गरी स्थानीय वासिन्दाको जीवनस्तर उकास्नुका साथै यस क्षेत्रका उपलब्धिबाट राष्ट्रले राजश्वका साथै अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रतिष्ठा आर्जन गर्न सक्ने अवस्था सिर्जना गर्ने तर्फ सबै निकायहरुबाट गरिनु पर्ने कार्यक्रमहरुका सम्बन्धमा छलफल गर्न आगामी बैठकमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् सचिवालय, अर्थ मन्त्रालय, पर्यटन मन्त्रालय, कृषि मन्त्रालय, बन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई आगामी बैठकमा आमन्त्रण गर्ने ।
- 3= राष्ट्रिय योजना आयोगसँग समन्वय राखी कर्णाली विकास आयोगले २ महिनाभित्र कर्णाली विकास गुरुयोजनाको खाका तयार गरी यस समिति र सम्बन्धित सबै निकायमा प्रस्तुत गर्न निर्देशन गरिन्छ ।
- 4= जनकपुर-भिट्टामोड सडक खण्डलाई अविलम्ब मर्मत सुधार गरी स्तरबृद्धि गर्न भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ ।
- 5= २०७१/०७/१६गते आइतबार हालैका दिनहरुमा बढिरहेको सवारी दुर्घटनाहरुको सम्बन्धमा छलफल गर्न गृहमन्त्री, भौतिक पूर्वाधार मन्त्री, सचिवहरु र प्रहरी महानिरीक्षक लाई आमन्त्रण गर्ने ।

२४३३६

निर्णयहरु :

हालैका दिनहरुमा भैरहेका सडक दुर्घटनाका खबरहरुले देशमा सवारी दुर्घटनाहरु भयावह रूपमा बढेर आएको देखाएको छ। यस्तो हुनुमा सडकमा सवारी साधन गुडाउने चालक /सवारी मालिक देखि सडक व्यवस्थापन र सो सम्बन्धी सम्बन्धी ऐन नियम परिपालन सम्ममा सम्बद्ध र जिम्मेवार व्यक्ति, समूह, संगठन र निकायहरुले आ-आफ्नो तर्फबाट निभाउनु पर्ने कर्तव्य तथा भूमिकामा केही क्रिमि कमजोरी र लापरवाही हुनु प्रमुख रूपमा देखिएको छ। यस्तो घटनाहरु निराकरण गर्न समिति सम्बन्धित निकायहरु लाई निम्नानुसार निर्देशन गर्दछ।

- 1= यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ का प्रावधानहरु अनुसार सम्बन्धित सबै निकायले त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न आ-आफ्नो क्षेत्रबाट दिइनुपर्ने सक्रियता र भूमिकाको परिपालन हुनुपर्ने, त्यस ऐनका प्रावधानहरुका खण्डहरुमा भएका कमी कमजोरी हरुका सम्बन्धमा सुभक्तहरु लिई आवश्यक संसोधनका प्रस्तावहरु दुई महिना भित्र विधेयकका रूपमा ल्याउन र अब ल्याईने सम्बन्धित विधेयकमा सार्वजनिक सवारी साधनमा यात्रा गर्ने यात्री वर्गको हित, प्रवर्द्धन हुने गर्न भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रलयलाई निर्देशन गरिन्छ।
- 2= यातायात व्यवसायीहरु आफ्नो मात्र हितमा केन्द्रित भई परिचालित विभिन्न क्षेत्रमा फैलदै गरेको सिन्डिकेट यातायातको कारण यात्रीवर्गले प्रतिस्पर्धात्मक सवारी सुविधा र सरल भाडा दरमा सुरक्षित यात्रा गर्ने तथा सर्वसाधारणले सस्तो मूल्यमा ढुवानी गराउने सुविधाबाट बच्चित भएको पाइएकोले गृह मन्त्रालय तथा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले आम यात्रीवर्ग तथा सर्वसाधारण जनताको सुविधाका लागि सवारी तथा ढुवानीका साधनहरु परिचालनमा सिन्डिकेट हुन नदिई स्वच्छ प्रतिश्पर्धाबाट सञ्चालन गर्न पाउने अनुकूल वातावरण तयार पार्न निर्देशन गरिन्छ।
- 3= विभिन्न निकायहरुसँग समन्वय गरी सडक व्यवस्थापन र यातायात प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नको लागि यातायात व्यवस्था नियमावलीमा प्रावधान भएअनुसार राष्ट्रिय सडक सुरक्षा परिषद एक महिनाभित्र निर्माण गरी सक्रिय रूपमा संचालन गराउन निर्देशन गरिन्छ र त्यसको १५ दिनभित्र सम्बन्धित निकायले आ-आफ्नो कार्ययोजना सार्वजनिक गर्नसमेत निर्देशन गरिन्छ।
- 4= सार्वजनिक सवारी साधन हाँक्ने व्यक्तिलाई दक्ष र जिम्मेवार वनाउन चालक प्रमाणपत्र दिने देखि संबद्ध सवारी ऐनका प्रावधानहरुमा उनीहरुलाई गंभीर रूपमा जवाफदेही वनाउन आवश्यक संशोधन गर्ने।
- 5= सवारीमैत्री सडक व्यवस्थापनका लागि सडक विभाग लगायतका निकायले खाल्डाखुल्डी, साँघुरा सडक, साँघुरा घुम्ती तथा जोखिम उकालाहरुमासम्बन्धित क्षेत्रका सडक डिभिजनहरु मार्फत आ आफ्ना क्षेत्रमा निरन्तर सुधार तथा अनुगमन गर्ने।
- 6= सडक मर्मत तथा सुधारका लागि निर्माण सामग्री थुपारेर सडकको अधिकांश भाग अबरुद्ध पार्ने खनिएका खाल्डाहरु धेरै दिनसम्म त्यसै राखि छाड्ने गरेकोले दुर्घटना बढाएको छ। स-साना मर्मतका लागि धेरै दिनसम्म सडकमा अवरोध नगरी तदारुकतासाथ सडकमा रातको समयमा समेत निर्माण/संभारको कार्य गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
- 7= सवारी साधन नियमनका लागि प्रहरी प्रधान कार्यालय अन्तर्गतका संगठनहरुबाट भैरहेको कर्तव्यपालनामा प्रहरीहरुबाट चालकको गतिविधि, सवारी साधनको स्थिति, सिट क्षमता अनुसार यात्रु संख्या बढीभए नभएको जस्ता विषयमा सम्बन्धित स्थलमै निरीक्षण गरी अनियमितता भएकोमा

कारबाही गर्न सकिय गराउने र साथै लामो रुटहरुमा ट्राफिक प्रहरीबाट हाईवे पेट्रोलिड आदिको व्यवस्था गरी लापरवाहीपूर्ण तवरले सवारी हाँक्ने सार्वजनिक सवारी तथा अन्य सवारी साधनहरुलाई प्रभावकारी रेखदेख नियन्त्रण र आवस्यक कारबाही गर्न जिम्मेवार बनाउने ।

8= यातायात व्यवस्था विभागले विभिन्न स्थानमा सवारी Fitness चेकिङ्ग गर्ने केन्द्रहरु समेत वनाई कार्यालय हातामा मात्र सीमित नरही ट्राफिक प्रहरीसँग समन्वय राखी विभिन्न सडकहरुका लागि पर्मिट दिइएका सवारी साधनहरु सार्वजनिक यात्री बोक्न अनुकूल हुने रूपमा संचालन भैरहेका छन्/छैनन् भन्नेवारे विभिन्न रुटहरुमा बराबर स्थलगत जाँच पडताल गरी गरी यात्रुवर्गले नयाँ र सुरक्षित सवारी साधन प्राप्त गर्नमा परिरहेको असहजतालाई सहजीकरण गराउनेतर्फ निरन्तर क्रियाशिल रहने ।

9= यातायात क्षेत्रका अनियमितता र अव्यवहारिकताहरुलाई निराकरण गरी सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत सवारी साधनमा यात्रा गर्ने यात्रीवर्गहरुको हित सुरक्षा प्रवर्द्धन गर्न सडक व्यवस्थापा सम्बन्धिय निकाय, यातायात व्यवस्था विभाग र सार्वजनिक यातायात सेवा संचालक वर्ग समेतका भूमिका सम्बन्धमा छानविन गरी एक महिनाभित्र समितिमा सुझाव दिन निम्नानुसारका मासदस्यहरु रहनभएको एक उपसमिति गठन गरिन्दू ।

1= मा.डा. शिवजी यादव -संयोजक

2= मा. श्री गणेश कुमार पहाडी - सदस्य

3= मा. श्री आडटावा शेर्पा - सदस्य

4= मा. श्री कल्पना सोप - सदस्य

5= मा.श्री तुलसा राना - सदस्य

6= मा. श्री धन बहादुर घले - सदस्य

7= मा. श्री गणेश सिंलह ठगुन्ना- सदस्य

10=समितिको वैठक अर्को सूचना नभएसम्मको लागि स्थगित भयो ।

निर्णय

१. सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयले नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरण, नेपाल दूर सञ्चार कम्पनी र नेपालमा हाल दूर सञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमति प्राप्त गरी सेवा प्रदान गरिरहेका सेवा प्रदायकहरूले आ-आफ्नो संस्था/कम्पनीले सेवा सञ्चालन गर्न अनुमति प्राप्त सेवा तथा भौगोलिक क्षेत्रहरूमा के कस्तो सेवा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै छ त्यसको विस्तृत कार्ययोजना बनाई पन्थ्यदिनभित्र यस समितिमा पठाउन निर्देशन गरिन्छ।
२. नेपाल भर अप्टिकल फाइबर नेटवर्किङ गर्ने सम्बन्धमा तथा सञ्चार मन्त्रालयले नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरण र सम्बन्धित सेवा प्रदायकहरूलाई समेत सहभागी गराई अहिलेसम्म उक्त फाइबर विछाउन बाँकी क्षेत्रहरूको यसै आर्थिक वर्षभित्र कार्य सुरु गरी सबै क्षेत्रमा Networking कार्य सम्पन्न गर्न निर्देशन गरिन्छ।
३. ग्रामीण दूरसञ्चार कार्यक्रमको लागि संकलित रकमबाट सम्पूर्ण क्षेत्रमा दूर सञ्चार सेवाका आधारभूत साभा आधारहरु सिर्जना गर्ने कार्य र विद्यालय, गा.वि.स., अस्पताल, स्थानीय बजारलाई केन्द्र विन्दु बनाई ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवा सूचारु गर्न आवश्यक निम्नतम आधारस्तम्भहरु सिर्जना गर्ने गरी कार्यक्रम बनाउन सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ।
४. अहिलेको आधुनिक समाज सञ्चार सम्बन्धी विविध सेवाहरूमा अन्योन्यास्त्रित रूपले आवद्ध भएको हुँदा दूरसञ्चार सेवा सम्बन्धी सबै सेवाहरू भरपर्दो गुणस्तरीय, सस्तो, सर्वसुलभ र सहज बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाउन सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देशन गरिन्छ।
५. टेलिफोन, इन्टरनेट र टेलिभिजन सम्बन्धी सेवा आधारभूत टेलिफोन सेवाबाटै लिन सकिने सेवा सर्वसाधारण ग्राहक वर्गलाई उपलब्ध गराउने सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरण, नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी मार्फत ६ महिनाभित्र सम्पन्न गर्न र International क्षेत्रमा गरिएका Commitment हरु सम्बन्धित निकायहरू मार्फत कार्यान्वयन गर्न सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ।
६. सूचना प्रविधि सम्बन्धी विकास तथा नियमनका कार्य एउटै मन्त्रालयबाट हुँदा सेवा सञ्चालन, विस्तार, कानुन तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा एकरूपता ल्याइ देशभर कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न सहज हुने भएकोले विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयसँग आवश्यक समन्वय गरी आम जनतासँग प्रत्यक्षरूपले सम्बन्धित आइ टि कम्पोनेन्टका सबै मामलामा स्पष्टता कायम गर्न सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ।

७. इन्टरनेट तथा विविध दूर सञ्चार सेवा प्रदायकहरूले शहरका घना वस्तिहरूमा घरका छतहरूमा अग्ला-अग्ला टावरहरु बनाई सेवा प्रदान गरिरहेका प्रशस्त मात्रामा देखिएकोले यो कार्यले मानवीय जोखिम बढाएको देखिएकोले यस्ता कार्यहरूलाई व्यवस्थित गर्न नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देशन गरिन्छ।
८. Inter Connectivity लाई सस्तो र सरल बनाउन नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरणले सबै सेवा प्रदायक तथा मन्त्रालयसँग समेत छलफल गरी अविलम्ब Inter Connectivity सेवा सहज बनाउन निर्देशन गरिन्छ।
९. विकास समितिको आगामी बैठक २०७९ कार्तिक २६ गते बुधबार मेलमच्ची खाने पानी आयोजना सम्बन्धमा र २०७९ कार्तिक ३० गते आइतबार कर्णाली विकास सम्बन्धमा बस्ने निर्णय भयो।

21/3/2023

निर्णय

काठमाडौं उपत्यकामा विद्यमान खानेपानीको अभावलाई दिगो एवं दीर्घकालिन रूपमा समाधान गर्दै उपत्यकावासीको स्वास्थ्य स्थिति तथा जीवनस्तर सुधारका लागि अत्यावश्यक रहेको ह्याल्मो मेलम्ची खानेपानी आयोजनाका विद्यमान चुनौतिहरूलाई समाधान गर्दै निर्धारित समय (२०७३ वैशाख) भित्रै कार्य सम्पादन गर्न समिति शहरी विकास मन्त्रालय एवं मेलम्ची खानेपानी विकास आयोजनालाई देहाय अनुरूपको निर्देशन गर्दछ :

१. आयोजनाको प्रमुख कार्य Tunnel बनाउने कार्यमा मौजुदा कार्य प्रणालीको गतिलाई बढाई समयमा आयोजना सम्पन्न गर्ने गरी कार्य सञ्चालन गर्न ।
२. काठमाडौंको वर्तमान खानेपानी माग प्रतिदिन ३६ करोड लिटर रहेको र यस आयोजनाले १७ करोड लिटर मात्र सप्लाई गर्ने भएकाले वर्तमान आवश्यकताका साथै भविष्यको मागलाई सम्बोधन गर्न सँगसँगै अन्य कार्य योजनाहरू प्रारम्भ गर्न ।
३. मेलम्ची खानेपानी आयोजना सम्पन्न भएपछि प्राप्त हुने पानीबाट काठमाडौं उपत्यका भित्रका भक्तपुर, मध्यपुर ठिमी र कीर्तिपुर नगरपालिका समेतका क्षेत्रहरूमा पानी वितरण गर्ने गरी वर्तमान चरणमै कार्यक्रममा समावेश गर्ने व्यवस्था मिलाउन ।
४. स्थानीय जनतासँग गरिएका वचनबद्धता तथा सम्झौताको परिपालन र कार्यान्वयन गरी स्थानीय जनताको सहयोग निरन्तर प्राप्त गर्ने कार्य गर्न ।
५. आयोजनास्थलमा आवश्यक पर्ने विभिन्न निकायगत समन्वय कार्यका लागि समयसमयमा मन्त्रालय तथा संसदीय समितिहरूमा समेत आयोजनाको अद्यावधिक स्थिति तथा समस्याहरु अवगत गराउन ।
६. विकास समितिको आगामी बैठक २०७१ मंसिर ३ गते बुधबार कलाकर्मीहरूको पारिश्रमिक र रोयलटी CRBT सम्बन्धमा छलफल गर्न सूचना तथा सञ्चार मन्त्री र सचिवलाई आमन्त्रण गर्ने निर्णय भयो ।

२५३६

निर्णय

१. कर्णाली अञ्चलका सबै जिल्लाहरुमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास, भौतिक योजना तथा पूर्वाधार, वन तथा भू-संरक्षण, कृषि विकास, संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उद्डयन मन्त्रालयहरुले आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्रका कार्यक्रमहरु २ वर्षभित्र ठोस उपलब्धी प्राप्त हुने गरी विशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्न र त्यस सम्बन्धमा राज्यका तर्फबाट केन्द्रबाट दिइनु पर्ने नीतिगत तथा स्रोत साधन सम्बन्धी पक्षहरुमा राष्ट्रिय योजना आयोग तथा अर्थ मन्त्रालयबाट सकारात्मक सोंचका साथ सबै समन्वित कार्यक्रमहरुलाई टेवा सहयोग उपलब्ध गराउन निर्देशन गरिन्छ ।
२. सम्पूर्ण विकासको मेरुदण्ड सङ्क सङ्क यातायात रहेकाले कर्णाली क्षेत्रका जिल्लाहरुमा शीघ्रातिशीघ्र सङ्क सञ्जाल पुऱ्याउने र पुऱ्याइएका सङ्कहरु निरन्तर मर्मत सुधार गरी स्थानीय सङ्क यातायात सहज र सुरक्षित बनाई स्थानीय अर्थतन्त्रलाई फस्टाउने अवसर प्रदान गर्न भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले समितिका पूर्व निर्देशन मुताविक प्रभावकारी कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्न पुनः निर्देशन गरिन्छ ।
३. हिमाली जलवायु तथा वातावरणका कारण कर्णाली क्षेत्र विवध अमूल्य जडिबुटीहरुको प्राकृतिक भण्डार क्षेत्रको रूपमा रहेको हुनाले यस क्षेत्रमा पाइने जडिबुटीहरुको राष्ट्रिय लगत खडा गरी ती जडिबुटीहरुको संरक्षण, विस्तार, संकलन, प्रशोधन र बजारका लागि व्यवस्थित कार्यक्रम बनाउन सम्बन्धित अन्य निकाय समेतको समन्वयमा विशेष कार्यक्रम १ वर्षभित्र बनाई कार्यान्वयन गर्न वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ ।
४. उच्च हिमाली क्षेत्र भएकाले कर्णाली अञ्चलका ५ वटै जिल्लाहरुमा खाद्यान्त तथा फलफूल उत्पादनको सन्दर्भमा भिन्नै पहिचान बोकेको क्षेत्र भएकाले यी क्षेत्रहरुमा उत्पादन हुने विशेष खाद्यान्तहरु, फलफूल तथा तरकारीहरुको संरक्षण, विकास र बजारीकरणलाई सरकारी संरक्षण प्रदान गरी त्यस क्षेत्रमा खाद्यान्ताभाव पूर्ति रोजगार प्रवर्द्धन गरी विदेशमा समेत निर्यात गर्न सहजीकरण गरी अर्थतन्त्रको विकासमा टेवा पुऱ्याउने कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न कृषि विकास मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ ।
५. ऐतिहासिक राजा रजौटाहरुको शासन केन्द्र, विविध धार्मिक सांस्कृतिक स्थल तथा उच्च हिमाली क्षेत्र भएकाले कर्णालीका सबै जिल्लाहरुमा पर्यटन विकासको प्रचुर सम्भावनाहरु विद्यमान रहेकाले ती क्षेत्रहरुमा पर्यटक आवागमन सहज बनाउन पर्यटन पथमार्गहरु विकास, पर्यटन आवास समेतका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरी विश्व पर्यटनको एक प्रमुख गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उद्डयन मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ ।

६. खाद्यान्को दुवानीका लागि कर्णाली क्षेत्रमा प्रत्येक वर्ष ठूलो धनराशी खर्चिदै आएको तर लामो समयसम्म त्यसले कर्णालीको खाद्यसंकट समाधानमा सकारात्मक परिणाम दिन नसकेको पाइएकाले प्रतिवर्ष त्यस क्षेत्रमा खर्चिइने दुवानी अनुदानको रकमलाई स्थानीय सडक रैथाने वालीहरुको विकास तथा सिंचाई सुविधा विस्तार गर्ने जस्ता कार्यक्रमहरुमा खर्च गरी स्थानीय खाद्य उत्पादन सुदृढिकरण गर्ने कार्यक्रम क्रमिक रूपमा बढाउँदै लग्न सम्बन्धित सबै निकायहरुलाई निर्देशन गरिन्छ ।
७. सबै मन्त्रालयहरु र कर्णाली विकास आयोगको समेत सक्रियता, सहयोग र सहमतिमा राष्ट्रिय योजना आयोगले कर्णाली क्षेत्रको विकास तथा यसको सबै सम्भाव्यताहरुको विकास गरी स्थानीय यातायात, खाद्यान्क संकट, वेरोजगारी, अशिक्षा जस्ता समस्या समाधान गरी पर्यटन, ऊर्जा, वस्ती, विकास, स्थानीय रैथाने खाद्य वाली, तरकारी फलफूल विकास, बिउ बिजन उत्पादन समेतका कार्यक्रमहरु सम्बोधित गरी स्थानीय अर्थतन्त्रको विकास गर्न समन्वित कार्यक्रमको रूपमा ७ (सात) वर्षे मध्यकालीन र १५ (पन्च) वर्षे दीर्घकालीन विकास गुरु योजना बनाई २ महिनाभित्र कार्यान्वयनका लागि प्रस्तुत गर्न निर्देशन गरिन्छ :
८. विकास समितिको तर्फबाट कर्णाली क्षेत्रको समग्र विकासका लागि सुझाव दिन निम्नानुसार मा० सदस्यहरु रहनु भएको एक उपसमिति गठन गरियो । उक्त उपसमितिलाई सुझाव दिन १ महिनाको कार्यावधि र अनुगमनका लागि १ वर्षको कार्यावधि तोकिएको छ :
१. मा० श्री जीवन ब. शाही	-	संयोजक
२. मा० श्री ललितजंज शाही	-	सदस्य
३. मा० श्री मोहन बानिया	-	सदस्य
४. मा० श्री कर्ण वहादूर वि.क.	-	सदस्य
५. मा० श्री महिम लिम्बु	-	सदस्य

निर्णय

कला (संगीत, चलचित्र, लेखन) उद्योगलाई स्थापित गर्दै सष्ट्रा, कलाकार एवं लेखकको हक, अधिकार एवं गौरवलाई प्रवर्धन गर्ने सृजित कला (संगीत, लेख लगायत) को सार्वजनिक प्रयोगकर्ताबाट रोयल्टी उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा देहाय बमोजिमको कार्यहरु गर्ने/गराउन समिति निर्देश गर्दछ :-

१. रोयल्टी सम्बन्धमा प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९ का प्रावधानहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न तथा रोयल्टी व्यवस्थापन सम्बन्धी संयन्त्र निर्माण गर्ने समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
२. कलाको सार्वजनिक उपयोग गरे पश्चात् नियमानुसार उपलब्ध गराउनु पर्ने रोयल्टी सम्बन्धित कलाकारलाई उपलब्ध गराउन आवश्यक नीतिहरु यथाशीघ्र कार्यान्वयन गर्ने/ गराउन समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
३. कलासष्ट्रा (रचनाकार, संगीतकार, गायक र लेखक) हरुले प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९ अनुसार उनीहरुको सृजना प्रयोग भए वापत पाउनु पर्ने रोयल्टी पारिश्रमिक कडाइका साथ उठाई सम्बन्धित सष्ट्राले पाउने व्यवस्था मिलाई सो अनुसारको कामको प्रगति विवरण प्रत्येक ३/३ महिनामा यस समितिमा समेत पठाउने व्यवस्था गर्न सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गरिन्छ । यसका लागि मन्त्रालयले अन्तर्गतका सम्बन्धित सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूलाई समेत यस सम्बन्धमा सक्रिय बनाई परिचालन गर्न तथा आवधिक रूपमा विवरण सार्वजनिक गर्न समेत समिति निर्देश गर्दछ ।
४. रोयल्टी सङ्कलनका सम्बन्धमा विद्यमान चुनौतिहरुको समिक्षा गर्दै देशका परिचायक/धरोहरका रूपमा रहेका कलाकारहरुको हक अधिकार संरक्षण गर्दै कलाको विकास एवं संरक्षण गर्ने पारदर्शीरूपमा तत्कालै अनुभूत हुने गरी यसको संकलन सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार नवीन प्रविधिको प्रयोग समेत गर्दै समयानुकूल यथोचित व्यवस्था गर्न एवं रोयल्टीको प्रक्रियामा संलग्न नरहेका/नआएका प्रयोगकर्ताहरूलाई प्रक्रियामा ल्याउन समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ । प्रभावकारी रूपमा रोयल्टी संकलन भई निर्वाध रूपमा सष्ट्राकहाँ पुऱ्याउने कार्यमा सम्बद्ध सबैले पारदर्शी रूपमा परिचालन हुन आवश्यक सबै व्यवस्था मिलाउन समेत सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देशन गरिन्छ ।

५. प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९ कार्यान्वयन गर्ने निकाय नेपाल प्रतिलिपि अधिकार कम्पनी रजिष्टारको कार्यालय भएको साथै यो विषय पर्यटन, संस्कृति तथा नागरिक उद्घडयन मन्त्रालय अन्तर्गत समेत पर्ने भएकोले एवं कलाकारहरुको साथसाथै लेखकहरुलाई समेत प्राप्त गर्नुपर्ने रोयलीलाई समग्र रूपमा व्यवस्थापन गर्न समिति पर्यटन, संस्कृति तथा नागरिक उद्घडयन मन्त्रालय र नेपाल प्रतिलिपि अधिकार कम्पनी रजिष्टारको कार्यालयलाई समेत निर्देश गर्दछ ।
६. कलाकारहरुलाई परिचय पत्र उपलब्ध गराउन आवश्यक पर्ने मापदण्ड निर्धारण गरी ३ महिनाभित्र कार्यान्वयन गर्न समेत समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

२५३६८

निर्णय

विकासको आधारभूत पूर्वाधारको रूपमा रहेको हुलाकी राजमार्ग र मध्य पहाडि लोकमार्गको विद्यमान अवस्था विस्तार एवं विकास (निर्माण सुधार समेत) का सम्बन्धमा समितिमा आज भएको छलफल पश्चात समिति देहायबमोजिम निर्णय गर्दछ :

१. हुलाकी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्ग निर्माणको सन्दर्भमा देखिएका मुख्य समस्याहरु जस्तै:-
जग्गा प्राप्ति, गिरी/बालुवाको उपलब्धता, वन क्षेत्र, वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन लगायतका सम्बन्धमा छलफल गरी निष्कर्षमा पुग्न सम्बन्धित मन्त्रालय (भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय मामीला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, उर्जा मन्त्रालय, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय, वातावरण विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय) का माननीय मन्त्रीज्युहरु तथा सचिवहरुलाई समितिमा आमन्त्रण गरी छलफल गर्ने ।
२. हुलाकी राजमार्ग तथा मध्यपहाडी लोकमार्ग निर्माण गर्ने सम्बन्धमा दीर्घकालीन सोचका साथ निर्माण सम्बन्धी न्यूनतम आधारभूत मापदण्ड अनुरूपको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिन तथा उपलब्ध स्रोत र साधनको प्रभावकारी परिचालन गर्ने समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र मातहत निकायलाई निर्देश गर्दछ ।
३. राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा हुलाकी राजमार्गको वर्तमान स्थिति, कार्यान्वयन स्थिति र कार्य प्रगति विवरण हरेक दुई /दुई महिनामा समितिमा उपलब्ध गराउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
४. विकास समितिका मा० सदस्यहरु लगायतको टोलीले हुलाकी राजमार्ग र मध्यपहाडी लोकमार्ग निर्माणको स्थलगत अध्ययन भ्रमण गर्ने कार्यका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।

२५३६

निर्णय

१८ औं सार्क शिखर सम्मेलन आयोजना गर्ने सिलसिलामा निर्माण एवं सुदृढिकरण गरिएका भौतिक संरचनाहरुको संरक्षण, सम्बर्धन गर्दै विस्तार गर्ने सम्बन्धमा समितिको आजको बैठकमा छलफल एवं देहाय बमोजिमको निर्णय गरियो :

१. सार्क शिखर सम्मेलनको समयमा स्तरोन्नति, सुदृढिकरण साथै निर्माण गरिएका सडकहरुको अवस्थालाई यथावत राख्न गरिनु पर्ने संरक्षण एवं सम्बर्धनका कार्यहरु तदारुकताका साथ नियमित रूपमा कार्य सम्पादन गर्दै दीर्घकालीन सोच अनुसार सडक विस्तारको कार्य गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण, काठमाडौं महानगरपालिकालाई समन्वय गरी कार्य गर्न र यसको प्रतिवेदन ४/४ महिनामा यस समितिमा उपलब्ध गराउन समिति निर्देश गर्दछ ।
२. काठमाडौं उपत्यकाभित्र सडक विस्तारको न्यूनतम आधारभूत मापदण्ड, सडक विस्तार सम्बन्धी भावी रणनीति तथा दीर्घकालीन सोच र हालको यथार्थ अवस्था सम्बन्धी जानकारी समितिलाई उपलब्ध गराउन साथै विद्यमान सडकको अवस्था, सडक विस्तारमा भएको प्रगति विवरण/प्रतिवेदन आवधिक रूपमा महिनामा यस समितिमा उपलब्ध गराउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।
३. सडकको विचमा रोपिएका विरुवाहरु, वगैचाहरु, रेलिङ्ग, सडक बत्तीहरुको संरक्षण गर्दै विस्तार गर्न तथा काठमाडौं उपत्यकाको सौदर्यलाई वृद्धि गर्न, सफा, सुन्दर, हराभरा काठमाडौं उपत्यका निर्माणको लागि गर्नु पर्ने वृक्षारोपण, सरसफाई, मर्मत सम्भारको कार्य नियमित रूपमा गर्न समिति शहरी विकास मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको समन्वयमा कार्य सम्पादन गर्न समिति काठमाडौं महानगरपालिकालाई निर्देश गर्दछ ।
४. काठमाडौं तथा काठमाडौं उपत्यका बाहिरका क्षेत्रीय सहरहरुमा आन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन गर्नको लागि आवश्यक पर्ने सम्मेलन केन्द्र, भौतिक पूर्वाधार एवं आवश्यक अन्य संरचनाहरुको निर्माण गर्ने कार्यलाई तत्काल अगाडि बढाउन र सो सम्बन्धमा नेपाल सरकारको सोच, रणनीति, कार्यनीति, समेत यस समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति शहरी विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
५. सडक बत्ती, फूल विरुवाको संरक्षण, व्यवस्थित यातायात सञ्चालन लगायतका कार्यहरुमा आवश्यक पर्ने सहयोग गरी सभ्य, सुन्दर काठमाडौं उपत्यका निर्माणको लागि मातहत निकायलाई आवश्यक पर्ने

निर्देशन प्रवाह गर्न साथै सूचना प्रविधि समेतको प्रयोग गरी निर्माण गरिएका भौतिक संरचनाहरूलाई सुरक्षा प्रदान गर्न समेत समिति गृह मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।

६. उपत्यकाभित्र रहेका ट्राफिक संकेतहरू, ट्राफिक बत्तीहरूको आवश्यक व्यवस्था गर्न, नियमितरूपमा चेक जाँच गरी Updated रूपमा ट्राफिक बत्तीहरूको व्यवस्था गर्न समेत समिति काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।

24/3/2023

निर्णय

समितिको आजको बैठकमा चालु आर्थिक वर्ष ०७१/७२ को विकास बजेट, खर्चको विद्यमान अवस्था र अपेक्षित लक्ष्य प्राप्तिका सम्बन्धमा प्रारम्भिक छलफल हुनुका साथै देहायबमोजिमको निर्णय भयो :

१. देश द्रुतर आर्थिक विकासका लागि पूँजीगत खर्चमा वृद्धि गर्दै विकास निर्माणका आयोजनाहरु/परियोजनाहरु समयमा नै निर्माण सम्पन्न हुनुपर्ने देखिएता पनि पूर्व निर्धारित समय भित्र योजनाहरु पूरा हुन नसकेको यथार्थता रहेको छ। पूँजीगत खर्च विनियोजन भए तापनि कुनै पनि निर्माण प्रक्रिया/कार्य थालनी नभएका योजनाहरु पनि प्रशस्तै रहेका छन्। समयमा नै विकास निर्माणको कार्य प्रारम्भ नहुनु, पूर्व निर्धारित समयभित्र योजनाहरु पूरा हुन नसक्नु, एवं पूँजीगत खर्च विनियोजन भएर पनि कार्य प्रारम्भ हुन नसक्नुको कारणहरु, समस्याहरु यस समितिमा १५ दिन भित्र पेश गर्न समिति राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय एवं भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ।
२. राष्ट्रिय प्राथमिकताका आयोजनाहरुको कार्यान्वयनका लागि बजेट अभाव हुन नदिन अर्थ मन्त्रालयलाई यस्ता आयोजनाहरुको प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन तहमा लैजान भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई समिति निर्देश गर्दछ।
३. भौतिक पूर्वाधार विकास निर्माणका लागि आवश्यक निर्माण सामाग्रीहरु (दुङ्गा, गिड्डी, बालुवा) को अभाव हुन नदिने व्यवस्था मिलाउन समिति संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई र विकास निर्माणको प्रक्रियालाई अझबढि सरलिकृत गर्न (रकम निकासा सम्बन्धमा खर्चको अखिलयारी समयमा नै प्रदान गर्न, ठेक्का प्रक्रियालाई सरलिकरण गर्न, राष्ट्रिय महत्वका बहुवर्षीय योजनाहरूलाई प्राथमिकीकरण गर्न, स्थानीय स्तरमा हुने विकास निर्माणको कार्य सम्बन्धित उपभोक्ता समिति मार्फत गर्ने, गराउने व्यवस्था मिलाउन) समिति राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ।
४. सडक, सूचना तथा सञ्चार एवं अन्य भौतिक पूर्वाधारका सम्बन्धमा चालु आर्थिक वर्षमा भएको विकास खर्चको वर्तमान अवस्था प्रति सन्तोष नै व्यक्त गर्दै यस आर्थिक वर्षभित्र पूरा गर्नु पर्ने भनि तोकिएको लक्ष्य प्राप्ति गर्न कुनै समस्या भए सो को जानकारी यस समितिलाई प्रदान गरी निर्धारित लक्ष्य प्राप्ति गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ।
५. चालु आर्थिक वर्षको समग्र विकास, बजेट खर्चको अवस्था, समस्याहरु र लक्ष्य प्राप्तिका लागि चालिनु पर्ने कदमहरुका सम्बन्धमा व्यवस्थापिका-संसदको अर्थ समिति, कृषि तथा जलस्रोत समितिसँग समन्वय गरी समितिको संयुक्त बैठक मिति २०७१ पुस ६ गते बस्ने निर्णय भयो।

६. भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि देखिएका समस्याहरु जस्तै: रोडा, ढुङ्गा, गिड्डी, बालुवा आदिको उपलब्धता सम्बन्धमा, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन क्षेत्रमा गरिने सडक निर्माणका सम्बन्धमा, जग्गा अधिग्रहण/प्राप्ति लगायतका सम्बन्धमा आगामी बैठकमा अर्थ मन्त्री, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्री, विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्री, उर्जा मन्त्री, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्री, वन मन्त्री, मुख्य सचिव लगायत सम्बन्धित पक्षसँग छलफल गर्ने गरी समितिको बैठक २०७१ पुस ३ गते सम्मको लागि स्थगित हुन्छ ।

२५३६८

निर्णय

भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि कार्यान्वयनको विभिन्न चरणमा रहेका अधिकांश आयोजना/परियोजनाहरुको कार्य प्रगति अपेक्षित लक्ष्य अनुरूप रहेको नदेखिएको साथै विकास निर्माणका कार्यले गति प्राप्त नगर्नुमा पूर्वाधार निर्माणका लागि अत्यावश्यक सामाग्रीहरु रोडा, ढुङ्गा, गिटी, वालुवा आदि समयमा नै उपलब्ध नहुनु, वन क्षेत्र, निकुञ्ज क्षेत्रमा गरिने भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा IEE, EIA लगायतका विविध कारणहरुले हुने ढिलाई, जग्गा प्राप्ती, आयोजनाका विविध पक्षहरुसँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरु बिच समन्वयको अभाव आदि कारणहरु प्रमुखरूपमा देखिएको साथै मुलुकलाई सन् २०२२ सम्ममा कम विकासित मुलुकबाट विकासशील मुलुकमा स्तरोन्तति गर्ने लक्ष्य पूरा गर्न विकासको गतिलाई तिव्रता दिन अति जरुरी रहेको सन्दर्भमा समितिको आजको बैठक देहाय बमोजिम निर्णय र निर्देशन गर्दछ :

१. राष्ट्रिय प्राथमिकताका आयोजना/परियोजनाहरुको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा देखिएका समस्याहरु, उत्पन्न हुन सक्ने समस्याहरुलाई एकद्वार प्रणालीबाट समाधान गर्न भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय, संघीय ममिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय र विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालयलाई मन्त्रीस्तरीय एक उच्च संयन्त्र निर्माण गरी प्रभावकारी अन्तरसमन्वय कायम गर्दै प्रत्येक महिना नियमित रूपमा बैठक बसी समस्याको समाधान गर्न, निकास निकाल र सो को जानकारी यस समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति उल्लेखित मन्त्रालयहरुलाई एवं प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयहरुलाई समेत निर्देश गर्दछ ।
२. विकास, निर्माणका आयोजना/परियोजनाका लागि कुनै पनि कारणबाट अत्यावश्यक निर्माण सामाग्री (ढुङ्गा, वालुवा, गिटी, रोडा) आदिको अभाव हुन नदिन साथै ढुङ्गा, गिटी, वालुवाको उत्खनन, व्यवस्थापन, आपूर्ति सम्बन्धमा एवं क्षर उद्योगहरुमा देखिएका समस्याहरुलाई तत्कालै समाधान गर्न, सम्बन्धित पक्षसँग समन्वय गरी मापदण्ड/निर्देशिका बनाई लागू गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय ममिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
३. वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (IEE / EIA) मा हुने ढिलाई, समयमा नै रुख काट्न नपाउने अवस्था जस्ता कारणले विकास निर्माणमा हुन गएको ढिलाईलाई तत्कालै सम्बोधन गर्न वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रक्रियालाई संक्षिप्त कार्यविधि अपनाई मूल्यांकन गर्ने व्यवस्था मिलाउन समिति वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय र विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
४. प्राकृतिक स्रोत र साधनको प्रयोग गरेर नै विकास निर्माण गर्ने हो । प्राकृतिक स्रोत साधनको दोहन, उपयोग विना विकास असंभव छ । यद्यपी प्राकृतिक स्रोत र साधनको संरक्षण गर्नु पर्ने अवस्था पनि नरहेको होइन । सन् २०२२ सम्म मुलुकलाई विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्तति गर्ने लक्ष्य पूरा गर्न, विकास निर्माणको कार्यलाई तिव्रता दिनु नै पर्ने देखिन्छ । तसर्थ प्राकृतिक स्रोत र

साधनहरुको उपयोग/उत्खनन् गर्न सक्ने स्थानको पहिचान गर्दै दिगो विकासमा अभ्य बढि क्रियाशील हुनका लागि समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई समन्वयात्मक रूपमा कार्य सम्पादन गर्न निर्देश गर्दछ ।

५. काठमाडौं उपत्यकाको खानेपानी अभावलाई दीर्घकालिन रूपमा समाधान गर्ने उद्देश्यले निर्माणाधिन रहेको मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको वर्तमान वस्तुस्थिति, कार्य सम्पादनको अवस्था, समस्या र चुनौतिहरुका सम्बन्धमा स्थलगत अध्ययन तथा अनुगमनका लागि मिति २०७१/०९/०४ मा यस समितिले मेलम्ची खानेपानीको निर्माणाधिन क्षेत्रको भ्रमण गर्ने निर्णय भयो ।

(विकास समिति, कृषि तथा जलस्रोत समिति र अर्थ समितिको संयुक्त बैठक)

मिति: २०७१/०९/०७

निर्णय

चालु आर्थिक वर्षको समग्र विकास बजेट खर्चको अवस्था, समस्याहरु र लक्ष्य प्राप्तिका लागि चालिनु पर्ने कदमहरुका सम्बन्धमा व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गतका विकास समिति, कृषि तथा जलस्रोत समिति र अर्थ समितिको संयुक्त बैठक सम्मानीय प्रधानमन्त्री श्री सुशिल कोइरालाज्यूको समुपस्थितिमा आज मिति २०७१ पुष ७ गते विकास समितिका सभापति माननीय रविन्द्र अधिकारीज्यूको सभापतित्वमा बस्यो ।

चालु आर्थिक वर्षको पुँजीगत खर्चको बर्तमान अवस्था, समस्या र लक्ष्य प्राप्तिका लागि चालिएका कदमहरु संतोषजनक नै छन् भन्न सकिने अवस्था देखिदैन । देशको समग्र आर्थिक विकासका लागि पुँजीगत खर्चमा वृद्धि गर्दै विकास निर्माणका आयोजना/परियोजनाहरु समयमा नै निर्माण सम्पन्न हुनु पर्नेमा पुर्वनिर्धारित समय भित्र योजनाहरु/परियोजनाहरु पुरा हुन नसकेको साथै विभिन्न कारणले लागतमा समेत वृद्धि भैरहेको विद्यमान अवस्थामा मुलुकलाई सन् २०२२ सम्ममा कम विकसित मुलुकबाट विकासशिल मुलुकमा स्तरोन्नती गर्ने लक्ष्य पुरा गर्न हालको विकासको गतिलाई तिव्रता दिनुको विकल्प छैन । विकासशिल मुलुकमा स्तरोन्नति गर्ने उक्त लक्ष्य हासिल गर्न वार्षिक आर्थिक वृद्धिको दर न्यूनतम ६ प्रतिशत भन्दा माथी तथा गरिबिको रेखामुनि रहको हालका जनसंख्याको दरलाई १८ प्रतिशत भन्दा तल भार्नु पर्ने देखिन्छ । उक्त लक्ष्य प्राप्त गर्न भौतिक पूर्वाधारका ठुला आयोजना तथा परियोजनाहरुमा (जस्तै-जलविद्युत, सडक, उद्योग, कृषि, पर्यटन, सुचना प्रविधि, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रहरुमा) पुँजीगत खर्च वृद्धि गर्नु पर्ने देखिन्छ । भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि कार्यान्वयनको विभिन्न चरणमा रहेका अधिकांश आयोजना/परियोजनाहरुको कार्य प्रगति अपेक्षित लक्ष्य अनुरूप रहेको नदेखिएको साथै विकास निर्माणका कार्यले सहज गति/तिव्रता प्राप्त नगर्नुमा :-

१. बजेट कार्यान्वयनको सन्दर्भमा कमजोर सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन तथा खरिद प्रक्रिया, कमजोर विनियोजन क्षमता, कमजोर अनुगमन प्रणाली, बजेट पेश गर्ने समय र स्वीकृतीमा ढिलाई, खर्च गर्ने अख्लयारी र कार्यक्रम स्विकृत गर्नेक्रममा नै खरिद योजना नहुनु,
२. जग्गा प्राप्ति/मुअब्जा वितरण हुने ढिलाई तथा अन्य स्थानिय समस्याहरु,
३. भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा गर्नु पर्ने IEE, EIA लगायतको व्यवस्थामा आवश्यक समन्वय नहुनु,
४. पूर्वाधार निर्माणका लागि अत्यावश्यक सामाग्रीहरु (रोडा, ढुङ्गा, गिड्डी, वालुवा आदि) एवं अन्य स्रोत र साधन समयमा नै उपलब्ध नहुनु,
५. अन्तरनिकाय समन्वयको अभाव हुनु,
६. अनुगमनको कमी तथा अप्रभावकारी अनुगमन प्रणाली,

७. सार्वजनिक खरिद तथा निर्माणका क्षेत्रमा ठेकेदारले ठेक्का प्राप्त गरेपछि निर्माण पेशकी लिई लामो समयसम्म काम सम्पन्न नगर्ने र सम्पन्न पश्चात पनि गुणस्तरीय निर्माण नभएको कारण टिकाउ नहुने, काममा लापरवाही गर्ने डिजाइनकर्ता, सुपरभाइजर तथा निर्माण व्यवसायीहरु उपर कारवाही गरिने प्रभावकारी व्यवस्था समेत भएको नपाइएको देखिएको,
८. सरल टेपडर तथा ठेक्का प्रक्रियाको अभाव
९. सम्बन्धित पदाधिकारीबाट समयमा नै निर्णय नहुनु, आदि जस्ता प्रमुख कारणहरु देखिएकोले, उल्लेखित समस्याहरु समाधान गर्दै देशको समग्र विकास गर्ने सन्दर्भमा व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गतका विकास समिति, कृषि तथा जलश्रोत समिति र अर्थ समितिको आजको यो संयुक्त वैठक देहाय बमोजिम निर्देश गर्ने निर्णय गर्दछ :
१. आयोजना, कार्यक्रमहरुको स्वीकृती, अनुमोदन तथा अनुगमनका साथै चालु आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयनको लागि तत्कालै गर्नु पर्ने कामका सम्बन्धमा देहाय बमोजिम गर्न समितिको संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई देहाय बमोजिम निर्देश गर्दछ :
- २०७१ पुष १५ गते भित्र स्रोत सुनिश्चित हुन नसकेका र दातृ निकायसंग सम्झौताको प्रक्रिया बाकि रहेका बाहेकका कार्यक्रमहरुको स्वीकृती तथा पुष २० गते भित्र खर्च गर्ने अखिलायारी खर्च गर्ने इकाईसम्म पुर्याउन,
 - २०७१ पुष २० गते भित्र कार्यक्रम स्वीकृत नगर्ने/ नगराउने र अखिलायार नपठाउने पदाधिकारीलाई कारवाहि गर्न,
 - २०७१ पुष मसान्त भित्र ठेक्कापटा लगाउने कामहरु गरि सक्न,
 - अनुगमन व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन अनुगमन गर्ने निकायको कार्यक्षेत्र स्पष्ट पार्न,
 - चैत्र मसान्त भित्र बाहेक आउने कुनै पनि कार्यक्रम संसोधन नगर्न र अर्थ मन्त्रालयले राष्ट्रिय योजना आयोग र सम्बन्धित मन्त्रालयबाट कार्यक्रम संशोधन र स्वीकृत भए पछि आवश्यकता अनुसार रकमान्तर गर्न,
 - बाढि पहिरोको कारण भएको क्षतिको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयले राष्ट्रिय योजनाबाट कार्यक्रम स्वीकृत गराई अर्थ मन्त्रालयबाट रकम माग गर्ने र अर्थ मन्त्रालयले थप रकम उपलब्ध गराउन,
२. बजेट तर्जुमालाई यथार्थपरक बनाउन तथा बजेट क्यालेण्डरलाई आवश्यक परिमार्जन गर्न व्यवस्थापिका संसदको अर्थ समितिसंग समन्वय गरि अविलम्ब कार्य थालनी गर्न समितिहरुको यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
३. समितिहरुको यो संयुक्त वैठक बजेट कार्यान्वयनको समस्याहरु, सरकारी तथा सार्वजनिक निर्माण तथा खरिदका सम्बन्धमा देखापरेका विस्गतिहरुलाई तत्कालै सुधार गर्न, जग्गा प्राप्ती/मुअब्जा विवरण सम्बन्धमा आवश्यक मापडण्ड/निर्देशिका तत्कालै बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन, टेपडर एवं ठेक्का प्रक्रियालाई सरलीकृत, पारदर्शी बनाउन, समयमा नै निर्णय नगर्ने/लापरवाही गर्ने/गुणस्तरिय कार्य सम्पादन नगर्ने परिपाटीलाई अन्त्य गर्दै त्यस्तो प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्न सम्बन्धित पदाधिकारीहरु (निर्णयकर्ता, डिजाइनकर्ता, परामर्शदाता, सुपरभाइजर तथा निर्माण व्यवसायी लगायत) लाई कानूनको प्रभावकारी

कार्यान्वयन गरि कारबाहि गर्ने तथा राम्रो काम गर्नेलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाउन नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

४. देश द्रुतर आर्थिक विकासका लागि हालको पूँजीगत खर्चमा वृद्धि गर्दै विकास निर्माणका आयोजनाहरु/परियोजनाहरु निर्धारित समय भित्रै निर्माण सम्पन्न गर्न प्रयत्नशिल रहन तथा राष्ट्रिय प्राथमिकताका आयोजनाहरुको कार्यान्वयनका लागि बजेट अभाव हुन नदिन, विकास निर्माणको प्रक्रियालाई अझबढि सरलिकृत गर्न, रकम निकासा समयमा नै गर्न, राष्ट्रिय महत्वका बहुवर्षीय योजनाहरुलाई प्राथमिकीकरण गरी सोही अनुरूप कार्यान्वयन गर्न, गराउन समितिहरुको यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
५. त्यसै गरि आयोजना/परियोजनाका विविध पक्षहरुसँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरुबिच समन्वयको अभाव प्रस्तै देखिएकाले राष्ट्रिय प्राथमिकताका आयोजना/परियोजनाहरुको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा देखिएका समस्याहरु, उत्पन्न हुन सक्ने समस्याहरुलाई एकद्वार प्रणालीबाट समाधान गर्न मन्त्रीस्तरीय एक उच्च संयन्त्र निर्माण गरी प्रभावकारी अन्तरसमन्वय कायम गर्दै कार्यसम्पादन गर्न/गराउन समितिको यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
६. जग्गा प्राप्ती लगायत विकास निर्माणका काममा अप्टारा परेका विषयहरुलाई संवोधन गर्न नयाँ कानून बनाउन तथा सार्वजनिक खरिद ऐन लगायत विद्यमान ऐन कानूनहरु विकास निर्माणका लागि प्रतिकुल भए आवश्यक परिमार्जनका लागि संसदमा पेश गर्न यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
७. प्राकृतिक स्रोत र साधनको प्रयोग गरेर नै विकास निर्माण गर्ने हो । प्राकृतिक स्रोत साधनको दोहन, उपयोग विना विकास असंभव छ । यद्यपी प्राकृतिक स्रोत र साधनको संरक्षण गर्नु पर्ने अवस्था पनि नरहेको होइन । सन् २०२२ सम्म मुलुकलाई विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्तति गर्ने लक्ष्य पूरा गर्न, विकास निर्माणको कार्यलाई तिव्रता दिनु नै पर्ने देखिन्छ । तसर्थ प्राकृतिक स्रोत र साधनहरुको उपयोग/उत्खनन् गर्न सक्ने स्थानको पहिचान गरि, यस्ता स्रोत र साधनको उपयोग गर्दै दिगो विकासमा अझ बढि क्रियाशील हुनका लागि समितिको यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
८. विकासको आधारशिलाको रूपमा रहेका सडकको विकास निर्माण, सुदूरिकरण तथा स्तरोन्तती गर्न, सूचना सञ्चार र प्रविधिको विकास गर्न, जल विद्युत आयोजनाहरुको निर्माणलाई तिव्रता दिई उर्जा संकटलाई संवोधन गर्न, औद्योगिक विकास गर्न एवं निर्माण गरिएका भौतिक पुर्वाधारहरुको संरक्षण, सम्बर्धन गर्दै विस्तार गर्न, सोका लागि आवश्यक प्रणाली (System)को तत्कालै शृजना गर्न र देशको समग्र विकासका लागि सरकारले लिएको अल्पकालिन तथा दिघकालिन सोच पत्र/रणनीति/कार्यनीति तथा सन् २०२२ सम्ममा विकाशसिल मुलुककोरुपमा स्तरोन्तती गर्न नेपाल सरकारले अपनाएको कार्यनीति एवं रणनीति

व्यस्थापिका-संसदको विकास समिति, कृषि तथा जलस्रोत समिति तथा अर्थ समितिलाई यथाशिष्ठ उपलब्ध गराउन यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

९. कर्णाली लगायतका दुर्गम क्षेत्रहरुहरुमा यातायात, स्वास्थ्य, शिक्षा, पुर्वाधार विकास लगायतका विषयहरुमा विषेश व्यवस्था तत्कालै गर्न, सडक नपुगेका जिल्लाहरुमा यसै आर्थिक वर्ष भित्र सडक पुर्याउन तथा दुर्गम क्षेत्रहरुको समग्र विकासलाई प्रथामिकता दिई कार्यसम्पादन गर्न समितिको यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

१०. वैदेशिक सहायता नीति अस्पष्ट, अपूर्ण रहेको साथै दातृ निकायको पुर्वशर्तहरु स्वीकार गरि अनुदान तथा ऋण, सहायता लिने प्रचलनले सरकारको निर्णय क्षमता कमजोर हुने, दातृ निकायले सहयोग गरेका आयोजनाहरुमा परामर्शदाताको नियुक्ति, ठेक्का प्रक्रियामा समेत सम्बन्धित दातृ निकायले निर्देशित गर्ने भएकोले/देखिएकोले यस तर्फ पुनरावलोकन गरि नेपाल सरकारको निर्णयमा मात्र वैदेशिक सहयोग परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउन समितिको यो संयुक्त वैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

२४३६

छलफल एवं निर्णय :

१. समितिको आजको बैठकमा समितिको क्षेत्राधिकार, समितिले आफ्नो कार्यक्षेत्रका सम्बन्धमा गरेका कामहरुको प्रगति, कार्यसम्पादनका क्रममा देखिएका कमजोरीहरु, समितिको कार्य सम्पादनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धमा समितिका सभापति, माननीय सदस्यहरु, सचिवालय, सम्बन्धित निकाय (मन्त्रालय/विभाग), सञ्चारकर्मीहरुको भूमिका, समितिले हाल सम्म नेपाल सरकारलाई दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयन र कार्य प्रगतिको अवस्था साथै दिइएका निर्देशनहरुको परिपालनाको सन्दर्भमा सम्बन्धित निकायले निर्वाह गर्नु पर्ने भूमिका, सबल र कमजोर पक्षहरु र सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरुको समग्र समीक्षा तथा मूल्याङ्कन साथै समितिलाई कसरी अगाडि बढाउने भन्ने सम्बन्धमा विस्तृत छलफल भयो ।
२. छलफल पश्चात सुधार्नु पर्ने कमिकमजोरीहरु तत्कालै सुधार गर्दै समितिले आफूले गरेका काम कारबाहिहरुको समीक्षा हरेक ४/४ महिनामा (वा हरेक ३०/३० बैठक पछि) गर्ने निर्णय भयो ।
३. समितिले हालसम्म नेपाल सरकारलाई दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको अवस्थाको विस्तृत जानकारी लिन सम्बन्धित मन्त्रालयहरुलाई समितिको आगामी बैठकहरुमा आमन्त्रण गरी क्रमशः विस्तृत जानकारी लिने साथै आवश्यकता अनुसार समितिले अनुगमन गर्ने / स्थलगत निरीक्षण गर्ने निर्णय गच्यो ।
४. राष्ट्रिय प्राथमिकताका योजनाहरुको कार्यान्वयनका पक्षहरु साथै दुर्गम क्षेत्रको विकासलाई प्राथमिकता दिँदै र भएका विकास निर्माणका कामहरुलाई स्थायित्व दिन आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्रका समसामयिक विषयहरु, सार्वजनिक महत्वका विषयहरु, नीतिगत र व्यावहारिक विषयहरुलाई क्रमशः आवश्यकता अनुसार कार्यसूचिमा समावेश गर्दै अगाडि बढ्ने निर्णय गच्यो ।
५. सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायहरुलाई आफ्नो कार्यक्षेत्रमा परेका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको अवस्था, कार्यप्रगतिको विवरण सहितको लिखित प्रतिवेदन एक हप्ताभित्र (मिति २०७१०९.२७) गितेभित्र समितिलाई उपलब्ध गराउन निर्देशन दिने निर्णय गच्यो ।

व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय

ljsf; ;ldlt

;dLIff a}7s-! ldlt @)&!.) (.@) -#) cf }+

a}7s_ eGbf k15sf lg0f{ox?

मिति: २०७१/०९/२१

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको बैठकमा नेपालमा रेल्वे यातायातको विकासको संभावना, देशको समग्र आर्थिक विकास एवं भौतिक पूर्वाधारहरुको विकासमा यसले पुऱ्याउने योगदान एवं नेपालको भौगोलिक अवस्थिति र रेल्वे यातायातको महत्व र उपयोगिता सम्बन्धमा छलफल एवं देहाय वमोजिम निर्णय भयो :-

१. नेपालको द्रुततर आर्थिक विकासका लागि रेल्वे यातायातको विकास एवं विस्तार गर्नु अति आवश्यक देखिएकोले रेल्वे यातायातको विकासको लागि आवश्यक पर्ने रणनीति, अन्य नीतिगत अवस्थाका साथै आवश्यक कानुनी व्यवस्था गर्न तथा आगामी आर्थिक वर्ष देखि रेल्वे विकास, विस्तारका कार्यक्रमहरुका लागि आवश्यक यथेष्ट वजेट छुट्याई कार्यान्वयनमा लैजान समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय र रेल विभागलाई निर्देश गर्दछ ।
२. Trans Asian Railways Network विस्तार सम्बन्धी अभिसन्धीको नेपाल पक्ष राष्ट्र भएकोले रेल्वे यातायातको Cross Border Connectivity अभिवृद्धि गर्न तथा देशभित्र High Speed रेल्वे यातायातको संजाल विस्तार गर्न तत्कालै सम्भाव्य आयोजनाहरुको DPR गरी कार्यान्वयनको प्रक्रियामा लैजान र सो को लागि तत्कालै कार्य प्रारम्भ गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र रेल विभागलाई निर्देश गर्दछ ।
३. राष्ट्रिय प्राथमिकताको मैचि-महाकाली रेल्वे आयोजनाको निर्माणको गतिलाई तिव्रता दिन, निर्धारित समयभित्रै कार्य सम्पन्न गर्न तथा यस आयोजनाको प्रगति विवरण हरेक ३/३ महिनामा समितिमा उपलब्ध गराउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र रेल विभागलाई निर्देश गर्दछ ।
४. चीनको रेल सञ्जालसँग नेपाललाई जोड्न रसुवा-केरुङ्को सम्भाव्य रेल लाइनको तत्काल विस्तृत अध्ययन गरी High Speed रेल्वे लाइनको विकास र विस्तार गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र रेल विभागलाई निर्देश गर्दछ । साथै हाल विद्यमान रहेको रेल्वे यातायातको

24336

स्तरोन्नति र विस्तार गर्न समेत समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र रेल विभागलाई निर्देश गर्दछ ।

मिति: २०७९/०९/२२

छलफल एवं निर्णय :

स्थानीय विकासको लागि हालसम्म दर्जनौ समिति तथा आयोगका प्रतिवेदनहरुमा विकेन्द्रिकरणका माध्यमद्वारा स्थानीय विकासको गतिलाई तिब्रतर बनाउने कुरा उल्लेख तथा सिफारिस भएता पनि कार्यान्वयन पक्ष सदैव फितलो रहँदा आशातित प्रतिफल प्राप्त हुन सकेको छैन । स्थानीय विकासको लागि स्थानीय निकायहरुको सवलिकरण गरी सक्षम एवं स्वायत्त निकायका रूपमा स्थापित गर्न सहजकर्ता, समन्वयकर्ता, नियमक एवं प्रवर्धनकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने जिम्मेवारी सहित केन्द्रिय निकायको रूपमा रहेको संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयसँग समितिको आजको बैठकमा स्थानीय स्तरमा हुने विकास निर्माणमा देखिएका समस्याहरु र समाधानका सम्बन्धमा छलफल भयो । छलफल पश्चात समितिले देहाय वमोजिम निर्णय गर्यो ।

१. स्थानीय स्तरमा हुने विकास निर्माणका कार्यक्रमहरुको ठेक्कापट्टा/टेन्डर प्रक्रियामा ढिलाई भएको देखिएकोले स्वीकृत कार्यक्रमहरुको ठेक्कापट्टा/ टेन्डर प्रक्रिया तुरन्तै अगाडि बढाउन समिति संघीय मामिला तथा स्थानीय मन्त्रालयलाई निर्देश गर्ने निर्णय भयो ।
२. एकीकृत रूपमा स्थानीय विकासको गतिलाई तिब्रता दिनका लागि स्थानीय स्तरमा हुने पूर्वाधार विकास निर्माणका कार्यक्रमहरुको वर्गीकरण गरी योजना तर्जुमा गर्न जिल्ला विकास समितिको कार्यलयमा विषयगत शाखाहरुको सूजना गरी तत्कालै कार्यान्वयनमा लैजान संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्ने निर्णय भयो ।
३. स्थानीय निकायमा भएका विकास निर्माण कार्यको अनुगमन गर्न सम्बन्धित जिल्लाको प्रतिनिधित्व गर्ने सांसदको नेतृत्वमा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउन तथा सो सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थालाई तत्कालै प्रभावकारी बनाउन समिति संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
४. हालै घोषणा भएका नगरपालिकाहरु सहितका स्थानीय निकायहरुमा सेवा विस्तार गरी स्थानीय निकायको विकासलाई तिब्रता दिन सम्पूर्ण मन्त्रालयहरुलाई विषयगत सेवा केन्द्रहरु खोली तत्कालै सेवा सञ्चालन गर्न समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
५. स्थानीय स्तरमा (गा.वि.स./नगरपालिका/उप-महानगरपालिका/महानगरपालिका) मा Line Agency को उपस्थिति बढाउन कार्यबोध बढि भएको स्थानीय निकायमा कार्यबोध अनुसार संस्थागत संरचनाको विस्तार गर्न, स्थानीय मागको मूल्याङ्कन गरी आवश्यकता अनुसार बजेटको व्यवस्थापन गर्न, स्थानीय निकायमा कार्यरत कर्मचारीको लागि Result Oriented Indicator हरु विकास गरी Performance Based Evaluation गरी राम्रो काम गर्नेलाई पुरस्कृत र नराम्रो काम गर्नेलाई कार्यवाही गर्न समिति संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई र सो

मन्त्रालयसँग समन्वय गरी अपुग प्रशासनिक तथा प्राविधिक कर्मचारीहरु (विशेष गरी नयाँ घोषणा गरिएका नगरपालिकाहरुका लागि) कर्मचारी उपलब्ध गराउन समिति सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ । साथै स्थानीय निकायमा कर्मचारी व्यवस्थापनका सम्बन्धमा आगामी दिनमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसँग छलफल गर्ने निर्णय भयो ।

६. शहरीकरणको बड्दो चाप र ग्रामीण क्षेत्रको विकासका सम्भावना तथा आवश्यकता मनन गरी विकास र सेवा व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउन गाउँ नगर अन्तरसम्बन्ध अध्ययन गरी नीतिगत सुझाव तयार गर्न संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश दिने निर्णय भयो ।
७. संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, मतहत विभाग एवं निकायहरुले स्थानीय स्तरमा सञ्चालन हुने विकास निर्माणका कार्यक्रमहरुको सम्बन्धमा आगामी दिनमा समिति र मन्त्रालयको विस्तारित बैठक आयोजना गरी छलफल गर्ने निर्णय भयो ।

छलफल एवं निर्णय

नेपालको भौगोलिक अवस्थाका कारण करिव करिव ५ कि.मि. सडक बनाउँदा १ पुल बनाउनुपर्ने आवश्यकता तथ्याङ्कले देखाउँछ । आवागमनको सहजताको कारण पुल निर्माणको माग अधिक रहेको र तत्काल करिव १५०० देखि २२०० सम्म पुल निर्माण गर्न आवश्यक रहेको र सो को लागि आवश्यक वजेटको आपर्याप्तता, नीतिगत अस्पष्टता, कार्यक्षेत्र/ क्षेत्राधिकारको विवाद, समन्वयको अभाव लगायतका कारणहरु रहेको पाइन्छ । सोही सन्दर्भमा समितिको आजको बैठकमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय एवं मातहत निकायहरुसँग छलफल गरिनुका साथै देहाय वमोजिम निर्णय गरियो :-

१. सडक एवं पुल निर्माणका सम्बन्धमा देखिएका समस्याहरु विशेष गरी रणनीतिक सडक सञ्जाल, (Strategic Road Network) र स्थनीय सडक सञ्जाल (Local Road Network) विस्तार गर्ने सम्बन्धमा नीतिगत आवश्यकता, कार्यक्षेत्र सम्बन्धी विवाद, मापदण्ड सम्बन्धी विवाद, स्वामित्व सम्बन्धी विवाद र अन्य व्यावहारिक समस्याहरु समाधान गर्न भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयसँग आवश्यक समन्वय गरी स्पष्ट नीतिगत र कार्यगत व्यवस्था तत्कालै गर्न, अनुगमन प्रणाली सृजना गर्न र सो को जानकारी समितिलाई दिन समिति राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देश गर्दछ । साथै SRN / LRN को विस्तारको लागि गरिने कार्यहरुमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले आवश्यक समन्वय गर्न सचिवस्तरमा एक संयन्त्र र जिल्ला स्तरमा आवश्यकता अनुसार एक संयन्त्र निर्माण गरी समस्याहरु तत्कालै सुल्काउन समिति सम्बन्धित मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
२. सडक तथा पुल निर्माण एवं विस्तारका लागि विनियोजित वजेटमा न्यूनता देखिएकोले र न्यून वजेटका कारणले समयमा नै सडक पुल निर्माण तथा गुणस्तरमा समस्या देखिएकोले भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयसँग समन्वय गरी पुल निर्माणका लागि आवश्यक वजेट विनियोजन गर्न समिति अर्थ मन्त्रालयलाई ध्यानाकर्षण एवं निर्देश गर्दछ ।
३. हाल सञ्चालनमा रहेका पुराना, आयु सकिन लागेका पुलहरुको मर्मत सम्भार, पुन निर्माण, स्तरोन्तति प्रथमिकतासाथ तत्कालै गर्ने साथै आयु समाप्त हुन लागेका पुलहरुको वर्तमान अवस्था, स्तरोन्तति वा पुनर्निर्माण कहिले गर्ने हो भन्ने कार्ययोजना सहितको विवरण समितिलाई एक महिनाभित्र उपलब्ध गराउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।

४. स्थानीय स्तरमा लागत साफेदारी, (उपभोक्ताको योगदान करिव ३० प्रतिशत योगदान र सरकारी अनुदान करिव ७० प्रतिशत))एवं जनसहभागितमा निर्माण विस्तार हुने सडक/पुल जस्ता भौतिक पूर्वाधारका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिन, प्रोत्साहित गर्न समिति संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
५. पुल निर्माण सम्बन्धमा देखिएका समस्याहरु विशेष गरी पुरानो प्रविधिको प्रयोग हुनु, ठेकेदारहरूले लापरवाही गर्नु, सर्वे तथा डिजाइनिङमा कमजोरी देखिनु, समयमा नै मर्मत सम्भार हुन नसक्नु, पुल निरीक्षण एवं प्रभावकारी गुणस्तर व्यवस्थापन मापदण्ड अनुसार हुन नसक्नु जस्ता कारणहरु देखिएकोले सो निराकरणका लागि आवश्यक नीतिगत सुधार गरी तत्काल व्यवहारमा ल्याउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
६. सडक तथा पुलमा पहुँच विस्तार गर्न क्षेत्रीय सन्तुलन कायम गर्दै निर्माण निजी क्षेत्रलाई सहभागी गराउन साथै पर्यटकीय केन्द्र, आर्थिक केन्द्र, औद्योगिक क्षेत्र तथा जिल्ला जोड्ने पुलहरूलाई तत्कालै प्राथमिकताका साथ निर्माण गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
७. विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपका कारणले सडक सञ्जालमा पुऱ्याउने असरहरूलाई सम्बोधन गर्न तथा आवागमनलाई सहज बनाउनका लागि कम्तिमा १०/१० वटा वेलीब्रिज मौजदातमा सुरक्षित राखी आवश्यक पर्दा प्रयोग गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय

- समितिको आजको बैठकमा समितिले भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय योजना आयोगलाई हालसम्म दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको विद्यमान अवस्था, कार्यान्वयनको शिलशिलामा देखिएका समस्याहरु एवं चुनौतीहरु र समाधानका लागि चालिएका कदमहरुका सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायसँग छलफल गयो । निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको वस्तुस्थितिको समीक्षा एवं मूल्याङ्कन समेत गर्दै समितिले देहायबमोजिम निर्णय गयो :
१. विकास निर्माणका संरचनाहरुको/पूर्वाधारहरुको निर्माणको सम्बन्धमा समितिले दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको प्रगति विवरण एवं वस्तुस्थितिको प्रतिवेदन आवधिकरुपमा विकास समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगलाई गम्भीर रूपमा ध्यानाकर्षण गराउदै अल्पकालिन र दीर्घकालिन प्रकृतिका निर्देशनहरुको कार्य प्रगतिको विवरण छुट्टाछुट्टै पठाउन समिति उल्लेखित निकायलाई निर्देश गर्दछ ।
 २. समितिले सम्बन्धित निकायलाई समितिको बैठकमा नै आमन्त्रण गरी छलफल गरेर मात्र निर्देशन दिने गरेको अवस्थामा समेत निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने निकायहरुले अपेक्षित कार्यसम्पादन गर्न सकेको अवस्था देखिदैन । के कस्ता कारणहरुले निर्देशनहरुको अपेक्षित कार्यसम्पादन हुन नसकेको हो स्पष्ट विवरण समितिलाई १० दिनभित्र उपलब्ध गराउन भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देशन गर्ने ।
 ३. समितिले दिएका निर्देशनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयहरु/निकायहरुलाई Focal Person (सम्पर्क व्यक्ति) तोकी कार्यसम्पादन गर्न र Focal Person को नाम समितिलाई उपलब्ध गराउन समेत समिति सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायलाई निर्देश गर्दछ ।
 ४. राष्ट्रिय गैरवका प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरु तथा अन्य मुख्य आयोजनाहरु विशेष गरी सडक र पुल निर्माण सम्बन्धमा भएका कार्य प्रगति सम्बन्ध विस्तृत विवरण समितिको आगामी समिक्षा बैठकमा प्रस्तुत गर्न तथा राष्ट्रिय प्राथमिकताका आयोजनाहरुमा काम गरेका, काम गर्न नसकेर छाडेका निर्माण व्यवसायिहरुको विवरण समेत समितिको बैठकमा उपलब्ध गराउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
 ५. समितिको कार्यक्षेत्रको सम्बन्धमा राय सल्लाह एवं सुझाव लिनका लागि विशेषज्ञहरुको सूचि (Roster) तयार गर्ने र समितिमा रहनु भएका माननीय सदस्यहरुले समितिको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित विषय विशेषज्ञहरुको नामावली करिव २ हप्ताभित्रै समिति सचिवालयमा उपलब्ध गराइदिन तथा पुलिबजार स्याङ्गा निवासी श्री रमेश पोखरेललाई समितिको कार्य सम्पादनमा सभापतिलाई सहयोग गर्न अनुमति दिने निर्णय गयो ।

२४३३८

छलफल एवं निर्णय

आजको बैठकमा समितिले सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई हाल सम्म दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको विद्यमान अवस्था, कार्यान्वयनको सिलसिलामा देखिएका समस्याहरु, चुनौतिहरु र समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरुका सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालय तथा मातहत निकायहरुसँग छलफल गर्यो । समितिले दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको वस्तुस्थितिको समिक्षा एवं मूल्यांकन समेत गर्दै देहाय बमोजिम निर्णय गर्यो :

१. समितिले दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको यथार्थ वस्तुस्थिति तथा भएको कार्य प्रगतिको सम्बन्धमा आवधिकरूपमा समितिमा प्रतिवेदन उपलब्ध गराउन यस अधि विभिन्न मितिमा निर्देशन दिइएकोमा हालसम्म आवधिकरूपले यस्ता प्रतिवेदनहरु समितिलाई प्राप्त हुन नआएको मा समितिको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ र यस्ता प्रतिवेदनहरु आवधिकरूपमा (आवश्यक भए निर्देशनहरुको वर्गीकरण समेत गरी) उपलब्ध गराउन समिति संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई पुनः निर्देशन गर्दछ ।
२. समितिले हालसम्म संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र मातहत निकायलाई दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको अवस्था सामान्य सन्तोष जनक नै भए पनि समितिले अपेक्षा गरे बमोजिमको स्तरमा भएको नपाइएको साथै समितिले निर्देशन दिंदा सम्बन्धित पक्षसँग छलफल गरेर मात्र दिने गरेको अवस्थामा दिएका निर्देशनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न र निर्देशनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न समस्या, चुनौति भए छलफलको क्रममा स्पष्ट रूपमा राख्न माथी उल्लेखित निकायहरुलाई समिति निर्देशन गर्दछ ।
३. समितिले दिएका निर्देशनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय तथा सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र मातहत निकायलाई (विभाग स्तरसम्म) मा Focal Person तोकी कार्यसम्पादन गर्न र Focal Person को नाम समितिलाई उपलब्ध गराउन समेत समिति उल्लेखित निकायलाई निर्देश गर्दछ ।
४. ग्रामीण क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको पूर्वाधारहरुको विकास, विस्तार गर्न, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह सम्बन्धमा अन्तराष्ट्रिय स्तरको मापदण्ड निर्माण गरी सो अनुरूप सेवा प्रवाह गर्न र सूचना प्रविधिको उपयोग पहुँच वृद्धि गर्न ग्रामीण दूर सञ्चार विकास कोष उपयोग गर्नेगरी आवश्यक नीति निर्देशिका बनाइ कार्यान्वयनमा ल्याउन समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र मतहत निकायलाई निर्देश गर्दछ ।
५. स्थानीय स्तरमा हुने सेवा प्रवाहलाई सहज, सरल एवं प्रभावकारी बनाउन आवश्यक संयन्त्रहरु तत्कालै निर्माण गरी कार्यसञ्चालन गर्न, प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्न मापदण्ड बनाई मापदण्ड पूरा गर्नलाई

प्रोत्साहन गर्न प्रोत्साहन कोष खडा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन तथा स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सङ्केतक विभाग अन्तर्गत हुने विकास निर्माणका कामलाई तिव्रता दिन तथा अनुगमन प्रणालिलाई प्रभावकारी बनाउन समिति संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलाई पुनः निर्देश गर्दछ ।

६. समग्र दूर सञ्चार क्षेत्रको विकास गर्न तथा विशेष गरी ग्रामीण दूरसञ्चार सेवाको विकास तथा विस्तार गर्ने सन्दर्भमा स्याटेलाइटको प्रयोग सम्बन्धी नेपाल सरकारको नीति/धारणा समितिलाई उपलब्ध गराइदिने तथा शहरी क्षेत्रमा अव्यवस्थित रूपमा रहेका टेलिभिजन, टेलिफोन, टि.भी. केवलहरु तथा इन्टरनेटका तारहरुलाई व्यवस्थापन गर्न समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
७. नगरपालीका घोषणा सम्बन्धमा उपसमितिले पेश गरेको प्रतिवेदन समितिमा छलफल हुनकासाथै आवश्यक कार्यार्थ सम्बन्धित निकायमा पठाउने गरी पास गरियो

छलफल एवं निर्णय

समितिको आजको बैठकमा कान्ति लोकपथ, काठमाडौं निजगढ द्रुतमार्ग, काठमाडौं हेटौडा सुरुङ्ग मार्ग निर्माण गर्ने विषयमा निजी क्षेत्र र सरकारिविचको सहकार्यको अवस्था र चुनौतिहरुका सम्बन्धमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय तथा नेपाल पूर्वाधार विकास कम्पनी लि. सँग छलफल एवं देहाय बमोजिम निर्णय भयो :

१. देशको समग्र विकासको लागि भौतिक पूर्वाधार एवं संरचनाहरुको निर्माण आधारभूत एवं अनिवार्य शर्त हो। देशमा भौतिक पूर्वाधार एवं संरचनाहरुको निर्माणको अवस्थालाई हेर्दा धेरैलामो समयदेखि सुरु भएका तर हालसम्म पनि पूर्ण स्वरूपमा निर्माण हुन नसकेको धेरै आयोजना/परियोजनाहरु रहेको पाइन्छ। समयमा नै कार्य सम्पादन हुन नसक्नुमा हाम्रो वास्तविक आवश्यकता के हो भन्ने स्पष्ट पहिचान गर्न नसक्नु तथा सो बमोजिम आयोजना तथा परियोजनाहरुको प्रथमिकता तोक्न नसक्नु र लगानीको लागि आवश्यक पुँजीको समयमा नै व्यवस्थापन गर्न नसक्नु जस्ता कारणहरु प्रमुख रूपमा रहेको पाइएकोले समिति नेपाल सरकारलाई यस तर्फ गम्भीर ध्यानाकार्षण गराउदै आवश्यकताको स्पष्ट पहिचान गरी आयोजना, परियोजनाहरुको प्राथमिकीकरण गर्न एवं लगानीको लागि आवश्यक पुँजीको व्यवस्थापन समयमा नै गर्न निर्देश गर्दछ।
२. भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरुको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजी क्षेत्रको भूमिका तथा सहकार्यलाई अभिवृद्धि गर्न ४P तथा BOOT प्रणालीमा रहेका समस्याहरुलाई क्रमशः समाधान गर्दै जान, लगानीको वातावरण बनाउन तथा विद्यमान नीतिगत अप्लायाराहरु जस्तै धितोपत्र ऐन, २०६३ नेपाल राष्ट्र वैंक तथा वित्तिय संस्था सञ्चालन निर्देशिका, २०७०, विमा कम्पनीहरुको लगानी निर्देशिका, २०७१, सहकारी संघ/संस्था सञ्चालन, लेखापरीक्षण, अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड २०६८ आदिमा रहेका केही प्रावधानहरुलाई अझ बढि लगानी मैत्री बनाउन आवश्यक संशोधन गर्न, प्रक्रियागत सुधार गर्न तथा कार्यगत अप्लायाराहरुलाई हटाइ लगानी मैत्री वातावरण बनाउने प्रक्रिया तत्काल प्रारम्भ गर्न तथा यस सम्बन्धमा निजी क्षेत्रसँग वृहत छलफल गरी कार्य प्रारम्भ गर्न समेत समिति नेपाल सरकार (भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय तथा अर्थ मन्त्रालय) लाई निर्देश गर्दछ।
३. वि.सं. २०१३ सालबाटै कार्य प्रारम्भ गरिएको तर हालसम्म पूर्णरूपमा कार्य सम्पन्न हुन नसकेको कान्ति लोकपथको वर्तमान कार्य सम्पादनको गति संतोषजनक नै रहेता पनि निर्धारित समयभित्र कार्य सम्पन्न हुन नसक्नुमा आवश्यक वजेटको विनियोजन हुन नसक्नु प्रमुख कारण देखिएकोले आगामी ३ वर्षभित्र कार्य सम्पन्न (निर्माण, मर्मत सम्भार तथा स्तरोन्नति समेतका) लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था तत्कालै गर्न

तथा उक्त पथ निर्माणको गतिलाई तिव्रता दिन समिति नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय तथा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।

४. त्यसैगरी काठमाडौं निजगढ द्रुतमार्गको निर्माण कार्यको सन्दर्भमा प्रारम्भिक रूपमा देखिएका समस्याहरु जस्तैः वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनको सम्बन्धमा देखिएका समस्या, जग्गा अधिग्रहणमा देखिएका समस्या, Dry Port कहाँ बनाउने भन्ने सम्बन्धमा हालसम्म किटान हुन नसकेको जस्ता अन्य समस्याहरु समेत तत्काल समाधान गरी उक्त द्रुत मार्गको निर्माणको कार्यलाई सहज रूपमा तत्काल अगाडि बढाउन समिति नेपाल सरकार, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय र विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय

समितिको आजको बैठकमा काठमाडौं उपत्यकाको योजनावद्व विकासका सम्बन्धमा शहरी विकास मन्त्रालय र काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधीकरणसँग छलफल भयो साथै छलफल पश्चात् देहाय बमोजिम निर्णय भयो : समितिको आजको बैठकको प्रारम्भमा समितिले देहाय बमोजिमको प्रस्ताव पास गच्यो :

१. संविधान सभा/व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रमुख प्रतिपक्ष लगायत केही राजनैतिक दलहरूले समितिको बैठकमा समेत सहभागी नहुने भनिएकोमा समिति प्रतिपक्षको प्रभावकारी भूमिका सम्पादन गर्ने थलो भएकाले यस तर्फ सम्बन्धित दलहरूलाई ध्यानाकर्षण गराउँदै उक्त निर्णयलाई गम्भीरतापूर्वक पुर्नविचार गर्न तथा समितिको बैठकमा उपस्थित भई सक्रिय सहभागिता जनाउन अनुरोध गर्ने ।
२. काठमाडौं उपत्यकामा राजधानी काठमाडौं शहर लगायत ललितपुर, भक्तपुर, कीर्तिपुर, मध्यपुर ठिमी जस्ता ऐतिहासिक महत्व बोकेका घना आवादीयुक्त शहरहरू रहेका र यी शहरहरूमा प्रतिवर्ष जनघनत्व बढ्ने क्रम तीव्र रहेकाले समग्र काठमाडौं उपत्यकामा आधारभूत शहरी सुविधाहरूको उपलब्धताको साथै यी शहरभित्रका अव्यवस्थित पुराना वस्तीहरूमा आकस्मिक दैवी प्रकोप उद्धार योजना सहित समग्र शहरी क्षेत्र र वस्तीहरूमा खानेपानी, ढल, विजुली, शहरी सडक, यातायात, उर्जा र वायु प्रदुषणमा
३. सुधार गरी वैज्ञानिक भू-उपयोग योजना अनुसार व्यवस्थित आवाश क्षेत्रहरू तथा सुरक्षित भवन निर्माण मापदण्ड बनाई विभिन्न शहरी विकासका निकायहरूविच समन्वयको भूमिका निभाई कार्यान्वयन गराउन प्राधीकरणले ६ महिनाभित्र Strategic Master Plan बनाई लागु गर्न समिति शहरी विकास मन्त्रालय र काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।
४. काठमाडौं उपत्यका विकास सम्बन्धी अल्पकालिन-दीर्घकालिन रणनीतिक गरुयोजना निर्माण हुने क्रममा रहेको हुँदा सो कार्यान्वयनमा नआइन्जेल सम्म सरकारले उपत्यकाका कुनै पनि सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा कुनै संघ/संस्था तथा व्यक्ति विशेषलाई व्यवसायिक प्रयोजनका लागि लिज/ठेकका/करारमा दिने कार्य बन्द गर्न समेत समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
५. काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधीकरणलाई आफ्नो योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने क्रममा नीतिगत, समन्वयगत, कानूनी र अन्य स्थलगत समस्याहरू छन् भने त्यसको स्थायी निराकरणमा समिति सदैव प्रयत्नशील रहेकाले त्यस्ता कुनै समस्या भए समितिमा प्रस्तुत गर्न समेत निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय

समितिको आजको बैठकमा देशको समग्र खेलकुद विकास विशेष गरी क्रिकेट खेलकुदको विकास तथा मूलपानी लगायतका क्षेत्रमा निर्माण हुन लागेका क्रिकेट खेल मैदानलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको बनाउने सम्बन्धमा युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् र नेपाल क्रिकेट संघ (CAN) का पदाधिकारीहरुसँग छलफल भयो । छलफल पश्चात देहाय बमोजिमको निर्णय भयो ।

१. हालै नेपालको क्रिकेट खेलमा डिभिजन -२ बाट डिभिजन -१ मा स्तरोन्नति भएको र निकट भविष्यमा नेपालमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको खेल सञ्चालन गर्नु पर्ने भएको हुँदा त्यसको लागि अविलम्ब महत्वपूर्ण क्रिकेट खेल मैदानहरु तयारी हालतमा राख्ने सम्बन्धमा सहजताका साथ बजेट निकासा उपलब्ध गराउन तथा प्राप्त बजेट अनुसार खर्च गर्ने क्षमता विकास गरी मर्मत निर्माणका कार्यहरुमा तदारुकता ल्याउन अर्थ मन्त्रालय तथा युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
२. क्रिकेट खेलको विकासको लागि खेल मैदान पहिलो र महत्वपूर्ण पूर्वाधार भएकाले राजधानी लगायत नेपालका अन्य महत्वपूर्ण स्थानहरुमा सुविधायुक्त खेल मैदानहरु विकास गर्न योजनावद्व विकास गरिन्छ ।
३. खेलकुदको समग्र विकासको लागि मूलतः व्यवस्थापन र प्राविधिक क्षमता सम्बन्धी कमजोरी रहेको देखिएकोले निकट भविष्यमा सञ्चालन गर्नु पर्ने क्रिकेटको अन्तर्राष्ट्रिय खेल प्रतियोगिताका लागि मूलपानी क्रिकेट मैदान, दशरथ रंगशाला, कीर्तिपूर खेलमैदान र पुल्चोक इञ्जिनियरिङ क्याम्पस खेल मैदानहरु मध्ये छोटो समयमै विकास, मर्मत सुधार गर्न सकिने खेल मैदानहरु चयन गरी CAN लगायत खेलमैदानका स्थानीय समस्याहरु समयमै संबोधन गरी आवश्यक निर्माणका पक्षहरुमा शीघ्रता ल्याउन समिति निर्देश गर्दछ ।
४. खेलमैदानहरु निर्माण लगायत क्रिकेट खेलको विकासको लागि यसको गुरु योजना बनाई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग प्राप्त गरी पूर्व तयारी साथ विभिन्न क्षेत्रहरुमा उपयुक्त खेल मैदान विकासका साथै नेपाली खेलाडीलाई आधारभूत सेवा तालिमहरु उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा बहुवर्षिय योजनका खाका बनाई वर्षेनी ठोस कार्यक्रमहरु सम्पन्न गर्दै जाने योजना व्यवस्थापन गर्न युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय तथा अर्थ मन्त्रालयलाई निर्देश गरिन्छ ।

छलफल एवं निर्णय

समितिको आजको बैठकमा सवारी साधनमा प्रयोग हुने इन्धनको मूल्य अनुसार सवारी साधनहरुको भाडा दर सामयिक एवं आवधिक रूपमा समायोजन गर्ने व्यवस्था सम्बन्धमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, यातायात व्यवस्था विभाग र यातायात व्यवसायी महासंघका प्रतिनिधिहरुसँग छलफल हुनुका साथै देहाय वमोजिम निर्णय भयो :-

१. इन्धनको मूल्यमा हुने घटवढका आधारमा सार्वजनिक सवारी साधनको वैज्ञानिक रूपमा भाडादर निर्धारण गरी लागू गर्नका लागि नेपाल सरकारले तयार गरेको Cost Analysis Chart बमोजिम छुट हुन आउने भाडादरलाई हाल कायम मापदण्ड अनुसार रु ५।- घटवढ भए पश्चात् १५/१५दिनमा समायोजन गर्दै पारदर्शी रूपमा भाडादर निर्धारण गरी तत्कालै लागू गर्न (२ दिनभित्र) समिति नेपाल सरकार, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र यातायात व्यवस्था विभागलाई निर्देश गर्दछ ।
२. नेपाल सरकारले सार्वजनिक यातायातको वैज्ञानिक भाडादर निर्धारणको लागि तयार गरेको पद्धति/Cost Analysis Chart मा रहेका सूचकहरु परिमार्जन गर्दै सुधार गर्न तथा वैज्ञानिक भाडादर निर्धारणका लागि SAARC मुलुकहरुले अपनाएको मापदण्ड अनुसार परिमार्जन गर्न तथा SAARC मूलुकहरुका यस सम्बन्धी आधार एवं मापदण्ड २ महिनाभित्र समितिलाई उपलब्ध गराउन समर्पित नेपाल सरकार, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र यातायात व्यवस्था विभागलाई निर्देश गर्दछ ।
३. सार्वजनिक सवारी साधनको भाडादर निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा अन्य सूचकहरु प्रायः स्थिर (Constant) रहेको अवस्थामा इन्धनको मूल्यमा हुने घटवढले महत्वपूर्ण प्रभाव पार्ने निश्चित एवं स्पष्ट देखिन्छ । तसर्थ इन्धनको मूल्यमा हुने घटवढका आधारमा उपभोक्तालाई महशुस हुने गरी भाडादर निर्धारण गर्ने स्वचालित प्रणालीको तुरन्तै विकास गर्न र कार्यान्वयनमा ल्याउन हाल निर्धारित कायम रहेको मापदण्ड अनुसार रु ५।- घटवढ भए पश्चात् भाडादर पुनरावलोकन/समिक्षा गर्न र सो को प्रतिवेदन समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति नेपाल सरकार, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र यातायात व्यवस्था विभागलाई निर्देश गर्दछ ।
४. वैज्ञानिक भाडादर समायोजन गरी लागू गर्ने सम्बन्धमा विशेष गरी आम उपभोक्ताहरुको हित खासगरी अपाङ्ग, महिला, विद्यार्थी एवं जेष्ठ नागरिक लगायतको हितलाई ध्यानमा राखि भाडादर समायोजन गर्न समिति नेपाल सरकार, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र यातायात व्यवस्था विभागलाई निर्देश

गर्दछ । साथै समायोजित भाडादर आवधिक रुपमा राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाउन समेत समिति उल्लिखित निकायलाई निर्देश गर्दछ ।

५. नेपालका अधिकांश ग्रामीण तथा शहरी स्थानहरूमा प्राइभेट प्लेट भएका सवारी साधनहरूले गैरकानुनी रुपमा सार्वजनिक सेवा दिइरहेको र यस्ता सवारी साधनहरूको तेस्रो पक्ष विमाले प्रयोगकर्ता यात्रु उपभोक्ताको विमा Coverage गर्ने नदेखिएकोले प्राइभेट प्लेट भएका तर सार्वजनिक यातयातको सेवा प्रदान गर्ने यस्ता सवारी साधनहरूका सम्बन्धमा अनुगमन गरी नियन्त्रण गर्न तथा सेवाग्राहीले प्राप्त गर्ने विमामा एकरुपता कायम गर्न स्पष्ट विमा नीति निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन समिति नेपाल सरकार, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र यातायात व्यवस्था विभागलाई निर्देश गर्दछ ।

६. सार्वजनिक यातायातहरूमा सिटभन्दा बढि यात्रु नराख्न, विशेष अवसरहरू खास गरी चाडबाडहरूमा निर्धारण भन्दा बढि भाडा नलिन तथा प्रयोग कर्ता उपभोक्ताहरूको हितलाई बढि भन्दा बढि ध्यान दिई चुस्त सेवा प्रवाह गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन समिति सम्बन्धित मन्त्रालय तथा सेवा प्रदायकहरूलाई गम्भीरतापूर्वक निर्देश गर्दछ ।

७. यातायातको व्यवस्थापन सञ्चालनको अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन यातायात व्यवसायी समेत रहेको अनुगमन समिति गठन गरी निरन्तर कार्य सम्पादन गर्न समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, यातायात व्यवस्था विभाग तथा सेवा प्रदायकलाई निर्देश गर्दछ ।

८. सार्वजनिक सडक (मर्मत सम्भार/स्तरोन्नति) प्रयोग तथा व्यवस्थापन निर्देशिका निर्माण गरी ३ महिनाभित्र लागू गर्न र उक्त निर्देशिका समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र सडक विभागलाई निर्देश गर्दछ ।

२५३८

छलफल तथा निर्णय :

समितिको आजको वैठकमा राष्ट्रिय स्तरका प्रमुख तथा ठूला आयोजनाहरूमा देखिएका लगानी सम्बन्धी समस्याहरु समाधान गरि यस्ता आयोजनाहरूको पुर्व निर्धारित समय भित्रै कार्य सम्पन्न गर्न लगानी वोर्डले गरेका प्रयासहरु, हालसम्मको कार्य प्रगतीको अवस्था, वोर्डको क्रियाशिलता तथा भावी कार्यक्रमहरु, राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरु तथा विकासका अत्यावश्यक पूर्वाधारहरूको विकास निर्माणमा आवश्यक पर्ने लगानी व्यवस्थापनका चुनौतीहरु र समाधानका उपायहरु सम्बन्धमा लगानी वोर्डका पदाधिकारीहरूसँग समितिमा छलफल भयो । छलफल पश्चात समितिले देहाय बमोजिमका निर्णयहरु गर्यो :-

१. पर्याप्त लगानीको यथोचित प्रवन्ध नगरिकन आयोजनाहरूलाई कार्यान्वयनको चरणमा लैजादा आयोजनाहरूको कार्य सम्पादनमा अपेक्षित गुणस्तरको अभाव हुने, समयमा नै आयोजनाहरु सम्पन्न नहुने अवस्थाले क्रमिकरूपमा लगानी वढ़ै जाने, लगानी वृद्धिका कारण आयोजना सम्पन्न पश्चात सम्बन्धित सेवा उपभोगको मुल्यमा समेत हुने वृद्धिले आम नागरिकले उपभोग गर्ने सेवाको दायरामा संकुचन समेत आउन सक्ने भएको देखिएकोले :

- ♦ पर्याप्त लगानीको उचित प्रवन्ध गरेर मात्र विकास आयोजनाहरु कार्यान्वयन गर्न,
- ♦ समयमा नै आयोजनाहरु सम्पन्न नहुने अवस्थाले क्रमिकरूपमा लगानी वढ़ै जाने भएकोले पुर्व निर्धारित समय भित्रै आयोजनाहरु सम्पन्न गर्न, गराउन तथा PDA का प्रावधानहरूलाई समसामयीकरूपमा परिमार्जन गर्दै लैजान,
- ♦ हचुवाको भरमा गरिने संभाव्यता अध्ययन भन्दा वास्तविकतामा आधारित भएर संभाव्यता अध्ययन गर्न, संभाव्यता अध्ययन गर्दा बहुआयामिक आधारमा यथार्थपरक भएर गर्न, (आयोजना निर्माणमा सम्बद्ध सबै पक्षहरूलाई ध्यान दिई गर्न वास्तविक लागत निकाल समेत), विस्तृत अध्ययनको क्रममा सामाजिक लेखा परिक्षण (Public Audit) गरेर PDA तयार गर्न,
- ♦ हाल कार्यान्वयनमा रहेको राष्ट्रिय महत्वका आयोजनाहरूलाई कुनै पनि हालतमा लगानीको अभाव हुन नदिन तथा निर्धारित समय भित्रै कार्य सम्पादन गर्न आवश्यक पर्ने लगानीको वातावरण शृजना गर्न,

♦ वैदेशिक लगानीलाई आकृषित गर्ने साथसाथै वढि भन्दा वढि नागरिक लाभान्वित हुने खालका योजनाहरूको छनौट गर्न तथा आन्तरिक एवं वैदेशिक लगानीको पारदर्शि व्यवस्थापन गर्न गराउन पर्याप्त प्रचार प्रसार र छलफल चलाउन समिति नेपाल सरकार तथा लगानी बोर्डलाई निर्देश गर्दछ ।

२. ठुला आयोजनाहरु अगाडी बढाउन तथा ठुला आयोजना सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने निर्माण सामाग्रीको उपलब्धता सके सम्म देश भित्रै पुर्वाधारहरूको निर्माण गरि उत्पादन तथा प्रयोग गर्ने अवस्थाको शृजना गर्न समेत लगानी बोर्डले ध्यान दिन आवश्यक देखिएको समितिले महसुस गरकोले समितिले त्यस तर्फ लगानी बोर्डको ध्यानाकर्षण गराउँदै यस्ता पुर्वाधारहरूको निर्माणमा विशेष ध्यान दिन समिति लगानी बोर्डलाई निर्देश गर्दछ ।

३. ठुला आयोजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि कानूनीरूपमा देखिएका समस्याहरु, लगानी मैत्री कानून वनाउन विद्यमान कानूनमा गर्न पर्ने सुधारका सम्बन्धमा यस विकास समितिलाई लिखित प्रतिवेदन उपलब्ध गराउन समिति लगानी बोर्डलाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल तथा निर्णय :

समितिको आजको वैठकमा मेलम्ची खानेपानी आयोजना एवं सो आयोजनाबाट प्राप्त हुने खानेपानीको वितरणका लागि काठमाडौं उपत्यकामा भएको पाइपलाइन विस्तारका सम्बन्धमा हालसम्म भएको कार्य प्रगतिको अवस्था, समितिले मिति २०७१०७२६ मा मेलम्ची खानेपानी आयोजनाका सम्बन्धमा दिएका निर्देशनहरुको परिपालना एवं कार्यान्वयनको अवस्था साथै विकास समितिले मिति २०७१०९०४ मा गरेको मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको स्थलगत भ्रमण पश्चात् निर्देशन र सुभाव सहित कार्यान्वयनका लागि पठाइएको प्रतिवेदनको कार्यान्वयनका अवस्थाका सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालयका पदाधिकारी एवं आयोजनाका पदाधिकारीहरुसँग छलफल भयो । साथै छलफल पश्चात् समितिले देहाय बमोजिमका निर्णयहरु गर्यो : -

१. मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको सुरुङ्ग निर्माणको ठेक्का पट्टा २०७०/०७१ को अन्त्यमा मात्र भएकोले प्रारम्भिक निर्माण कार्यमा ढिलाई हुन गएको प्रमुख रूपमा देखएता पनि समग्र व्यवस्थापनमा रहेका कमी कमजोरीहरु हेडवर्क्स एवं सुरुङ्ग निर्माणको लागि आवश्यक मेशिनरी औजारहरुको समयमा नै व्यवस्थापन हुन नसकेको कारण पनि मूल्य रूपमा देखिएकोले सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीलाई आवश्यक पर्ने मेशिनरी सामानहरु सम्फौता बमोजिम समयमा नै व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल गर्न समिति शहरी विकास मन्त्रालय तथा मेलम्ची खानेपानी आयोजनालाई निर्देश गर्दछ ।
२. त्यसैगरी मेलम्ची खानेपानी आयोजनाले अपेक्षित गति प्राप्त नगर्नुमा निर्माण व्यवसायीबाट दक्ष जनशक्ति तथा स्रोत एवं साधनको नियमित आपूर्ति नगर्नु देखिएकोले उक्त समस्या समाधान गर्न तत्कालै आवश्यक पहल गर्न समिति शहरी विकास मन्त्रालय तथा मेलम्ची खानेपानी आयोजनालाई निर्देश गर्दछ ।
३. विकास समितिले मिति २०७१०९०४ मा गरेको मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको स्थलगत भ्रमण पश्चात् पहिचान गरेका समस्याहरु र निर्देशन सहितको प्रतिवेदनको कार्यान्वयन गर्न समिति शहरी विकास मन्त्रालय तथा मेलम्ची खानेपानी आयोजनालाई निर्देश गर्दछ ।
४. मेलम्ची खानेपानी आयोजनाबाट प्राप्त हुने पानी वितरणको संरचना निर्माणमा तिव्रता दिन, सडकको कम क्षति हुने गरी पाइप विच्छयाउने कार्य गर्न साथै सडक विभाग एवं अन्य सम्बन्धित

- पक्षहरूसँग समन्वय गरी कार्य सम्पादन गर्न तथा आवश्यकता अनुसार वैकल्पिक मार्गको पहिचान गरी पाइप विच्छयाउन तथा भत्काइएका सडकहरु छिटो निर्माण गर्न समेत समिति मेलम्ची खानेपानी आयोजना, सडक विभाग तथा शहरी विकास मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
५. समिति शहरी विकास मन्त्रालय र मेलम्ची खानेपानी आयोजनालाई निर्धारित समयभित्रै आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गराउन, विद्यमान समस्याहरूलाई पहिचान गरी, तत्काल सम्बोधन गर्न, निर्माण व्यवसायीसँग भएको सम्झौता अनुसारको कार्य सम्पादन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन, निर्माण व्यवसायीलाई जिम्मेवार बनाउन साथै निर्धारित समयभित्रै कार्य सम्पादन गर्न अन्य उपाय खोज्नु पर्ने भए सो समेत खोजी समयमा नै कार्य सम्पादन गर्न गम्भीरतापूर्वक निर्देश गर्दछ । साथै समयभित्रै आयोजना पूरा गर्न यस विकास समितिले गर्नु पर्ने सहयोगका सम्बन्धमा यस समितिलाई जानकारी दिन समेत समिति उल्लेखित निकायलाई निर्देश गर्दछ ।
६. मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको ठेक्का लिने पूर्व निर्माण कम्पनीसँगको सम्झौता बमोजिम जमानत वापत राखेको बैंक जमानी सहजरूपमा फिर्ता ल्याउने व्यवस्था तत्काल गर्न तथा आयोजना सम्बद्ध भुक्तानी व्यवस्थालाई पारदर्शी बनाउन समिति नेपाल सरकार, शहरी विकास मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैंक र मेलम्ची खानेपानी आयोजनालाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल तथा निर्णय :

समितिको आजको वैठकमा १८ औं सार्क शिखर सम्मेलनको तयारीको क्रममा काठमाडौं महानगरपालिका पुरानो बसपार्कमा भत्काइएका संरचनाहरु पुनः निर्माण गरी विस्थापित व्यवसायीहरुलाई पुनः स्थानपनाका लागि अनुरोध गर्दै प्राप्त हुन आएको निवेदनका सम्बन्धमा तथा बढ्दो सवारी दुर्घटना न्यूनिकरण गर्न सुभाव सहितको प्रतिवेदन पेश गर्न गठित उपसमितिले समिति समक्ष प्रस्तुत गरेको प्रतिवेदन माथि छलफल भयो । छलफल पश्चात् समितिले देहाय बमोजिम निर्णय गन्यो ।

१. काठमाडौं महानगरपालिकाले आफ्ना स्थायी तथा अस्थायी संरचनाहरुलाई भाडामा ठेक्का दिंदा विधीसम्मत प्रक्रिया पुऱ्याएर पारदर्शी ढंगले प्रतिस्पर्धा गराएर मात्रै ठेक्का दिन/भाडामा लगाउन र यस्ता संरचनाहरुलाई व्यवस्थित गर्न समिति गम्भीरता पूर्वक काठमाडौं महानगरपालिकालाई निर्देश गर्दछ ।
२. का.म.न.पा. पुरानो बस पार्क लगायत अन्य त्यस्तै स्थानमा भत्काइएका संरचनाहरु पुनः निर्माण पश्चात् विस्थापित व्यवसायीहरुलाई पुनः स्थापना गर्ने विषयमा कुनै प्रतिवद्धता लिखित, सम्झौता भए सोही बमोजिम गर्न, गराउन तथा मौखिकरूपमा कुनै पनि संरचनाहरु बहाल/भाडामा नलगाउन र त्यस्तो अवस्था भए तत्कालै कानुन बमोजिम गर्न, लिखित दायरामा ल्याउन साथै काठमाडौं महानगरपालिकाभित्रका सार्वजनिक जग्गा/संरचनाहरु अतिक्रमण हुन नदिन नियमित अनुगमन गर्न समेत समिति काठमाडौं महानगरपालिका र गृह मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
३. काठमाडौं महानगरपालिकाको सौन्दर्य अभिवृद्धि गर्ने लगायतका सम्बन्धमा यस समितिले मिति २०७९।०८।२३ मा दिएका निर्देशनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न, गराउन तथा महानगरपालिकाको सौन्दर्य विग्रन नदिने गरी सडक व्यापार/सडक बजारलाई व्यवस्थापन गर्न वैकल्पिक उपायको खोजी गर्न समिति काठमाडौं महानगरपालिकालाई निर्देश गर्दछ ।
४. महानगरबासीलाई महानगरपालिकाको मापदण्ड बमोजिमको सेवा सुविधा प्रवाह गर्ने तर्फ गम्भीरतापूर्वक लाग्न समिति का.म.न.पा. लाई निर्देश गर्दछ ।
५. समितिले सडक दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न सुभाव सहितको प्रतिवेदन पेश गर्न गठित समितिले पेश गरेको प्रतिवेदन पारित गर्दै कार्यान्वयनको लागि पठाउने निर्णय भयो ।
६. सार्क शिखर सम्मेलनको क्रममा भत्काइएका संरचनाहरुबाट विस्थापितहरुको वास्तविक समस्या पहिचान गरी सामाधानका उपायहरु सहितको प्रतिवेदन पेश गर्न समितिका तीन जना माननीय सदस्यहरु रहने एक उपसमिति गठन गरी ३० दिनभित्र प्रतिवेदन पेश गर्ने निर्णय भयो ।

विकास समिति तथा सुशासन तथा अनुगमन समितिको

संयुक्त वैठक

मिति २०७१।१।१।१७

छलफल तथा निर्णय :

सभापतित्व : माननीय श्री शेरधन राई (सभापति : सुशासन तथा अनुगमन समिति)

व्यवस्थापिका-संसद, विकास समिति र सुशासन तथा अनुगमन समितिको संयुक्त वैठक आज मिति २०७१।१।१।१७ गते सुशासन तथा अनुगमन समितिका सभापति माननीय श्री शेरधन राईको सभापतित्वमा बस्यो । संयुक्त समितिको आजको वैठकमा राष्ट्रिय गौरवका आयोजना र अन्य सबै विकास आयोजनामा हुने ढिलासुस्ती र विनियोजित स्रोत साधनको अनियमितता हुन नदिने सम्बन्धमा सरकारी निकायहरूको भूमिका, जिम्मेवारी र उत्तरदायित्वका सम्बन्धमा विकास समितिका सभापति माननीय श्री रविन्द्र अधिकारीले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नु भयो । आजको वैठकको कार्यसूचीका सम्बन्धमा भौतिक पुर्वाधार तथा यतायत मन्त्रालय, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय, उर्जा मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, सिंचाई मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, संस्कृती, पर्यटन तथा नागरिक उडडान मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तथा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रका पदाधिकारीहरूसंग छलफल भयो । संयुक्त समितिको आजको वैठकमा आमन्त्रितहरू विशेष गरि मा.अर्थ मन्त्री, अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख आयुक्त आदी अनुपस्थित रहेको प्रति दुख व्यक्त गर्दै आजको कार्यसूची माथीको छलफल पश्चात संयुक्त समितिको यो वैठकले देहाय बमोजिमको निर्णय गर्यो ।

१. जनअपेक्षा अनुरूप राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू समयबद्ध द्रुत कार्यान्वयन एवं विनियोजित श्रोत र साधनको समुचित सदुपयोग नभै रहेको विद्यमान यथार्थ स्थितिलाई वस्तुपरक तथा व्यवहारिकरूपमा सुल्खाउन, विशेष गरि विकास आयोजनाहरूमा हुने ढिलासुस्ती, भ्रष्टाचार, कमिशनतन्त्र, ठेकेदारहरूको बोलवलाको अवस्था, समयमा नै निर्णय नगर्ने तथा सम्बन्धित पदाधिकारीहरूको जवाफदेहिता बहन नगर्ने प्रवृत्ति जस्ता गैरजिम्मेवार कारणहरूलाई पारदर्शि ढंगबाट तल्काल समाधान गर्न साथै यस्ता क्रियाकलापबाट आम नागरिकले सुशासनको अनुभव गर्न नसक्ने समेत भएकोले उल्लेखित समस्या समाधान गर्न आम नागरिकले महसुस हुने गरि तत्परताका साथ कार्य सम्पादन गर्न, सोको लागि आवश्यक कार्य प्रणालीको २ महिना भित्र विकास गरि कार्यान्वयनमा ल्याउन, नियमित एवं प्रभावकारी अनुगमन गर्न, गराउन, जिम्मेवारी बहन नगर्ने पदाधिकारीलाई कानून बमोजिम कारबाहि गर्न यो संयुक्त समितिको वैठक नेपाल

सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय तथा सम्बन्धित मन्त्रालय एवं अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।

२. कतिपय आयोजनाहरु गम्भीर प्राविधिक तथ्यहरुलाई ख्याल नगरी हल्का तवरले छनौट गर्ने परिपाटी, आपसी समन्वय राख्नु पर्ने निकायहरु विच समन्वयको लगभग पूर्णरूपमा अभाव एवं असहयोग, जग्गा अधिग्रहण एवं मुअब्जा सम्बन्धमा अप्राकृतिकरूपमा शृङ्जना हुने माग तथा विवादहरु निरन्तर र प्रायः सबै आयोजनाका हकमा देखिनु र निर्धारित समय भन्दा धेरै ढिलो भै सब्दा समेत आयोजनाहरु सम्पन्न हुन्छन् भन्ने सम्म अनुमान गर्न नसकिने अवस्थाले सम्बन्धित निकायको कार्य क्षमता एवं जिम्मेवारी पालनाको अवस्था देखाउने भएकोले आगामी दिनमा यस्तो अवस्था आउनै नदिन उल्लेखित विषयहरुमा विस्तृत गृहकार्य गरेर मात्रै कार्य प्रारम्भ गर्न र असहयोग गर्नेहरुहरुलाई कारबाहीको दयारामा ल्याउन यो संयुक्त समितिको वैठक नेपाल सरकार तथा अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र राष्ट्रिय सतर्ककता केन्द्रलाई निर्देश गर्दछ ।

३. सुरुमै महांगा आयोजना, त्यसमाथि विविध कारणवश सम्पन्न गर्न ढिलाई हुने/गरिने, अनि प्रत्येक वर्ष लागत वढन गई राष्ट्रलाई बोझ थप्दै जाने स्वरूपमा परिणत हुने प्रवृत्ति हावी रहेको छ । आयोजना ढिलो हुँदा सबैभन्दा बढी आघात, प्रविधिमा आएको परिवर्तनको विश्व परिवेशले हामीलाई उछिन्नेर आयोजनाको औचित्य माथि नै प्रश्न चिन्ह खडा गर्दछ । यातायात र सञ्चार क्षेत्रमा प्रत्येक २/३ वर्षमा अत्याधुनिक प्रविधि विकास भइरहेको छ । ऐउटा ठूलो आयोजना १० वर्ष ढिलाहुनासाथ त्यसको तात्कालिक महत्व कम हुन्छ । कुनै कुनै प्रविधि त डम्प गर्नु पर्ने स्थितिमा पुगी सक्ने भएकोले निधारित समयमा नै कार्य सम्पादन गरि सक्न र लगानी अनुसारको प्रतिफल समयमा नै प्राप्त गर्ने तर्फ विशेषरूपमा सक्रिय भएर लाग्न संयुक्त समितिको वैठक नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तथा राष्ट्रिय सतर्ककता केन्द्रलाई निर्देश गर्दछ ।

४. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुले विभिन्न कानुनी भमेला वेहोनं नपर्ने गरि द्रुत प्रक्रिया र प्रणाली बाट काम गर्न एक समन्वयकारी संयन्त्रको निर्माण गर्न, हतारमा आयोजना बनाई कार्यान्वयनमा बढी समय नलगाउने विशेष व्यवस्था गर्न, राष्ट्रिय गौरवका आयोजना कार्यान्वयनमा व्यवधान गर्ने सरकारी निकायका जिम्मेवार व्यक्ति सजायको भागी बन्ने कानुनी प्रावधान बनाई Fast track बाट कार्य सम्पादन गर्ने व्यवस्था गर्न, आयोजना प्रमुखलाई आयोजनाको कार्य सम्पादन Contract गरि त्यस अवधिसम्म सरुवा नगर्न र आयोजना कार्यान्वयनको आधारमा का.स.मु. गरी वृत्ति विकास गर्न साथै आयोजनाको असफलतामा निजको कसुरको मात्रा अनुसार आर्थिक जरिवाना समेत गर्ने परिपाटी सुरु गर्न र शुसासनको

अनुभुतिको प्रवाह गर्न, गराउन तथा सोको प्रभावकारी कार्य सम्पादन गर्न संयुक्त समितिको वैठक नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तथा राष्ट्रिय सतर्ककता केन्द्रलाई निर्देश गर्दछ ।

५. सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोगमा समुचित व्यवस्थापन गर्न पर्याप्त ध्यान नदिइएको, पर्याप्त विश्लेषण विना नै भौतिक संरचना तयार गरिने भएकोले सरकारी लगानी उपयोगविहीन हुने गरेको, निश्चित उद्देश्यका लागि खडा गरिएका कोषहरु उपयोग नभएको, निकायगत समन्वयको अभावले निर्माण भैसकेका संरचनाहरु भत्काउनु परेको अवस्थाले स्रोत साधनको मितव्ययी एवं दक्षतापूर्ण उपयोग नभएको अवस्था देखिएको तर्फ नेपाल सरकारको गम्भीरतापूर्वक ध्यानाकर्षण गराउदै उल्लेखित विषयहरुमा तत्काल संबोधन गरि समितिहरुलाई जानकारी दिन संयुक्त समितिको वैठक नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।
६. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुको कार्य प्रगतिको स्थिति आशातित नरहेकोले आयोजनाहरुमा हुने विसंगति र अनियमिततालाई तत्कालै रोक्न सम्बद्ध सरकारी निकायले भूमिका खेल्न तथा जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व/जवाफदेहिता वहन गर्न संयुक्त समितिको यो वैठक सम्बन्धित सबैलाई आग्रह एवं अनुरोध गर्दछ ।
७. उपरोक्त निर्णयहरु र निर्देशनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न गराउन, राष्ट्रिय गौरवका आयोजना र अन्य ठुला महत्वपूर्ण आयोजनाहरु निर्धारित समयभित्रै कार्य सम्पन्न गर्ने हेतु आयोजनाका विकास निर्माणमा देखिएका ढिलासुस्ती, अनियमितता र अपारदर्शीताका बारेमा सुशासन तथा अनुगमन समिति तथा विकास समितिले नियमितरूपमा अनुगमन गर्ने समेत निर्णय भयो ।
८. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुको कार्यान्वयनको गतिलाई अभिवृद्धि गरी समयमा नै कार्य सम्पन्न गर्न गराउनका लागि यस्ता आयोजनाका हकमा अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा परेका विभिन्न प्रकृतिका उजुरीहरुका सम्बन्धमा आयोजनाहरुको नियमित कामकारवाहीलाई प्रभावित नहुने गरी हाल भएका र पछि हुने अनियमितताहरुको सबै सत्य तथ्य, सूचना एवं प्रमाणहरु संकलन गरी आयोजना सम्पन्न भएपछि मात्र कसुर वमोजिम कारवाही गर्न संयुक्त समितिको यो वैठक अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।

सुशासन समितिले Correction गरेको Final निर्णय हो ।

निर्णयः

व्यवस्थापिका-संसद, विकास समिति र सुशासन तथा अनुगमन समितिको संयुक्त वैठक आज मिति २०७१।११।१७ गते सुशासन तथा अनुगमन समितिका सभापति माननीय श्री शेरधन राईको सभापतित्वमा बस्यो । वैठकमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय, उर्जा मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, सिंचाई मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उद्ययन मन्त्रालयका र संघीयमामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयका मा. मन्त्रीहरु र सचिवहरु, अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख आयुक्त, राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष तथा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रका सचिवलाई आमन्त्रण गरिएकोमा अर्थ, सहरी विकास र संघीयमामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रीहरु र अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख आयुक्त अनुपस्थित रहेकोमा वैठकले दुःख व्यक्त गर्यो । छलफल अगाडि विकास समितिका सभापति माननीय श्री रविन्द्र अधिकारीले संयुक्त वैठकमा छलफलको लागि निर्धारित “राष्ट्रिय गौरवका आयोजना र अन्य सबै विकास आयोजनामा हुने ढिलासुस्ती र विनियोजित स्रोत साधनको अनियमितता हुन नदिने सम्बन्धमा सरकारी तथा सम्बद्ध निकायहरुको भूमिका, जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व” विषयमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नु भयो । कार्यपत्र तथा विषय सम्बद्ध अन्य कुराहरुमा भएको व्यापक छलफल पञ्चात संयुक्त वैठकले देहाय बमोजिमको निर्णय गर्यो ।

१. जनअपेक्षा अनुरुप राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरु समयबद्ध द्रुत कार्यान्वयन नभएको एवं विनियोजित स्रोत र साधनको समुचित सदुपयोग नभइरहेको विद्यमान यथार्थ स्थितिलाई वस्तुपरक तथा व्यवहारिकरूपमा सुलभाउन, विशेष गरी विकास आयोजनाहरुमा हुने ढिलासुस्ती, भ्रष्टाचार, कमिशनतन्त्र, ठेकेदारहरुको बोलवालाको अवस्था, समयमा नै निर्णय नगर्ने तथा सम्बद्ध पदाधिकारीहरुले जवाफदेहिता बहन नगर्ने जस्ता गैरजिम्मेवार प्रवृत्तिबाट उत्पन्न समस्याहरुलाई पारदर्शी ढंगबाट तल्काल समाधान गर्नुको साथै यस्ता क्रियाकलापबाट सुशासनको अनुभूति गर्न नसकेका आम नागरिकलाई सोको अनुभूत हुने गरी उल्लेखित समस्या समाधानको लागि तत्परताका साथ कार्य सम्पादन गर्न, दुई महिनाभित्र आवश्यक संयन्त्र र कार्यप्रणालीको विकास गरी सो कार्यान्वयनमा ल्याई सोको नियमित एवं प्रभावकारी अनुगमन गर्ने गराउने र सो जिम्मेवारी बहन नगर्ने पदाधिकारीलाई कानून बमोजिम कारबाही गर्न संयुक्त वैठक नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय तथा सम्बन्धित मन्त्रालय एवं अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।

२. कतिपय आयोजनाहरु गम्भीर प्राविधिक तथ्यहरुलाई ख्याल नगरी हल्का तवरले छनौट गर्ने प्रवृत्ति रहेको, आपसी समन्वय राख्नु पर्ने निकायबीच समन्वयको अभाव एवं असहयोग, जग्गा अधिग्रहण एवं मुआव्जा

सम्बन्धमा अस्वभाविक माग तथा विवादहरुको निरन्तरता देखिएको र निर्धारित समयभन्दा निकै समय पछि सम्म पनि आयोजनाहरु सम्पन्न हुने कुरामा विश्वस्थ हुन नसकिने अवस्थाले सम्बन्धित निकायको कार्यक्षमता एवं जिम्मेवारी पालनामा प्रश्न उठेकोले आगामी दिनमा यस्तो अवस्था आउन नदिई उल्लेखित विषयहरुमा विस्तृत गृहकार्य गरेर मात्रै कार्य प्रारम्भ गर्न र समन्वयमा नआउँने र असहयोग गर्ने पदाधिकारीलाई आवश्यक कारबाही गर्न संयुक्त वैठक नेपाल सरकार, अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रलाई निर्देश गर्दछ ।

३. सुरुमै महंगा आयोजना, त्यसमाथि विविध कारणवश सम्पन्न गर्न ढिलाई हुने/गरिने, अनि सो कारण प्रत्येक वर्ष लागत बढ्न गई राष्ट्रलाई बोझ थपिंदै जाने प्रवृत्तिको विकास भएको छ । आयोजना ढिलो हुँदा प्रविधिमा आउने द्रुत परिवर्तनको कारण र परिवेशले हामीलाई उछिन्नेर आयोजनाको औचित्यमाथि नै प्रश्न चिन्ह खडा गर्दछ । कुनै प्रविधि त डम्प गर्नु पर्ने स्थितिमा नपुगला भन्न सकिदैन । यसर्थ निर्धारित समयमा नै कार्य सम्पादन गरी लगानी अनुसारको प्रतिफल समयमा नै प्राप्त गर्ने तर्फ सक्रिय हुन संयुक्त वैठक नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तथा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रलाई निर्देश गर्दछ ।

४. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुले विभिन्न कानूनी भमेला व्यहोर्नु नपर्ने गरी द्रुत प्रक्रिया तथा प्रणालीबाट काम गर्न एक समन्वयकारी संयन्त्रको निर्माण गर्न, हतारमा आयोजना बनाई कार्यान्वयनमा बढी समय लगाउने परिपाटीको अन्त्य गर्न, राष्ट्रिय गौरवका आयोजना कार्यान्वयनमा व्यवधान गर्ने सरकारी निकायका जिम्मेवार पदाधिकारी सजायको भागीदार बन्ने कानूनी प्रावधान बनाई द्रुतमार्गबाट कार्य सम्पादन गर्ने व्यवस्था गर्न, आयोजना प्रमुखलाई आयोजना सम्पन्न हुने अवधिसम्म सरुवा नगर्न र आयोजना कार्यान्वयनको आधारमा कार्य सम्पादन मूल्यांकन गरी वृत्ति विकासको औसर प्रदान गर्ने र आयोजनाको असफलतामा निजको कसूरको मात्रा अनुसार उचित दण्डको व्यवस्था गर्न र सुशासनको अनुभूतिको प्रवाह गर्न गराउन तथा सोको प्रभावकारी कार्य सम्पादन गर्न संयुक्त वैठक नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तथा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रलाई निर्देश गर्दछ ।

५. सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोगमा समुचित व्यवस्थापन गर्न पर्याप्त ध्यान नदिईएको, पर्याप्त विश्लेषण विना नै भौतिक संरचना तयार गरिने भएकोले सरकारी लगानीबाट पूर्ण प्रतिफल प्राप्त हुने अवस्था नरहेको, निश्चित उद्देश्यका लागि खडा गरिएका कोषहरु उपयोग नभएको, निकायगत समन्वयको अभावले निर्माण भैसकेका संरचनाहरु भत्काउनु पर्ने अवस्थाले स्रोत साधन मितव्ययी एवं दक्षतापूर्ण उपयोग नहुने अवस्था रहेको तर्फ नेपाल सरकारको गम्भीरतापूर्वक ध्यानाकर्षण गराउदै उल्लेखित विषयहरुमा तत्काल सम्बोधन गरी सोको सुशासन तथा अनुगमन समिति र विकास समितिलाई जानकारी दिन संयुक्त वैठक नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।

६. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुको कार्य प्रगतिको स्थिति संतोषजनक नरहेको अवस्थामा आयोजनाहरुमा हुने विसंगति र अनियमिततालाई तत्कालै रोक्न सम्बद्ध सरकारी निकायले आवश्यक भूमिका खेल्न तथा जिम्मेवारी र जवाफदेहिता वहन गर्न संयुक्त बैठक सम्बन्धित सबैलाई आग्रह एवं अनुरोध गर्दछ ।
७. उपरोक्त निर्णयहरु तथा निर्देशनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न गराउन, राष्ट्रिय गौरवका आयोजना र अन्य ठूला महत्वपूर्ण आयोजनाहरु निर्धारित समय भित्रै कार्य सम्पन्न गर्ने हेतु आयोजनाका विकास निर्माणमा देखिएका ढिलासुस्ती, अनियमितता र अपारदर्शीताका बारेमा सुशासन तथा अनुगमन समिति तथा विकास समितिले नियमितरूपमा अनुगमन गर्ने समेत निर्णय भयो ।
८. राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुको कार्यान्वयनको गतिलाई अभिवृद्धि गरी समयमा नै कार्य सम्पन्न गर्न गराउनका लागि यस्ता आयोजनाका हकमा अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा परेका विभिन्न प्रकृतिका उजुरीहरुका सम्बन्धमा आयोजनाहरुको नियमित कामकारवाहीलाई प्रभावित नहुने गरी हाल भएका र पछि हुने अनियमितताहरु सबैको सत्य तथ्य, सूचना एवं प्रमाणहरु संकलन गरी आयोजना सम्पन्न भएपछि मात्र कसूर वमोजिम कारवाही गर्न संयुक्त बैठक अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।
९. माथि उल्लेखित निर्णय बस्तुपरक तथा प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्ने गराउँने संदर्भमा आवश्यकतानुसार विद्यमान ऐन कानूनका प्रावधानमा संशोधन आवश्यक भए सो संशोधनको र नयाँ ऐन कानूनको आवश्यकता भए सो समेतको विधेयकको मस्यौदा आगामी व्यवस्थापिका संसदको अधिवेशनमा पेश गर्न संयुक्त बैठक नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय तथा सम्बद्ध सबै निकायलाई निर्देश गर्दछ ।

मिति: २०७१।१।२५

छलफल तथा निर्णय :

समितिको आजको बैठकमा विभिन्न सरकारी निकायहरुमा सूचनाको हक सम्बन्धी कानुन कार्यान्वयनको स्थिति एवं सूचना प्रवाहको वर्तमान अवस्था, समस्या र समाधानका उपायहरुका सम्बन्धमा सूचना आयोग, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय लगायत सबै मन्त्रालय एवं संवैधानिक निकायका पदाधिकारीहरुसँग छलफल भयो । छलफल पश्चात् देहाय वमोजिमको निर्णय भयो :

१. लोकतन्त्रलाई संस्थागत गर्न, सुशासनलाई प्रत्यभूति गर्ने साथै नागरिक प्रतिको जवाफदेहि वहन गर्न सार्वजनिक निकायहरुले आफ्नो क्षेत्राधिकारका सन्दर्भमा नागरिकलाई सूचित गर्न सरल, प्रभावकारी एवं पारदर्शी रूपमा सूचना प्रवाह गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
२. नागरिकहरुलाई सूचनाको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्न एवं ग्रामीण तहसम्म यसको प्रवाहलाई विस्तार गर्न सरकारी सञ्चार माध्यमहरुलाई अभ बढी क्रियाशील बनाउन समिति नेपाल सरकार, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
३. सार्वजनिक निकायहरुले सेवाग्राहीको सुविधाका लागि राखेका नागरिक वडापत्रहरुलाई सामयिक रूपमा अध्यावधिक गर्न, आफ्ना बेवसाइटहरुलाई नियमितरूपमा अद्यावधिक गर्न, सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को व्यवस्था वमोजिम सूचना अधिकारी तोक्न बाँकी रहेका सरकारी निकायहरुले तत्काल तोकी ऐन वमोजिम कार्य सम्पादन गर्ने गराउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
४. सूचना संरक्षणका लागि अभिलेखहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुनु जरुरी देखिएकोले सबै सार्वजनिक निकायहरुले आफ्ना अभिलेखहरुलाई डिजीटाइज गर्दै लैजान, अभिलेख व्यवस्थापन शाखा वा इकाइ नै सृजना गरेर कार्य सम्पादन गर्ने साथै अभिलेख व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित पदाधिकारीलाई संभव भएसम्म सूचना अधिकारी तोक्न समेत समिति सार्वजनिक निकायहरुलाई निर्देश गर्दछ ।
५. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ मा रहे, भएका व्यवहारिक तथा कानूनी समस्याहरुलाई समाधान गर्न आवश्यक संशोधन विधेयकको तयारी गर्न समिति नेपाल सरकार तथा राष्ट्रिय सूचना आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।
६. सूचनाको हकका सम्बन्धमा जानकरी दिने उद्देश्यले माध्यमिक तह तथा विभिन्न सरकारी तालिमका पाठ्यक्रममा उक्त विषय समावेश गरी पठन पाठन गर्ने व्यवस्था मिलाउन समिति शिक्षा मन्त्रालय, नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
७. सार्वजनिक निकायहरुले सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को कार्यान्वयन गर्दा नागरिकले सूचना पाउने मौलिक हक प्रति वढि संवेदनशील भई कार्यसम्पादन गर्न, गराउन समिति सम्बन्धित सम्पूर्ण सार्वजनिक निकायहरुलाई निर्देश गर्दछ ।
८. गोपनियताको हक तथा सूचनादाताको हकको सुरक्षा सम्बन्धमा छुटै कानून बनाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक देखिएकोले सो सम्बन्धी कानूनको मस्यौदा गरी व्यवस्थापिका संसदमा विधेयक दर्ता गराउन समिति नेपाल सरलाई निर्देश गर्दछ ।

24336

मिति: २०७१।१।२।०९

छलफल तथा निर्णय

समितिको अजको बैठकमा काठमाडौं-तराई/मधेस (निजगढ) द्रुतमार्ग (Fast Track) र निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण आयोजनाका विविध पक्षहरुका सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालयका पदाधिकारीहरु, विषय विज्ञहरु तथा प्राज्ञहरु एवं सरोकारवालाहरुसँग विस्तृत छलफल भयो ।

२५३६

छलफल एवं निर्णय

समितिको आजको वैठकमा काठमाण्डौं-तराई/मधेश (निजगढ) द्रुतमार्ग (Fast Track) र निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणको गतिलाई तिब्रता दिई कार्य सम्पादन गर्ने सम्बन्धमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको उपस्थितिमा माननीय पुर्व प्रधानमन्त्रीज्यूहरु, माननीय मन्त्रीहरु, क्षेत्रगत विशेषज्ञहरु, प्राज्ञहरु, एवं सम्बद्ध निकायका पदाधिकारीहरु तथा सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरुसंग विस्तृत छलफल भयो । साथै छलफल पश्चात समितिले देहाय बमोजिमका निर्णय गर्यो :

१. काठमाण्डौं-तराई/मधेश जोड्ने निजगढ द्रुतमार्ग एवं निजगढ (दोश्रो) अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणका सम्बन्धमा यी आयोजनाका प्राविधिक पक्षहरुलाई अभ बढि स्पष्टताका साथ पूर्णता प्रदान गर्दै आयोजनाहरु निर्माणको मोडालिटिलाई स्पष्टता दिन, साथै देशको समग्र आर्थिक विकासमा योगदान दिने यस्ता महत्वपूर्ण आयोजनाहरु निर्माण गर्दा वाणिज्य दृष्टिकोण (Commercial view point) बाट मात्रै नहेरी आफ्नै स्रोत साधनबाट/स्वदेशी लगानीबाटै पनि सम्पन्न गराउन सकिने तर्फ ध्यान दिन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
२. निजगढ द्रुतमार्गको निर्माण तथा दोश्रो विमानस्थलको निर्माणबाट मुलुकलाई हुन सक्ने आर्थिक तथा सामाजिक प्रभाव तथा प्रतिफल महत्वपूर्ण रहेकोले यी योजना कार्यान्वयनका लागि राष्ट्रिय निर्णय र संकल्प गर्दै निर्धारित समयमा नै कार्य सम्पादन गर्नका लागि प्राविधिक कार्यहरु तत्कालै प्रारम्भ गर्न र कुनै पनि चुनौतीबाट काम रोकिन नदिने वातावरण बनाई यी आयोजनाहरुको कार्य थालनी गर्न समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
३. काठमाण्डौं-तराई/मधेश जोड्ने निजगढ द्रुतमार्ग एवं निजगढ (दोश्रो) अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणका सम्बन्धमा विगत लामो समय देखि चर्चा परिचर्चा भैरहेको साथै यी दुवै आयोजनालाई राष्ट्रिय गौरवका आयोजनामा सूचिकृत गरिएता पनि जनअपेक्षित द्रुतस्तरमा कार्य सम्पादन हुन नसकेकोले आगामी २० वर्षमा हाम्रो यातायात प्रणाली कस्तो हुनेछ, आयोजनाहरु छनौटका आधारहरु के के हुन वा हुनेछन् जस्ता कुराहरु लगायत को अभाव देखिएकोले समितिको यो वैठक तत्कालै देशको समग्र यातायात क्षेत्रको विकाश सम्बन्ध सोच, दिर्घकालिन नीति तथा प्राथमिकता निर्धारण गर्न, सोहि अनुसारको कार्ययोजना बनाई कार्यसम्पादन गर्न, गराउन र विकासको प्रमुख

आधारकोरुपमा रहेको यातायात सञ्जाल विस्तारको कार्यलाई प्रथामिकता दिन नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

४. भौतिक पूर्वाधार विकासका नीतिगत अनुसन्धान तथा विश्लेषणमा तथा सरकारी नीति निर्माणमा सहयोग पुर्याउनका लागि विशेषज्ञहरुको समुह सहितको एक संयन्त्र शृजना गर्दा उपयुक्त हुने देखिन्छ । राष्ट्रिय महत्वका समग्र पूर्वाधार विकासको नीति निर्माण, आयोजनको छनौट विश्लेषण, लगानी तथा श्रोत परिचालन, अन्तराष्ट्रियस्तरमा नेटवर्किंग गर्ने, परामर्शदाताहरुको कार्यशर्त बनाउने लगायतका विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने कार्यका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगमा भौतिक पूर्वाधार क्षेत्रका विज्ञहरु समेत रहने गरि एक नीति विज्ञ समूह (Policy Group) गठन गरि कार्य सम्पादन गर्ने तर्फ समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
५. यस विकास समितिको प्राथमिक चासो राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरु हुन् । साथै यस्ता आयोजनाहरुको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा देखिएका समस्याहरु, चुनौतीहरुलाई सुल्भाउन, समाधान गर्न यस समितिले सरकार/कार्यपालीकालाई सहयोग गर्दै आईरहेको छ । समितिको वैठकमा देशको समग्र विकासका सन्दर्भमा आधारित भएर छलफल गरिने र तत्पश्चात मात्र निर्देशनहरु दिइने भएकोले निर्देशनहरुको परिपालना भए नभएको विषय समितिको गम्भीर चासोको विषय हुने गर्दछ । साथै निर्देशनहरुको पालनाको अवस्थाको जानकारी समितिलाई सामयिकरूपमा गराउनु पर्ने जिम्मेवारी सन्वन्धित निकायको भएकोले समितिले हाल सम्म दिएका निर्देशनहरुको कार्यवन्यनमा प्रतिवद्ध रहन, कार्य प्रगतिको प्रतिवेदन सामयिकरूपमा समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको वैठकमा मनोहरा जग्गा एकीकरण आयोजनाको काम कारबाही समयमा सम्पन्न नहुँदा सृजना भएको समस्या हरुको समाधान गर्ने सम्बन्धमा शहरी विकास मन्त्रालय, पर्यटन संस्कृति तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयका सचिव हरु, काठमान्डौ र भक्तपुर जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरु, काठमान्डौ महानगरपालिका, मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका प्रमुखहरु, काठमान्डौ उपत्यका विकास प्राधिकरण, काठमान्डौ उपत्यका नगर विकास समिति र मनोहरा जग्गा एकीकरण आयोजनाका प्रमुख पदाधिकारीहरु सँग समितिमा छलफल भयो । छलफल पश्चात् समितिले देहाय बमोजिम निर्णय गच्छो :

१. मनोहरा जग्गा एकीकरण आयोजना भित्रका अतिक्रमित अव्यवस्थित बस्तीलाई उपयुक्त व्यवस्थापन गरी त्यस क्षेत्रमा थालिएको व्यवस्थित जग्गा एकीकरण आयोजना अविलम्ब पूर्ण गर्न सहरी विकास मन्त्रालयलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
२. मनोहरा जग्गा एकीकरण आयोजनाको थालनी २०५९ सालमा भएकोमा हाल सम्म सम्पन्न नहुँदा सम्बन्धित जग्गा धनी हरुले व्यवस्थित बसोबास गर्नमा कठिनाई परेको हुदै आयोजनाले छिटो छ्वितो र समन्वित रूपमा कार्य सम्पन्न गर्न मनोहरा जग्गा एकीकरण आयोजना सम्बद्ध सबै निकायहरुलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
३. त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल विस्तार र विकासको लागि रोक्का राखिएका जग्गाहरु मध्ये आयोजनाले आफ्नो कार्यक्रमहरु अविलम्ब सम्पन्न गरी आयोजनामा उपयोग गरी बाँकी रहेका जग्गा सम्बन्धित जग्गा धनिहरुलाई फिर्ता उपलब्ध गराई वस्ती तथा बसोबासका लागि आवश्यक अन्य पूर्वाधारहरु विकास गराउन संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन, शहरी विकास र सम्बन्धित नगर पालिकाहरुलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
४. वस्ती विकास तथा जग्गा एकीकरण जस्ता कार्यमा कुनै सरकारी निकायले विकास गरेको प्रावधानमा अर्को सरकारी निकायले थप प्रावधान सिर्जना गरी जग्गा धनी हरुलाई अप्लारोमा पार्ने कार्य नगरी आपसी सहयोग र समन्वयमा सम्बन्धित आयोजनाहरु सम्पन्न

गर्न तथा सम्बन्धित जग्गा धनी हरुलाई सेवा सुविधा उपलब्ध गराउन समिति शहरी बिकास, संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्योग मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय बिकास मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकाय र आयोजनालाई निर्देश गर्दछ ।

५. मनोहरा जग्गा एकीकरण आयोजना सम्बन्धमा आइपरेका स्थानीय तथा नीतिगत समस्या तत्कालै सबै सम्बन्धित निकायहरु बिच समन्यव कायम गरी सुलभाउने तथा यस आयोजनालाई चाँडो भन्दा चाँडो सम्पन्न गर्ने सम्बन्धमा सबै निकाय क्रियाशील बनी यस सम्बन्धी प्रगतिहरु यस समितिलाई एक महिनामा उपलब्ध गराउन र त्यस पछि प्रत्येक ३/३ महिनामा प्रगति विवरण उपलब्ध गराउन शहरी बिकास मन्त्रालय तथा संघीय मामिला तथा स्थानीय बिकास मन्त्रालय र सम्बन्धित अन्य निकायहरुलाई समिति निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको वैठकमा श्रमजीवी पत्रकार ऐन, २०५१ र श्रमजीवी पत्रकार नियमावली, २०५३ मा भएका व्यवस्थाहरुको कार्यान्वयनको विद्यमान अवस्था र श्रमजीवी पत्रकारहरुको समस्याहरु एवं समाधानका प्रयासहरुका सम्बन्धमा माननीय सूचना तथा सञ्चार मन्त्री, नेपाल प्रेस काउन्सिल, सूचना विभाग, न्यूनतम पारिश्रमिक समिति लगायत मन्त्रालयका पदाधिकारीहरु, पत्रकार महासंघका पदाधिकारीहरु एवं सम्बद्ध निकायका पदाधिकारीहरुसँग विस्तृत छलफल भयो । छलफल पश्चात देहाय वमोजिम निर्णयहरु गच्यो :

१. राज्यको चौथो अंगको रूपमा रहेका सञ्चारकर्मीहरु, विशेष गरी श्रमजीवी पत्रकारहरुलाई व्यवस्थित गरी उनीहरुको हक्कहित, सुविधा सम्बन्धमा व्यवस्थापन गर्न बनेको श्रमजीवी पत्रकार सम्बन्धी ऐन, २०५१ र श्रमजीवी पत्रकार नियमावली, २०५३ मा रहेका प्रावधानहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न गराउन, तथा अनिवार्य नियुक्ति, न्यूनतम पारिश्रमिकको व्यवस्था, नियमानुसारको विदा, विमा, औषधी उपचार, सञ्चयकोष लगायतका विषयमा उक्त ऐन नियममा भएका व्यवस्थाहरुको कार्यान्वयनको विद्यमान अवस्था कस्तो छ, भनी अनुगमन गर्न तथा अनुगमन पश्चात् वस्तुस्थिति सहितको प्रतिवेदन ऐन साथै नियमावली कार्यान्वयन गर्ने क्रममा रहेका व्यवहारिक कठिनाई र समाधानका उपाय यस समितिलाई ३ महिनाभित्र उपलब्ध गराउन समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
२. समसामयिक रूपमा श्रमजीवी पत्रकारहरु, सञ्चार गृहहरु, छापाखाना गृहहरु व्यवस्थापन गर्न विद्यमान श्रमजीवी पत्रकार ऐनलाई समायिक रूपमा संशोधन गर्न आवश्यक छ वा विद्यमान श्रम ऐन लाई नै सामयिक रूपमा संशोधन गरेर व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ भन्ने सम्बन्धमा पत्रकारहरुका प्रतिनिधि संस्थाहरु लगायतका निकायहरुसँग तत्कालै अन्तरक्रिया गरेर एउटा ठोस निष्कर्षमा पुग्न र निष्कर्ष अनुरूप सम्बन्धित कानुनमा आवश्यक संशोधन प्रक्रिया अगाडि बडाउन समिति नेपाल सरकार, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
३. श्रमजीवी पत्रकारहरुको पहिचान गर्ने स्पष्ट आधार, मापदण्ड बनाउन, श्रमजीवी पत्रकारहरुको वैज्ञानिक वर्गीकरण गर्न तथा समसामयिक रूपमा तथ्याङ्कहरु अध्यावधिक गर्न, गराउन तथा निरन्तर अनुगमन गरी वास्तविक पत्रकारलाई परिचयपत्र उपलब्ध गराउन समिति नेपाल सरकार, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
४. अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतालाई केन्द्रविन्दुमा राख्ने समग्र सञ्चार क्षेत्रमा रहेका व्यवहारिक समस्याहरु समाधान गर्न सृजनशील उपायहरुको खोजी गर्दै समस्या सुलझाउन साथै श्रमजीवी पत्रकार ऐन/नियम प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न र सो अनुसार कार्यान्वयन नगर्ने सञ्चार गृहहरुलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउन समेत समिति नेपाल सरकार, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको वैठकमा द्वन्द्वको क्रममा क्षति भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माणको विद्यमान अवस्था, लडाकु शिविरहरुको भौतिक पूर्वाधारका अवस्था लगायतका विषयमा शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्री एवं मन्त्रालयका पदाधिकारीहरु, राष्ट्रिय योजना आयोग, नेपाल प्रहरी आदिका पदाधिकारीहरुसँग छलफल भयो । छलफल पश्चात समितिले देहाय बमोजिम निर्णय गर्यो ।

१. द्वन्द्वका समयमा क्षतिग्रस्त भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माणको गतिलाई अभ बढि तिव्रता दिन आवश्यक देखिन्छ । साथै ग्रामीण तह सम्म आवश्यक सेवा प्रवाह गर्न, शान्ति सुरक्षा, अमन चैन कायम राख्न समेत क्षतिग्रस्त भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण/पुनर्निर्माण अत्यावश्यक आधारभूत शर्त भएकोले यस्ता संरचनाहरुको पुनर्निर्माणको कार्यलाई योजनावद्व रूपले प्राथमिकीकरण गर्दै तिव्र गतिमा कार्य सम्पादन गर्न गराउन आवश्यक वजेटको व्यवस्थापन गरी वजेटको अभाव हुन नदिन समिति नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय राष्ट्रिय योजना आयोग र शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
२. द्वन्द्वका क्रममा भएका क्षतिको पुनर्निर्माणका क्रममा माग अनुसार पुनर्निर्माण हुन नसकेको, क्षतिभन्दा फरक आवश्यकताको माग हुने गरेको जस्ता समस्याहरु देखिएको सन्दर्भमा पूर्वाधार संरचनाहरुको निर्माण/पुनर्निर्माण गर्दा भविष्यमा सेवा प्रवाह गर्न (**कम्तिमा २५ वर्ष पछिको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी**) आवश्यक पर्ने संरचना तर्फ यथोचित ध्यान दिई निर्माण/पुनर्निर्माण गर्न गराउन तथा सोही अनुसार योजना छनौट गर्न समिति नेपाल सरकार, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग एवं भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
३. द्वन्द्वको समयमा क्षतिग्रस्त भएका संरचनाहरुको पुनर्निर्माण गर्ने सम्बन्धमा क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको वास्तविक विवरण वा तथ्याङ्को संकलन तथा यस्ता तथ्याङ्को अध्यवधिक गर्ने कार्य तथा पुनर्निर्माणको आवधिक योजनागत प्रगतिको समिक्षा गर्न तथा स्थलगत अनुगमन गर्न गराउन र सो को प्रतिवेदन हरेक ४/४ महिनामा समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति नेपाल सरकार, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।

४. क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको पुनर्निर्माणमा नै लामो समय व्यतित गर्दा अन्य विकास निर्माणका कार्यहरु समेत प्रभावित हुने देखिएकोले द्वन्द्वका क्रममा क्षति भएका ठूला संरचनाहरु तथा यस्ता संरचनाहरुको पुनर्निर्माण गर्न लाग्ने वास्तविक लागतको तत्कालै आवश्यक व्यवस्थापन गर्न, पुन निर्माण कार्य गर्दा अन्तर निकायगत समन्वय कायम गर्न एवं पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने सम्पूर्ण संरचनाहरु (साना, ठूला सबै) लाई आगामी ३ वर्ष (आ.व. २०७४/७५) भित्र सम्पन्न गर्न गराउन समिति नेपाल सरकार, शान्ति तिथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।
५. लडाकुहरुलाई राखिएका शिविरहरुको वर्तमान भौतिक अवस्था तथा यस्ताखालका शिविरहरुको कसरी उपयोग गर्ने भन्ने सम्बन्धी नेपाल सरकारको सोंच एवं नीतिका सम्बन्धमा समितिलाई ४ महिनाभित्र जानकारी उपलब्ध गराउन समिति शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
६. व्यवस्थापिका-संसद विकास समितिले क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको विद्यमान पुर्ननिर्माणको अवस्थाको स्थलगत अध्ययन, अवलोकन गर्न आवश्यक देखेकोले पुनर्निर्माणको स्थलगत अध्ययन अवलोकन भ्रमणको लागि आवश्यक समन्वयात्मक कार्य गर्न/गराउन समेत समिति शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको बैठकमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय र सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयले आगामी आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा सञ्चालन गर्ने भौतिक पूर्वाधार निर्माण लगायतका कार्यक्रमहरुको छनौट, योजनाहरु छनौटको कार्यविधि एवं बजेटको तयारीका सम्बन्धमा राष्ट्रिय योजना आयोगका माननीय उपाध्यक्ष एवं सम्बन्धित मन्त्रालयका पदाधिकारीहरु सँग छलफल भयो । छलफल पश्चात समितिले देहाय बमोजिम निर्णय गर्यो :

१. भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ का लागि भौतिक पूर्वाधार विकास निर्माणका कार्यक्रमहरु छनौट गर्दा केन्द्रिय स्तर, क्षेत्रीय स्तर एवं जिल्ला स्तरमा समेत आवश्यक समन्वय गरेर कार्यक्रमहरु छनौट गर्ने, विकास निर्माणका धेरै योजनाहरु छनौट गर्नु भन्दा अधुरा/अपुरा योजनाहरु पूरा गर्ने तर्फ ध्यान दिन र भौगोलिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त आयोजनाहरु छनौट गर्न साथै तर्जुमाको चरणमा नै गम्भिरतापूर्वक आपसी समन्वय कायम गरी कार्य सम्पादन गर्न समिति उल्लेखित मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
२. स्थानीय स्तरको विकासलाई गति प्रदान गर्ने एवं आम नागरिकलाई महसुस/अनुभव हुने गरी स्थानीय स्तरमा विकास निर्माणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुन आवश्यक देखिएकोले जिल्ला स्थित कार्यालयले पेश गरेका कार्यक्रम जिल्ला परिषद्मा छलफल गरी छनौट गर्ने र यस्ता कार्यक्रमहरुको स्वीकृती जिल्ला विकास समितिबाटे हुने अनिवार्य व्यवस्था आगामी दिनहरूमा मिलाउन समिति राष्ट्रिय योजना आयोग, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय तथा अन्य सम्बद्ध मन्त्रालयहरूलाई निर्देश गर्दछ ।
३. भौतिक पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रमहरुको छनौट गर्दा प्राविधिक तयारी पूरा भएका कार्यक्रमहरु मात्र छनौट गरी सो को लागि पर्याप्त बजेटको व्यवस्था गर्न साथै आर्थिक वर्षको विचमा अन्य विकासका कार्यक्रमहरु थप नगर्न, कार्यक्रमहरु छनौट गर्दा यसले राष्ट्रिय जीवनमा पार्ने प्रभावहरुको महत्वलाई ध्यान दिई छनौट गर्न, प्राविधिक तयारी नभएका, DPR सम्म पनि नभएका कार्यक्रमहरुका लागि प्राविधिक पक्षहरु अध्ययन गर्ने र DPR को लागि मात्र बजेट विनियोजन गर्ने र कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्दा कार्यक्रमगत सामयीक खर्च संरचना (कम्तीमा पनि मध्यकालिन खर्च संरचना) बनाई खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा

स्थानीय विकास मन्त्रालय, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगलाई निर्देश गर्दछ ।

४. योजना छनौट गर्दा पारदर्शी रूपमा छनौट गर्न तथा विगतमा देखिएका कमि कमजोरीहरुलाई क्रमशः सुधार गर्दै लैजान, कार्यक्रमहरुलाई समयमा नै स्वीकृत गर्ने एवं अखिलयारी प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउन, विकास निर्माणका कार्यक्रमहरुमा पुँजीगत खर्च क्रमशः वृद्धि गर्दै लैजान साथै राष्ट्रिय गैरवका योजनाहरुलाई कुनै पनि कारणले बजेट अभाव हुन नदिने व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
५. विकास निर्माणका योजनाहरु छनौट गर्दा यस्ता कार्यक्रमहरुको वस्तुगत प्रभावकारीताको विश्लेषण गर्दै, योजना सम्पन्न भए पश्चात् प्राप्त हुने परिमाणको अग्रिम प्रक्षेपण गरी Project Audit गर्न तथा योजनाहरु किन कार्यान्वयन हुन नसकेका हुन् कारणहरु विश्लेषण गरी निष्कर्षमा पुग्न समिति राष्ट्रिय योजना आयोग, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
६. सूचना प्रविधिमा आएको विकास अनुकूलको आवश्यक भौतिक पूर्वाधारका कार्यक्रमहरु छनौट गर्न तथा ग्रामीण तह सम्म सूचना तथा सञ्चार सेवाको विस्तार गर्ने तर्फ आगामी वर्षको कार्यक्रममा विशेष ध्यान दिन समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
७. समितिको मिति २०७१०७११ गते को बैठकले गठन गरेको मा० सदस्य श्री जीवन वहादूर शाही संयोजक भएको कर्णाली क्षेत्रको समग्र विकास अध्ययन उप समितिले पेश गरेको प्रारम्भिक प्रतिवेदन समितिमा पेश भयो । समितिले उक्त प्रारम्भिक प्रतिवेदन पारित गर्दै आवश्यक कार्यान्वयनको लागि सम्बद्ध निकायमा पठाउने निर्णय समेत गच्यो ।

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको बैठकमा खानेपानी विभाग, नेपाल खानेपानी संस्थानका पदाधिकारीहरु सँग देशका सम्पूर्ण जनताहरुलाई सन् २०७७ सम्ममा स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा भएको विद्यमान अवस्था, भावी कार्यक्रम, समस्या एवं चुनौतिका सम्बन्धमा छलफल भयो । छलफल पश्चात समितिले देहाय बमोजिम निर्णय गयो :

१. नेपालका हिमाल, पहाड र मधेशका संपूर्ण मानव वस्तीहरुका घर दैलोमा सहज रूपमा स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने कार्यक्रम सबै क्षेत्रहरुलाई समेट्ने गरी अघि बढाउन खानेपानी तथा ढल निकास विभागलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
२. खुला दिशामुक्त जिल्ला घोषणा कार्य सरसफाई कायम गरी गाउँ शहरलाई स्वच्छ सफा राख्ने सम्बन्धमा महत्वपूर्ण ठोस कार्यक्रम भएकाले खुला दिशामुक्त क्षेत्र घोषित क्षेत्रहरुमा निरन्तर सरसफाई कार्यक्रम सुचारु राख्न भरपर्दो व्यवस्था गर्न र ती क्षेत्रहरुमा प्रभावकारी अनुगमन र सुधारका कार्यहरु अघि बढाउन खानेपानी तथा ढल निकास विभागलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
३. निम्न आर्थिक स्थितिका कारण मधेश पहाडका वस्तीहरुमा खानेपानी अभावका कारण बेलाबेलामा महामारी हुने भएकाले यस्ता क्षेत्रमा खानेपानी पर्याप्त गराई सरसफाई युक्त राख्ने व्यवस्था भरपर्दो रूपमा मिलाउन खानेपानी संस्थान र खानेपानी तथा ढल निकास विभागलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
४. विभिन्न नगरपालिकाहरुमा खानेपानी अपर्याप्त हुने, खानेपानीको प्रयोग पश्चात बगाइने फोहोर पानीका लागि भरपर्दा ढलहरु नभएका, भएका ढलहरुपनि अवरुद्ध भई प्रदुषण बडाइरहेकाले जनतालाई वितरण गर्ने खानेपानीको निरन्तर अनुगमन गरी मानवोचित स्वस्थकर खानेपानी पर्याप्त हुने गरी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउन र प्रयुक्त खानेपानीको निकास गर्ने ढल सुव्यवस्थित गराउने कार्यमा भरपर्दो अनुगमनको व्यवस्था गर्न खानेपानी संस्थानलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
५. खानेपानी संस्थानले देशका शहर उन्मुख क्षेत्रहरु खासगरी नगरपालीकाहरुमा बढ्दो जनसंख्यालाई पर्याप्त हुने गरी खानेपानी आपूर्ति गर्न, आवश्यक जग्गा प्राप्त गर्न सम्बन्धित सहरी निकायहरुसँग आफ्नो मन्त्रालय मार्फत आवश्यक समन्वय गरी भविष्यका कार्यक्रमहरुको प्रक्षेपणका साथै कार्यान्वयन गर्दै जाने परिपाटी अपनाउन समिति निर्देश गर्दछ ।
६. नगर क्षेत्रहरुमा खानेपानी पुनःसञ्चार (Re-charge) गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने सम्बन्धमा समेत उपयुक्त योजना बनाई सम्बन्धित मन्त्रालयहरुको समन्वयमा कार्य सञ्चालन गर्न नेपाल खानेपानी संस्थानलाई निर्देश गर्दछ ।

७. ग्रामीण क्षेत्रमा खानेपानी इन्टेक बनाएका क्षेत्र वरपर प्राकृतिक वातावरण संरक्षण गर्ने तर्फ आवश्यक व्यवस्था मिलाउन र इन्टेक स्रोत अपर्याप्त भएका तथा स्रोत सुकेका क्षेत्रहरुका सम्बन्धमा अविलम्ब वैकल्पिक योजना कार्यान्वयनमा ल्याउने व्यवस्था मिलाउन खानेपानी तथा ढल निकास विभागलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
८. नगरोन्मुख देशका महत्वपूर्ण शहरहरुमा आउँदो २५/३० वर्षसम्मको खानेपानी आवाश्यकताको प्रक्षेपण गरी सो अनुसारको चुनौति सामना गर्दै पूर्व तयारीका साथ भविष्यका योजनाको खाका बनाई समयमा नै सम्बन्धित मन्त्रालयहरुमा कार्यक्रम पेश गर्न खानेपानी संस्थानलाई निर्देश गर्दछ ।
९. तराईका केही जिल्ला हरुका भूमिगत खानेपानीमा प्राप्त स्वास्थ्यलाई हानीकारक आर्सेनिक लगायतका रशायनहरुको उपचार गरेरमात्र खानेपानी वितरणको व्यवस्था गर्न तथा खानेपानी अभावग्रस्त पहाडी वस्तीहरु तथा नगर क्षेत्रहरुमा वर्षातको पानी सञ्चय गरी उपभोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने सम्बन्धमा समेत कार्य योजना बनाउन खानेपानी तथा ढल निकास विभाग र नेपाल खानेपानी संस्थानलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
१०. जिल्ला स्थित खानेपानी सम्बन्धी योजनाहरु जिल्ला विकास समितिको समन्वयमा सञ्चालन, मर्मत तथा संभार गर्ने व्यवस्था हुने गरी एकीकृत व्यवस्था मिलाउने सोच राखी भविष्यका दिनहरुमा प्रवन्ध मिलाउन नेपाल खानेपानी संस्थान र खानेपानी तथा ढल निकास विभागलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
११. सबैका लागि २०१७ सम्ममा पिउने पानीको नारालाई सार्थक बनाउन आज भएको छलफललाई निष्कर्षमा पुऱ्याउनका लागि अर्थ मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोगका पदाधिकारीहरुलाई समितिको आगामी बैठकमा आमन्त्रण गरी छलफल गर्ने निर्णय भयो ।

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको बैठकमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, सडक विभाग, काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार आयोजना प्रमुख र काठमाडौं उपत्यका डिभिजन सडक कार्यालयका प्रमुखहरूसँग काठमाडौं उपत्यकाभित्र र अन्य सडक विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयनको वर्तमान स्थिति, समस्या र समाधानका सम्बन्धमा छलफल भयो । छलफल पश्चात समितिले देहाय बमोजिम निर्णय गयो :

१. काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत कुनै पनि क्षेत्रका सडक विस्तार कार्य थालनी गरिंदा सडकमा आफ्ना संरचना विछाउने निकायहरू काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड, मेलम्ची आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण र नेपाल टेलिकम तथा सम्बन्धित नगरपालिकाहरू समेतसँग विस्तृत छलफल समन्वय गरी कार्य प्रारम्भ गर्न र त्यसरी निर्माण भैसकेको सडकहरूमा भविष्यमा कुनै निकायले सडक खन्नु पर्दा छोटो समयमै यथास्थितिमा ल्याउने दायित्व सहित व्यवहारिक नीति अपनाई सडक आवागमन सुचारू गराउने व्यवस्था गराउन भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, सडक विभाग र अन्तर्गतका सडक विस्तार सम्बन्धी कार्यालयहरूलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
२. सडक विस्तारको ठेका प्राप्त गर्ने निर्माण व्यवसायीहरू तोकिएको समयावधिभित्र सडक निर्माण सम्पन्न नगर्ने निर्माण व्यवसायीहरूलाई कालो सूचिमा राख्ने तथा भविष्यमा ठेक्का प्राप्त गर्न नसक्ने गरी कार्वाही गर्ने व्यवस्था गर्न र समयमा नै राम्रो कार्य सम्पन्न गर्ने ठेकेदारलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था समेत गर्न समिति निर्देश गर्दछ । यसका लागि पहिले मापदण्ड बनाउन सुभाव गरिन्छ ।
३. सडक निर्माण/विस्तारको ठेक्का प्राप्त गर्ने ठेकेदारले निर्माण सामाग्री अव्यवस्थित रूपमा सडकमा थुपारेर आवागमन महिनौं सम्म अवरुद्ध गर्ने, काम थालनी नगरेर सर्व साधारणलाई अप्तेरो पारिहरेको स्थिति, काठमाडौं उपत्यकाको सबै निर्माणाधिन सडकहरूमा आमरूपमा समस्या देखापरेकोले यस्तो समस्या अविलम्ब निराकरण गर्न सम्बन्धित निकायहरूलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
४. काठमाडौं उपत्यकाको सडक सञ्जाल सहितको काठमाडौं उपत्यका विकास गुरु योजना अनुसार सडक विस्तार निर्माण कार्यलाई आवद्ध गरी विकास गर्ने नीति अनुरूप सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय र समझदारीमा कार्यक्रम तर्जुमा गरी परिचालित हुन भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र सडक विभागलाई समिति निर्देश गर्दछ ।
५. सडक निर्माण गर्दा र सो को लागि Site Clearence गर्दा Right of the way निर्धारण भए अनुरूप सडक विस्तार गर्ने परिपाटी कडाइका साथ कार्यान्वयन गर्न र पूर्व पश्चिम राजमार्ग, पृथ्वी

राजमार्ग लगायत मुख्य राजमार्गहरूलाई अविलम्ब विस्तार गर्न भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र सडक विभागलाई समिति निर्देश गर्दछ ।

६. सडक निर्माण/विस्तार गर्दा विभिन्न निकायहरूद्वारा विछ्याइएका संरचना र व्यक्ति विषेशका खानेपानी, विजुली लगायतका संरचनाहरूको क्षतिहुने, सेवा अवरुद्ध हुने कार्यले सर्वसाधारण नागरिकलाई प्रभावित पारिरहने हुँदा त्यस्तोमा अविलम्ब सेवा यथास्थितिमा त्याउने सम्बन्धमा आवश्यक कार्य आयोजनाको तर्फबाट अविलम्ब गराउने र त्यसमा हुने खर्च सम्बन्धित पक्षहरूबाट पनि गर्नु गराउनु परेमा आपसी समन्वयबाट सहमतिमा तदारुकताकासाथ सम्पन्न गर्ने व्यवस्था गर्न समिति सडक विभागलाई निर्देश गर्दछ ।
७. काठमाडौं उपत्यका भित्रका सडकहरू कुन क्षेत्र र कुन कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा पर्दछन् र ती क्षेत्रहरूमा यस वर्षमा कुन कुन सडकहरू मर्मत विस्तार हुँदै छन् यी विवरणहरू सर्वसाधारणलाई सूचित गर्नु हुन र आम जनताबाट सुझाव प्राप्त गर्ने सुगम माध्यम अपनाई सो अनुरूप भएका कामकारवाहीको पनि सञ्चार माध्यमहरू मार्फत सार्वजनिक जानकारी दिने कार्य अभ बढी प्रभावकारी हुने गरी सुसूचित गर्ने व्यवस्था गर्नु हुन समिति भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयलाई निर्देश गर्दछ ।
८. २०७२।१।१३ गतेदेखि १५ गतेसम्म समितिका माननीय सभापतिले निर्धारण गरे अनुसारको टोलीले नेपालका पूर्व तराइको भापा देखि विरगञ्जसम्मका जिल्लाहरूमा हुलाकी राजमार्गको कार्यान्वयनको स्थिति अवलोकनार्थ स्थल भ्रमणमा जाने भएको हुँदा सो को लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने निर्णय भयो ।

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको बैठकमा दूर सञ्चार तथा इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूले उपलब्ध गराउने सेवाको गुणस्तर तथा टेलिफोन मोवाइल र इन्टरनेट नेटवर्कबाट सेवा उपलब्ध गराउने मापदण्ड सुनिश्चित रूपमा कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा मा० सूचना तथा सञ्चार मन्त्री, सचिव तथा दूर सञ्चार प्राधिकरण लगायत अन्य सम्बद्ध निकायका पदाधिकारीहरूसँग छलफल भयो । छलफल पश्चात समितिले देहाय बमोजिम निर्णय गर्यो :

१. दूर सञ्चार तथा इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूले उपलब्ध गराउने सेवाको गुणस्तर निश्चित सूचक सहित तोकिएको मापदण्ड र सो बमोजिम टेलिफोन मोवाइल तथा इन्टरनेट नेटवर्कबाट सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था थप प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गर्न समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।
२. आजको विश्वव्यापिकरणको युगमा सञ्चार सम्बन्धी विविध सेवाहरु अन्योन्यास्थित रूपले आवद्ध भएको हुँदा दूर सञ्चार सेवा सम्बन्धी सबै सेवाहरु भरपर्दो, गुणस्तरीय, सस्तो, सर्वसुलभ र सहज रूपमा सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाउन समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय, नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।
३. टेलिफोन मोवाइल तथा इन्टरनेट नेटवर्कबाट प्रभावकारी सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्थालाई सुनिश्चित गर्नका लागि तोकिएको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार सेवा उपलब्ध नगराएमा वा जनगुनासो आएमा त्यस्ता सेवा प्रदायकलाई जरिवाना वा सजाय तोक्न सक्ने र तोकिएको मापदण्ड भन्दा प्रभावकारी रूपमा सेवा उपलब्ध गराउने सेवा प्रदायकलाई पुरस्कृत गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्न समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।
४. टेलिफोन, मोवाइल तथा इन्टरनेट नेटवर्कबाट विलिङ, रिचार्ज तथा इन्टरनेट Networking Service चलाउँदा वा Download गर्दा तोकिएको निर्धारित न्यूनतम शुल्क भन्दा वढी महशुल काटिने जस्ता जनगुनासोलाई ध्यानमा राखी दूर सञ्चार सेवा प्रयोग गर्ने ग्राहकहरु अनावश्यक रूपमा मर्कामा पर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्न, विभिन्न सेवा प्रदायकहरुबाट सञ्चालित सेवा आइटि.यू. को मापदण्डलाई आधार मानी न्यूनतम स्तर

अनुरुप भए वा नभएको, निर्धारित दर भन्दा वढी महशुल लागे नलागेको सन्दर्भमा निश्चित कानुनी आधार तयार पारी प्रभावकारी रूपमा अनुगमन गर्न समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।

५. Internet Connectivity लाई सहज, सरल र सस्तो बनाई, दूर सञ्चार सेवाको सुनिश्चितता कायम गर्न सबै सेवा प्रदायक तथा मन्त्रालयहरुसँग समेत समन्वय गरी सेवा सहज बनाउन समिति दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।
६. विलिङ प्रणाली, अन्तर आवद्धता तथा पूर्वाधारको साभा प्रयोगलाई थप प्रभावकारी बनाउन विद्यमान कानुनी व्यवस्थामा परिमार्जन गर्न समिति सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय र नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।
७. एउटै नम्बरबाट सबै दूर सञ्चार सेवा प्रदायकहरुको सेवा लिन सकिने Number Portability को सम्भाव्यता अध्ययन गरी सो अनुसारको कामको प्रगति विवरण प्रत्येक ३/३ महिनामा यस समितिमा समेत पठाउने व्यवस्था गर्न समिति दूर सञ्चार प्राधिकरणलाई निर्देश गर्दछ ।

 २५३३६

मिति: २०७२।०१।१२

छलफल एवं निर्णय :

आजको समितिको बैठकमा Federation of International Automobile [sf] Sport Regional Congress [sf] ; Gbe { df Automobiles, road Safety / Tourism [sf] ljifodf FIA [sf] cWoIf Jean Todt, Michelle Yeoh ; d] tsf JolQmTjx? ; Fu cGt/lqmo[sf o{ qmd ul/of] .

छलफल एवं निर्णय :

आज मिति २०७२ बैशाख १५ गतेका दिन संसद्को बिकास समिति सभापति माननीय रबिन्द्र अधिकारीको संयोजनमा सहरी बिकास तथा भबन निर्माण विभागका महानिर्देशक समेतको उपस्थितिमा त्रिभुवन विश्व बिद्यालय इन्जिनियरिंग अध्ययन संस्थान पुल्चोकका सम्बन्धित बिषयका प्राध्यापकहरु लगायत अन्य बिज्ञहरुको उपस्थितिमा गत शनिबार नेपालमा आएको भूकम्पका कारण भएको क्षति तथा ब्यबस्थापन सम्बन्धमा व्यापक छलफल भयो

१. भौतिक संरचना ध्वस्त भइ च्यापिएका व्यक्तिहरुलाई उदार तथा उपचारमा जोड दिनु पर्ने, अस्पतालहरुमा पर्याप्त स्वास्थकर्मी औषधि र लत्ताकपडाहरुको ब्यबस्था गर्ने ।

२. ६१००० भन्दा धेरै घरहरु सम्पूर्ण रूपमा नष्ट भएकोमा तत्काल सबै घरहरुको लागि अस्थाई बासस्थानको ब्यबस्था गर्ने । काठमाण्डौ बाहिरका प्रभावित जिल्लाहरुमा तत्काल उदार तथा निर्माण शिविरहरु स्थापना तथा संचालन गर्ने । यस्ता शिविर हरुमा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रीय उदारकर्ता स्वास्थाकर्मी तथा बिशेसज्जहरु लाई ब्यबस्थित रूपमा परिचालन गर्ने ।

३. सरकारले सुचना सम्प्रेषण गर्दा एकीकृतरूपमा बिज्ञहरुको राय सल्लाह समेत लिई निरन्तर स्पस्त प्राबिधिक बिज्ञानको आधारमा जनतालाई आस्वस्त हुने गरि आधिकारिक र सघन रूपमा सुचना प्रबाह गर्नुपर्ने, तत्कालिक उद्धार कार्यक्रमका साथसाथै अस्थायी शीविरहरु बनाई वा पालहरु वितरण गरी विस्थापितहरुको लागि राहात सामाग्रीहरु वितरणको व्यवस्था मिलाई सम्बन्धित सरकारी निकायहरुले पुनःस्थपनाका सम्बन्धमा क्रमशः कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने ।

४ घरहरुमा बस्न हुने वा नहुने जानकारीको लागि प्रारम्भिक रूपमा आफ्नो घर आफै जाच्न सक्ने गरी बिज्ञहरुको सल्लाहमा सरल भाषामा बिभिन्न सूचकहरु तयार पारी सरकारले जनतामा रहेका अन्योल समाप्त पार्न तत्काल सुचना जारि गर्ने दोश्रो चरणमा बिज्ञहरुको नेतृत्वमा बिद्यार्थीहरु तथा स्वयमसेवकहरु लाई आबश्यक तालिम समेत प्रदान गरी प्राबिधिक checklist तयार गरी प्रभावित क्षेत्रमा परिचालन गर्ने, प्रारम्भिक प्राबिधिक क्षतीको सर्वेक्षण गर्ने ।

५. अल्पकालीन तथा दिर्घकालिन निर्णय तथा तयारीका लागि सम्बन्धित विषयका बिभिन्न बिज्ञहरु सम्मिलित एक समिति गठन गर्ने, यस्तो समितिमा बिभिन्न विश्वविद्यालयका प्राज्ञहरु बिध्यार्थीहरु स्वयंसेवकहरु तथा अन्तराष्ट्रिय स्तर बाट आउने बिज्ञ तथा प्राज्ञहरु लाई समेत संयोजन गर्ने र आबश्यकता अनुसार बिभिन्न कार्यक्रममा परिचालन गर्ने ।

६. वसोवास तथा भवन निर्माण संहितालाई विश्वसनीय बनाउन विज्ञहरुबाट अध्ययन अनुसन्धान गरी भविस्यका दिनहरुमा लागु गर्न यस क्षेत्रका विज्ञहरुको roster खडा गरी निरन्तर follow up गर्ने ।

24/3/2022

छलफल एवं निर्णय :

समितिको आजको बैठक यहि वैशाख १२ गते गएको महाभूकम्पमा परी दिवंगत हुन भएका सबै प्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गली, सोही दुर्घटनामा परी घाइते हुन भएकाहरु प्रति शिघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना एवं प्रभावित सम्पूर्ण महानुभाव प्रति समवेदना एवं सहानुभूति व्यक्त गर्दछ । साथै यस महाविपत्तीमा सहयोग गर्ने राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था, मित्रराष्ट्रहरु, लगायत सम्पूर्ण सहयोगी हातहरुको उच्च मूल्यांकन गर्दै धन्यवाद व्यक्त गर्दछ । यस विपत्तिबाट भएको क्षति (मानवीय, भौतिक लगायत) को विवरणको प्रारम्भिक संकलन, उद्धार एवं राहत वितरणमा नेपाल सरकारले गरेको प्रयास लाई अझै बढी प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थित गर्नु पर्ने देखिन्छ । त्यसै गरी नेपाल अति भूकम्प प्रभावित क्षेत्रको देश भएकोले विकास निर्माणका कार्यहरु गर्दा भूकम्प मैत्री (भूकम्प प्रतिरोधी) हुनु पर्ने समेत देखिएको सन्दर्भमा समितिको आजको बैठकले देहाय वर्मोजिमको निर्णय गर्यो :

१. महाभूकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रहरुमा द्रुतगतिमा राहत केन्द्रहरु स्थापना गरी पारदर्शीरूपमा निःपक्षता कायम गर्दै आवश्यक आधारभूत राहत सामाग्री तथा सेवा वितरण गर्ने, पुर्ननिर्माण गर्न साथै भूकम्प प्रभावितहरुको यथार्थ विवरण संकलन गर्न साथै निकट भविष्यमा नै वर्षा मौसम सुरु हुने भएकोले सो समयलाई समेत मध्यनजर गरी भूकम्प प्रभावितको आवश्यक व्यवस्थापन गर्न गराउन र सम्भावित प्रकोपको पूर्व व्यवस्थापन समेत गर्न गराउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
२. राहत सामाग्रीको वितरण गर्दा भूकम्प प्रभावितको क्षतिको मात्रा एवं आर्थिक सामर्थ्यताको समेत मूल्यांकन गरी प्राथमिकता निर्धारण गरी एकद्वार प्रणाली मार्फत वितरण गर्न साथै प्राप्त सामाग्रीहरुको वितरण गर्दा कतिपय ठाउँमा दोहोरिने तथा कतिपय ठाउँमा नपुग्ने अवस्थाको अन्त्य गर्दै जिल्ला स्थित दैवि प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरी वितरणका लागि स्थानिय युवा, विद्यार्थी संघसंस्था एवं नेपाल सरकारका कर्मचारीहरु/राष्ट्रसेवकहरु (नेपाली सेना, प्रहरी, निजामती आदि) सहितको

जनसहभागितालाई एकतावद्धरूपमा जिम्मेवारी सहित परिचालन गर्न, तथा हालैको महाभूकम्पको उद्धार, राहत पुनःस्थापना र पुनर्निर्माण कार्यहरूबाट प्राप्त अनुभव समेतका आधारमा पूर्व तयारी समेतको व्यवस्था सहितको भरपर्दो प्रकोप व्यवस्थापन ऐन परिमार्जन गर्न र राहत वितरणलाई सरलिकृत बनाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

३. महाभूकम्पका कारण क्षति भएका सार्वजनिक उपयोगका संरचनाहरु, सास्कृतिक धरोहरका संरचनाहरु आदिको मर्मत संभार गरी सेवा अविलम्ब प्रारम्भ गर्न गराउन तथा पुर्ननिर्माण गर्नु पर्नेमा तुरन्तै पुर्ननिर्माणका कार्य थाल्न र दैनिक जिवनलाई सहज बनाउने तर्फ ध्यानकेन्द्रित गरी कार्य सम्पादन गर्न गराउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
४. महाभूकम्पबाट क्षति भएका भौतिक संरचनाहरुको पुर्ननिर्माण गर्दा तथा नयाँ विकास निर्माणका कार्यहरु गर्दा भूकम्प प्रतिरोधी मापदण्ड तथा गुणस्तरको कार्य सम्पादन गर्न गराउन साथै भवन निर्माण / भौतिक निर्माण मापदण्ड तत्काल निर्माण गरी वा हालको मापदण्डलाई परिमार्जन गरी सोही अनुरूप कार्य सम्पादन गर्न गराउन र निर्माणको नियमित अनुगमन, सुपरिवेक्षण गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
५. भूकम्प प्रभावितहरुको सही तथ्याङ्क लिइसकेपछि भौतिक निर्माणको लागि सहुलियत ऋण उपलब्ध गराउन, गम्भीर घाइतेहरुको उपचारलाई ध्यान दिन, महामारी फैलिन नदिन मानवीय स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखी आवश्यक कार्य सम्पादन गर्न समेत समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
६. भूकम्प पीडितको लागि प्राप्त हुन आएका स्वदेशी तथा विदेशी सहयोगको प्रभावकारी एवं पारदर्शी वितरण गर्न र सोको स्पष्ट विवरण यस समितिलाई उपलब्ध गराउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
७. जनसंख्या, बसाई सराई एवं अन्य आवश्यकताका आधारमा सरकारी सेवा एवं संरचनाको व्यवस्थापन गर्न, दाताहरूबाट प्राप्त हुने पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनको सहयोगको

व्यवस्थापन गर्न, एकीकृत वस्ति विकास गर्न तथा प्राकृतिक प्रकोपलाई न्यूनिकरण गर्दै विकासलाई मूल धारमा ल्याउन नेपालमा विपद् उत्थानशील विकास नीति (Disaster resilience Development Policy) को अभाव देखिएकोले उक्त नीति तत्काल निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन समिति नेपाल सरकारलाई गम्भिरतापूर्वक निर्देश गर्दछ ।

८. भुकम्प जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको सामना गर्न, उद्धार एवं राहात वितरणका साथै अन्य आवश्यक कुराहरुको व्यवस्थापन गर्न स्थानिय जनप्रतिनिधिको महत्व अत्यन्त धेरै रहने तर अहिले स्थानिय स्तरमा जनप्रतिनिधिहरुको अभाव रहेको सन्दर्भमा स्थानिय निकायको चुनाव यथासक्य छिटो गराउने वातावरण बनाउन तथा निर्वाचन गर्न आवश्यक पूर्व तयारीको व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।
९. संकटग्रस्त जिल्लाहरु बाहेकका जिल्लाहरुमा समेत भुकम्पको प्रभावको मूल्यांकन गरि क्षति अनुसारको राहत उपलब्ध गराउन तथा क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाहरुको पुर्ननिर्माण गर्ने तर्फ समेत ध्यान दिन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

छलफल एवं निर्णय :

व्यवस्थापिका-संसद विकास समितिको आजको बैठकमा हालैको भूकम्पबाट भएको संरचनाहरुको भौतिक संरचनाको वृहत पुनर्निर्माणको कार्ययोजना एवं चरणवद्ध कार्यान्वयनका सम्बन्धमा नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको विस्तृत योजनाका सम्बन्धमा साथै प्रभावितहरुलाई यथासक्य छिटो र सहज पुनःस्थापना गरी दैनिक जनजीवनलाई सहज बनाउने सम्बन्धमा उप प्रधानमन्त्री - संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास, मन्त्री- भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था, उपाध्यक्ष एवं सदस्यहरु - राष्ट्रिय योजना आयोग, सम्बन्धित निकायका पदाधिकारीहरु एवं विज्ञहरुसँग छलफल भयो । छलफल पश्चात् समितिले नेपाल सरकारलाई देहाय बमोजिमको निर्देशन दिने निर्णय गर्यो :

१ महा विनासकारी भुकम्पले देशका अधिकांश भौतिक संरचनालाई क्षति पुऱ्याएको र यसले देशको समग्र विकासलाई अवरोध गरेको सन्दर्भमा धेरै संरचनाहरुको पुनर्निर्माण र नयाँ निर्माण गर्नु पर्ने भएकोले तथा निर्माण गर्दा समुन्नत नेपाल निर्माणका लागि अवसरको रूपमा प्रयोग गरी देशको सामाजिक, आर्थिक र भौतिक विकासमा पुनर्निर्माणको नीतिगत, सैद्धान्तिक र कार्यगत विस्तृत, स्पष्ट एवं चरणवद्ध कार्ययोजना बनाई तत्कालै कार्यान्वयनमा लैजान तथा उक्त कार्ययोजना सार्वजनिक समेत गर्न समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ । साथै पुनर्निर्माण र नियमित विकास निर्माणका सम्बन्धमा गरिने कार्यहरु, समस्याहरु, अवरोधहरु लगायतका विषयहरुमा समिति कार्यकारिणीलाई सहयोग गर्न सक्रियातापुर्वक क्रियाशिल रहने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ ।

२ भुकम्पको महाविपत्तीबाट प्रभावितहरुको आधिकारीक तथ्याकं संकलन गरि राहत वितरणलाई एकद्वार प्रणाली मार्फत व्यवस्थित गर्न, तथ्याकं संकलनको क्रममा नै वस्त्र मिल्ने, नमिल्ने लगायतका जनाकारी सम्बन्धित घरधनीलाई दिन, विपत्ती पश्चात्को आवश्यकताको मूल्यांकन गर्दै शहरी तथा ग्रामिण वस्ति विकासको अल्पकालिन तथा दिर्घकालिन छुटू छुटै कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्न, राहत वितरणमा वास्तविक गरिवप्रति संवेदनशिल हुन, स्थानिय वस्तुस्थिति अनुरूपको सहभागितामुलक र स्थानिय श्रोतमा आधारित कार्ययोजना बनाई

कार्यन्वयनमा लैजान र यस्ता कार्यहरुको जिम्मेवारी कस्को हुने हो भन्ने जवाफदेहिताको स्पष्ट किटान गरि कार्यान्वयन गर्न र उपयुक्त अनुगमन पद्धतिको निर्माण गर्न समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

३ हालैको महाविपत्तिको प्रभावले वर्षायाममा देखिनसक्ने असरहरु (बाढि पहिरो, हिम पहिरो, हिमताल फुट्न सक्ने, उर्जा संकट हुन सक्ने, आवागमनमा हुन सक्ने आवरोधहरु, खाद्य संकट लगायतका असरहरु) लाई न्यूनीकरण गर्ने तर्फ समयमा नै ध्यान दिई कार्य सम्पादन गर्न समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ । साथै विपत्ति पश्चात देखिन सक्ने अव्यवस्थित् बसाईसराईलाई व्यवस्थित गर्ने तर्फ पनि ध्यान दिन समेत समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

४ पुनर्निर्माण एवं नियमित विकास निर्माणका कार्यहरु गर्दा भौतिक संरचना निर्माण संहिता अनिवार्य रूपमा निर्माण गरी लागु गर्न, संरचनाहरुको नियमित अनुगमन, परीक्षण गर्न, यस्तो कार्यको लागि आवश्यक प्राविधिक जनशक्तीको तत्काल व्यवस्था गर्नका साथै अब उपरान्त निर्माण हुने भौतिक संरचनाहरु निर्धारित गुणस्तर बमोजिमको नपाइएमा, सामान्य प्रकोप/विपत्तिमा नै नष्ट भएमा वा पूरा गर्नुपर्ने गुणस्तर पूरा भएको नदेखिएमा सम्बन्धित निर्माण व्यवसायी, अनुगमन सुपरिवेक्षण गर्ने प्राविधिक कर्मचारी, निर्माण समाचारी उपलब्ध गराउने व्यवसायी समेतलाई कडा भन्दा कडा कारबाही गर्न र दोषी प्रमाणित भएमा भविष्यमा निर्माण व्यवसायसँग कुनै पनि कार्य गर्न गराउन नपाउने गरी प्रतिवन्ध लगाउने सम्मको सजांय गर्न साथै सम्बन्धित मन्त्रालयले भौतिक संरचना निर्माणको छाड्के निरीक्षण गरी प्रतिवेदन अध्यावधिक गरिरहने व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

५ कुनै पनि भौतिक संरचना निर्माण पश्चात भौतिक संरचना निर्माणको प्रमाणिकरण(सर्टिफिकेशन) गर्न, साथै सर्टिफिकेशन भइसकेका भौतिक संरचनाहरुमा थप निर्माण वा निर्माण कटौति गर्नु परेमा पुनः सर्टिफिकेशन गरी नेपाल सरकारबाट अनिवार्य स्वीकृति लिएर मात्र गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

६ भुकम्पका कारण देशको समग्र अर्थव्यवस्थामा असर परेको अवस्था भए तापनि आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरी पुनर्निर्माण र नियमित विकास निर्माणका कार्यलाई गति प्रदान गर्न समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ । साथै सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरुको निर्माण कार्यमा तिव्रता दिन, राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरुलाई प्राथमिकतामै राख्न, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य, शेयर

बजार, व्यापार व्यवसाय क्षेत्रलाई छिटोभन्दा छिटो पुनःस्थापना गर्न समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

७ पुनर्निर्माणको समयमा निर्माण सामाग्रीहरुको माग उच्च रहने भएकोले र आपूर्ति कम हुने सम्भावना तर्फ नेपाल सरकारले गम्भीरता पूर्वक ध्यान दिई निर्माण सामाग्रीमा अनपेक्षीत, अत्याधिक नाफा लिने वा मूल्य वृद्धि गर्ने वा कालोबजारी गर्ने निर्माण सामाग्री व्यवसायीहरु तथा दैनिक उपभोग्य सामाग्रीसँग सम्बन्धित व्यवसायीहरुलाई तत्कालै कारबाही गर्न र यस्ता सामाग्रीहरुको गुणस्तर, उपलब्धता एवं मूल्यका सम्बन्धमा नियमित बजार अनुगमन गरी नियमित र सुलभ आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

८ हालैको महाविपत्तीबाट भएको विनासको द्रुतगतिमा पुनर्निर्माण गर्न तथा नियमित विकास निर्माणको कार्यलाई गति दिन विद्यमान सार्वजनिक खरिद नियमावली लगायतका खरिद तथा अर्थ व्यवस्था, भूमि व्यवस्था र पुर्वाधार व्यवस्थासँग सम्बन्धित कानूनहरुलाई तत्कालै संशोधन गरी शिघ्र, सहज र उत्तरदायीरूपमा निर्माण/पुनर्निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

९ विनासकारी भूकम्पका कारण क्षति भएका सार्वजनिक उपयोगका संरचनाहरु जस्तै स्वास्थ चौकी, विद्यालयहरु, सांस्कृतिक धरोहरका संरचनाहरु आदिको तत्कालै मर्मत संभार गरी सेवा अविलम्ब प्रारम्भ गर्न गराउन तथा पुनर्निर्माण गर्नु पर्नेमा तुरुन्तै पुनर्निर्माणका कार्य थाल्न र दैनिक जिवनलाई सहज बनाउने तर्फ ध्यानकेन्द्रित गरी कार्य सम्पादन गर्न गराउन समिति नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ ।

१० एकीकृत वस्ति विकास गरि प्राकृतिक प्रकोपलाई न्यूनिकरण गर्दै विकासलाई मूल धारमा ल्याउन नेपालमा विपद् उत्थानशील विकास नीति (Disaster resilience Development Policy) को अभाव देखिएकोले उक्त नीति तत्काल निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन समिति नेपाल सरकारलाई गम्भीरतापूर्वक निर्देश गर्दछ ।

२५३६

छलफल एवं निर्णय :

व्यवस्थापिका-संसद विकास समितिको आजको बैठकमा समितिले आफ्नो कार्यक्षेत्रका सम्बन्धमा विगत ४ महिनामा भए गरेका काम कारबाहीहरुको समग्रमा समीक्षा (दोस्रो समीक्षा) तथा मुल्याङ्कन गर्दै हालैको विनासकारी भूकम्प पश्चात्‌को अवस्था एवं सन्दर्भमा समितिको कार्य प्रभावकारीतालाई कसरी अभिवृद्धि गर्न सकिन्छ भन्ने सम्बन्धमा छलफल गर्दै समितिले हाल सम्म नेपाल सरकारलाई दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयन स्थिति, र सम्बन्धित निकायले निर्वाह गर्नु पर्ने भूमिकाका सबल एवं कमजोर पक्षहरु र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुका सम्बन्धमा समेत छलफल गर्दै देहाय बमोजिमको निर्णय गच्छो :

१. समितिको आज बसेको दोस्रो समीक्षा बैठकले समितिले २०७१ साल पुस २० गते पश्चात् हाल सम्म नेपाल सरकारलाई दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको अवस्थाको विस्तृत जानकारी समितिलाई ७ दिनभित्र उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारलाई निर्देशन दिने साथै विस्तृत जानकारी प्राप्त भैसके पछि सम्बन्धित मन्त्रालयलाई समितिमा आमन्त्रण गरी समितिले दिएका निर्देशनहरु कुनै कार्यान्वयन हुन नसकेको भए किन हुन नसकेको हो जानकारी लिने निर्णय गच्छो ।
२. समितिले हाल सम्म दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको स्थितिको यथार्थ अवस्था बुझन स्थलगत अवलोकन भ्रमण तथा निरीक्षण कार्यहरु क्रमशः प्राथमिकताका आधारमा गर्ने ।
३. विकास निर्माण एवं पुर्ननिर्माणका सम्बन्धमा समितिले नेपाल सरकारलाई दिएका निर्देशनहरुको जानकारी एवं निर्देशनहरुको कार्यान्वयनको जानकारी आम नागरिकलाई उपलब्ध गराउने उद्देश्यले समितिले सामूहिक रूपमा पत्रकार सम्मेलन गरी विवरण उपलब्ध गराउने निर्णय गच्छो ।
४. हालैको विनासकारी भूकम्पले राष्ट्रिय जीवनमा पारेको प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गतको राष्ट्रिय विपत व्यवस्थापन, अनुगमन तथा निर्देशन

विशेष समितिले गरेका कामकारवाहीहरु नदोहोरिने गरी विकास समितिले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रही राष्ट्रिय जनजीवनलाई सामान्य बनाउने सम्बन्धमा केन्द्रित रही कार्य सम्पादन गर्ने निर्णय गच्यो ।

५. राष्ट्रिय प्राथमिकताका योजनाहरुको कार्यान्वयन पक्षहरु विनासकारी भूकम्प पश्चातको पुर्ननिर्माणका कार्यहरु साथै दुर्गम क्षेत्रको विकासलाई प्राथमिकता दिँदै र भएका विकास निर्माणका कामहरुलाई स्थायित्व दिने समसामयिक विषयहरु (भू-उपयोग नीति, अन्तर्राष्ट्रिय विमान स्थल, व्यवस्थित वस्ति विकास भूकम्प प्रतिरोधी विकास निर्माण लगायतका भौतिक पूर्वाधारहरु) सार्वजनिक महत्वका विषयहरु, नीतिगत र व्यावहारिक विषयहरुलाई क्रमशः आवश्यकता अनुसार कार्यसूचीमा समावेश गर्दै अगाडि बढ्ने निर्णय गच्यो ।
६. विनासकारी भूकम्पका कारण आगामी वर्षायाममा हुनसक्ने विपत विशेष गरी बाढी पहिरोका कारण हुनसक्ने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न विषेश गरी जोखिम युक्त वस्ती स्थानान्तरण गर्न तथा सार्वजनिक जग्गा वन अतिक्रमण गरी अव्यवस्थित वस्ती विकास हुन सक्ने जोखिमलाई रोक्न तत्काल कार्ययोजना सहित कार्य प्रारम्भ गर्न र उक्त कार्ययोजना ३ दिनभित्र समितिलाई उपलब्ध गराउन समितिले नेपाल सरकारलाई निर्देशन दिने निर्णय भयो ।
७. विनासकारी भूकम्पका कारण नियमित विकास निर्माणका काममा गम्भीर प्रभाव पारेको कारण स्थानीय जिल्ला विकासको लागि विनियोजित वजेट आर्थिक वर्षको अन्त्यसँगै फ्रिज हुने व्यवस्थालाई पुनरावलोकन गरी निश्चित समय सम्म फ्रिज नहुने व्यवस्था मिलाउन नेपाल सरकारलाई निर्देशन दिने निर्णय गर्यो ।

विकास समितिको दोश्रो पटक बसेको समीक्षा बैठक सम्मका निर्णयहरु २०७२/०२/२२ सम्मका ।

श्रोत: सचिवालय

तपाईंका कुनै गुनासा भए हामीलाई जानकारी गराउनु होला न है ।

पत्राचार गर्ने ठेगाना : rabindra2026@gmail.com

फोन: +९७७:९८५६०२२५३३